

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2000/09 • 4 Mart 2000 • 5 DM

*Emperyalizmin ve uşaklarının
saldırı programını püskürtmek
için kavgayı yükseltelim!*



Baharı kazanmak için

İlerî!

Kızıl Bayrak'tan...

Yaşamı ve cezaevlerini hücreleştirme, emeği köleleştirme hesaplarını boşa çıkarmak için görev başına!

yakında kitapçılarda...

TKİP Kuruluş Kongresi Belgeleri
Uluslararası Durum Üzerine
Değerlendirmeler

Uluslararası Durum Üzerine Değerlendirmeler



Fiyatı: 2 000 000 TL. (KDV dahil)

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranterev.org>

 **EKSEN YAYINCILIK**

Sınıf hareketinin durumu, bahar süreci ve görevlerimiz

Sermayenin saldırıları, İMF'nin saldırıları, İMF-TÜSİAD hükümetinin saldırıları, sınıfa saldırılar, emeğe saldırılar, emekçi halka saldırılar... Bu tabirler çoktandır sınıfın günlük konuşma diline girmiş bulunuyor. Bu durum, saldırıların sınıfsal niteliği konusunda belirgin bir bilincin yaygınlığını da gösteriyor. Özellikle İstanbul'da son aylarda gerçekleşen her işçi toplantısının ana gündemi sınıfa saldırılardır ve bu toplantılarda söz alan işçilerin anlatımlarından, sınıfın ortalama bilinç düzeyini görmek zor değildir. Dolayısıyla, artık sorun saldırıların farkına varmakta değil, bu saldırılara karşı mücadelenin yol ve yöntemini, güç ve imkanlarını ortaya çıkarmak, harekete geçirmektedir. Bir dizi platform girişimini de bu çerçevede, tabanın talep ve basıncının bir ürünü olarak görmek ve bunun üzerinden değerlendirmek gerektiği açıktır.

Sınıf hareketinin bugünkü durumu

Salt sendikal çerçevedeki yerel platformlar hep sendikal hareketin merkezine karşı oluşturulmuşlardır. Yakın geçmişte özellikle şubeler üzerinden oluşturulan platformlar misyonlarını "merkezlere baskı yapmak" olarak tanımlıyorlardı. Geline nokta ise bundan dahi umut kesilmiş görünüyor. Artık "birlik" istemi, konfederasyonların birlikte hareketi olarak değil, farklı sendikalara bağlı şubelerin (KESK, DİSK, Türk-İş) ve meslek odalarının birliği şeklinde ifade ediliyor. Sendikal ihanetin boyutları, sınıf hareketinin kendiliğinden bilincinde bile tüm iflah edilemezliğiyle görülmeye başlanıyor. Gene de, bilincin esasta sendikal bilinç düzeyinde seyrettiğini tespit etmek gerekiyor. Sadece, "yukarıdan" umut beklentisi iyice kesilmiş, bunun yerine sendikaların yereldeki ayaklarına, özelde şubelerine umut bağlanmaya, mücadele için şubeler sıkıştırılmaya başlanmıştır.

Eğer tabanın basıncıyla şubeler "harekete geçmek" zorunluluğu hissediyorlarsa, yerel platformların (hele de ortaya bir eylemlilik çıkarabilirlerse) basıncıyla da konfederasyonların harekete geçmesi beklenmelidir. Zira, sınıf hareketini denetleyemedikleri koşullarda, sermayenin bu sendikalara ihtiyacı kalmayacağı açıktır. En azından sermayeye karşı görevlerini yerine getirebilmek için harekete geçecekleri öngörülmesi ve tavır buna göre şimdiden belirlenmelidir.

Yerel platformların halihazırdaki en önemli ve ileri yanı, karar mekanizması olarak genişletilmiş temsilci toplantılarının öne çıkmasıdır. Bundan bir adım geri atılmamalıdır. Bu temsilci toplantılarının önüne koyduğu görevlerden biri de bölgesel işçi toplantılarıdır, ki karar mekanizmasını tabana doğru yaymanın yolu da buradan geçmektedir. Yüklenilmesi gereken ana halka, temsilcilerin aldığı kararların bir an önce hayata geçirilmesidir. Ters, yani karar yetkisinin sendika merkezleri veya konfederasyonlara devri, platformların altının oyulması, varlık koşullarının yokedilmesi anlamına geleceği gibi, hareketi sermayenin denetimine teslim etmek olacaktır. Şubeler

ve temsilciler bu bilinçle hareket etmek zorundadırlar. Konfederasyonların denetimi elden kaçırmama kaygısıyla yapacağı müdahaleler söz konusu olduğunda, öncelikle gözetilmesi gereken, tabanın karar yetkisinin korunmasıdır. Konfederasyonlar ya tabandan alınan eylem kararlarını merkezileştirmeye ya da kenara çekilmeye zorlanmalı, hareketi kösteklemelerine izin verilmemelidir.

Yerel işçi platformları dahil, her tür ve her düzeyde örgütlenmenin günbegün daha yakıcı hale geldiği açıktır. Temelini fabrika/işyeri komiteleri oluşturmak üzere, havza, il ve bölge çapında örgütlenmelere hız vermek zorunludur. Fabrika ve işyeri komiteleri, platformların işlevsel olabilmesi için olmazsa olmaz bir zorunluluktur. İster bir sendika olsun, isterse platform, etkili bir mücadele yürütmek için fabrikalarda örgütlü bir zemine ihtiyaç vardır. Komite örgütlenmesi ihtiyacı yeterince açık olduğu içindir ki, hem İstanbul Emek Platformu hem de İİSŞP temsilci toplantılarında karara bağlanmış bulunuyor. Ancak her iki toplantı açısından da konu şimdilik kağıt üzerinde kalacak bir "iyi temenni" durumundadır. Sadece zorunluluk olarak tespit edilip geçildiği, nasıl ve kimler tarafından kurulacağı, yapısı ve işlevinin ne olacağı vb. konularda bir tartışma yürütülmediği sürece de, sadece sonuç bildirgelerine düşmüş soyut bir söylem olmaktan kurtulamayacağı açıktır.

Yerel toplantıların halihazırdaki temel eksiklerinden biri, zamanın büyük çoğunluğunu durum tespitiyle harcaması, çözüm önerilerine fazla girememesidir. Oysa asıl ihtiyaç, bu saldırılara karşı örgütlenmenin ve mücadelenin sorunlarını çözmektir. Dolayısıyla, toplantıların gündemi hızla buraya kaydırılmalıdır.

Sınıf devrimcilerinin görev ve sorumlulukları

Sınıf hareketinin bu durumu, sınıf devrimcilerinin görev ve sorumluluklarına da ışık tutmaktadır.

Sınıf kitlesine yönelik bağımsız siyasal faaliyetin önemini karartmadan, her türlü

örgütlenme girişimi önemsenmeli, yakından izlenmeli ve zamanında müdahale edilmelidir. Karar nereden çıkarsa çıksın, sınıf cephesinde her türlü eylem ve etkinliğe tüm güç ve olanaklar seferber edilmelidir. Özellikle yerel eylemlere desteğin önemi görülmeli ve sınıf dayanışmasının örgütlenmesi için her türlü çaba ve yaratıcılık sergilenmelidir. Komünist hareketin yaşam bulacağı, yeşereceği alan, sınıfın günlük yaşam kavgasıdır. Dolayısıyla fabrikalar, işçi toplantıları, eylemleri, sendikaları, platformları vb. sınıf devrimcilerinin asli görev alanlarıdır. Bizler için devrimci olmanın gereği sınıfa karşı görev ve sorumluluklarımızdır ve bunları yerine getirdiğimiz oranda misyonumuzun hakkını vermiş oluruz. Öte yandan, siyasal bir sınıf hareketi için kadro

kazanmanın da, yetiştirmenin de asıl alanıdır sınıf mücadelesi. Genç devrimcilerin, sınıf hareketinin ihtiyaçlarını karşılayabilecek biçimde şekillenebilmesi, sınıf mücadelesi okulundaki eğitimlerinin başarısıyla doğrudan ilişkilidir.

Baharı kazanmanın, sınıf hareketini örgütleyip seferber etme dışında bir yolu yoktur. Özelleştirme saldırılarına karşı etkin bir direniş örgütlenmeden, TİS'ler dışı dış bir kavgaya konu edilmeden, sosyal güvenlik hakları sahiplenilmeden, ne Bahar kazanılabilir ne de özüne uygun bir 1 Mayıs yaşanabilir.

Tüm bunların, sürece ilişkin materyallerin en yaygın ve etkin bir kullanımını gerektirdiği açıktır. Ancak bu kadar ne siyasal öncünün yetinebileceği bir şeydir ve ne de sınıf hareketinin ihtiyacını karşılayabilir. Bahar süreci, halen propaganda çalışması sınırlılığını aşamamış alanların ataletini kırmanın da vesilesi yapılabilir. Materyallerin en yaygın dağıtımı, etkilerinin gözlemlenmesi, devşirilmesi ve mücadeleye örgütlenmesi... Bunlar birbirinden koparılamaz, biri gerçekleştirilmeden diğeri başarısından söz edilemez.

Her vesileyle tekrar ettiğimiz bir konuyu hatırlatmakta yarar var: Sorun asla güç ve imkanlar sorunu değildir. Varolan güçlerin nasıl kullanılacağı, yani bakış sorunudur. Sık sık rastlanan ve faaliyetin bütünlüğünün reddi olarak değerlendirilmesi gereken bir kavrayış burada örnek verilebilir. Bir yerde deniliyor ki, "materyalleri tüketmemiz gerekiyor, öyleyse ilişki takibini bir süre bırakmamız gerekir." Bir başka yerde ise, "kalıcı ilişkiler kurmak daha önemlidir, materyal dağıtımına boğulmamalıyız." Tam tersi sonuçlardan yola çıkıyor görüne de, her iki iddianın da birleştiği noktanın, faaliyetin bütünlüğünü gözden kaçırmak olduğu açıktır. Oysa, ne etkin bir siyasal faaliyet yürütmeden kalıcı ilişkiler kurulabilir, ne de kalıcı ilişkilere yolaçmayan bir siyasal faaliyet "etkin" sayılabilir. Sorun, bir kez daha, "güç ve olanaklar" sorunu değildir. Güç ve olanakların, faaliyetin bu bütünlüğünü gözetecek tarzda konumlandırılması ve seferber edilmesi sorunudur.

Kaldı ki, sürecin temel toplumsal sorunlarının başında, cezaevleri gibi, devrimcilerin daha doğrudan sorumluluk üstlenmesi gereken mücadele alanları geldiği düşünüldüğünde, sürece nasıl bir sorumluluk bilinciyle yaklaşılması gerektiği daha da anlaşılır olacaktır. Hep söylüyoruz; devrimci tutsaklara saldırı sınıfa saldırılardan ayrı düşünülemez. Saldırı nasıl bir bütünlük arz ediyorsa, mücadelede de bütünlük sağlanmalıdır. Ancak bunun henüz oldukça sınırlı bir kesim tarafından bilince çıkarılabildiği düşünülürse, birincisi, sürekli ve sistemli bir propaganda-ajitasyon faaliyeti büyük bir önem taşımaktadır. İkincisi ise, sınıfın daha fazla farkında olduğu iktisadi-sosyal saldırılara karşı mücadelesi içinde siyasal taleplerin (başta cezaevleri sorunu olmak üzere) yükseltilebilmesi için daha yoğun bir çaba harcanmalıdır.

Özetlersek; fabrika ve işletmeler merkezli en yaygın bir bilinçlendirme faaliyeti; artı, grev ve direnişlere, toplantı ve yürüyüşlere, kurultay, platform vb. toplantılara en kitlesel katılım ve en etkin müdahale; artı, bu ikisini, faaliyet alanımızdaki öncü işçilerle ilişki kurmanın ve geliştirmenin bir imkanına dönüştürmek...

Baharı kazanmanın da, hücre saldırısını püskürtmenin de anahtarı budur.



Burjuvazinin istikrar arayışı ve cumhurbaşkanlığı seçimi

2000 Nisan'ında görev süresi dolacak olan Demirel'in yeniden seçilmesi ekseninde yürüten cumhurbaşkanlığı seçimi tartışmaları, sermaye iktidarının krizine, düzenin çürümüşlüğüne tutulmuş bir ayna işlevi görüyor. Emperyalist güçlerin ve işbirlikçi tekelci burjuvazinin kadim hizmetkârı Demirel, "ölesiye yerine getirdiği hizmetleri"ni sürdürmek için tek aday olarak öne sürülüyor.

Başından beri bir seçimden çok, tek aday üzerinden sonucu belli bir dayatma ve bu dayatmanın kabulünü ranta tahvil etmek amacıyla süren kirli pazarlıklar sözkonusu. Böyle olunca, düzen partileri ve çeşitli güç odakları, bu danışıklı oyun içinde kendi hesaplarını gerçekleştirme doğrultusunda hareket ediyorlar. Bu tek seçeneğe ne cepheden karşı tutum alabiliyorlar ne de kendi adaylarını çıkarabiliyorlar. Zira hiçbir parti 28 Şubat'ta "balans ayarı" yapan ordunun karşısına çıkma cesareti gösteremiyor.

Seçim mevcut istikrarsızlığı gözler önüne seriyor

Bu yönüyle sürmekte olan cumhurbaşkanlığı seçimi tartışmaları, tartışmasız bir otorite olarak, burjuvazi adına izlenecek siyasal rotayı belirleyen tek gücün ordu olduğunu bu vesileyle bir kez daha gözler önüne seriyor. Nitekim düzen partiler 18 Nisan seçimlerinde 28 Şubat konseptiyle hareket eden partilerin seçimlerden kazançlı çıktıklarını, onu karşısına almaya çalışanların ise güçsüzleştirildiğini hesaplayarak, göstermelik itirazların ve sözde muhalefetin ötesine geçemiyorlar. Bunu çıkarlarına uygun da görmüyorlar.

Sözde uyumlu hükümete, sorumlulukla hareket eden muhalefet partilerine rağmen, mevcut istikrarsızlığın bir yönü bu tablonun kendisi. Demirel şahsında ortaya çıkan tek seçenek ya da seçeneksizlik (ki başka bir seçeneğin bir kriz yaratacağı sıklıkla işleniyor) bu düzeyle de sınırlı değil. Giderek düzen partileri arasındaki farkların tümüyle silinmesine ve kitleler nezdindeki itibarlarının daha da aşınmasına yolaçıyor.

Bu, burjuvazinin yıllardır siyasal cephede yaşadığı bir sorun. Bugün gelinen yer, kitleler karşısında itibarını giderek yitiren, kitlelerin özlem ve talepleri üzerinden manevra olanaklarını kaybeden ciddiyetsiz, pelteleşmiş bir dizi partinin oluşturduğu bir hükümet ve meclistir. Bu tabloya şimdi seçim sorun vesilesiyle cumhurbaşkanlığı da bir kez daha dahil olmaktadır. Toplamında varolan meşruiyet sorunu katlanarak artıyor. Bugün meclisin, hükümetlerin, cumhurbaşkanlığının temsiliyet misyonundan uzaklaşması ve toplamında burjuva demokrasisinin dayandığı iddia edilen ilkelerin (yasama, yürütme ve yargının kuvvetler ayrılığı) biçimsel anlamda bile korunamaması, kuşkusuz ki burjuvazi açısından bir aymazlığın ya da keyfiyetin değil, bir seçeneksizliğin ifadesidir. Bu seçeneksizlik ise, emekçi kitlelerin düzen partileri ve kurumları dışında farklı seçenekler ve arayışlar içine girmesinin zeminini de tanımlıyor.

Cumhurbaşkanlığı seçiminin azdırdığı rant kavgası ve çürüme tablosu

Burjuva siyasal sistemdeki çürümenin değişik

görüntüleri cumhurbaşkanlığı seçimi vesilesiyle her gün yeniden kendisini açığa vuruyor. Sözde siyasal anlayış farkları olarak yarım ağızla ifade edilen itirazların, sergilenen muhalefet bir parça kazındığında, altından büyük pay kavgaları, rant paylaşımı çıkıyor. Kimin seçileceği başından belli bir seçim içinde kimin hangi yağlı parçayı alacağı, kimin hangi imtiyazlara kavuşacağı, ihalelerde, özelleştirmelerde hangi kesimin daha fazla söz sahibi olacağı üzerine bin türlü dolap döndürülüyor. Her türlü ayak oyunu "hukukun üstünlüğü", "demokrasinin geleceği" adına yapılıyor. Cumhurbaşkanlığı seçimi domuzlar ahırında kıyasıya bir rant kavgasının vesilesi oluyor. Her kesim elindeki kozu bu kurala göre en uygun biçimde değerlendirmek istiyor.

FP, Demirel'in seçilmesi için sunacağı desteğin karşılığında kendisine yönelik kapatma tehdidi içeren anayasa maddesinin değiştirilmesini ve Erbakan üzerindeki siyaset yasağının kaldırılmasını ya da esnetilmesini istiyor.

Demirel'in Çankaya'ya çıkmamasının DYP üzerinde kurduğu liderlik sultasını sona erdireceğini hesaplayan Çiller, Demirel adına liderlik turlarına çıkıyor, Demirel'den daha çok çaba harcıyor.

ANAP, Demirel'in karşısına çıkaracağı adayın seçilme şansının olmadığını gördüğü için, mevcut durumdan en fazla kazancı elde etmek üzere sahte muhalefet rolüne soyunuyor, şantaja başvuruyor. Destek vermesinin karşılığında, enerjideki özelleştirmeler başta olmak üzere, talandan en fazla payı almak istiyor.

MHP, Demirel'in seçilmesine sunacağı destek oylarını, devlet kademelerinde daha fazla kadrolaşmaya, hükümette daha etkin bir konum kazanmaya tahvil etmeyi en kârlı yol olarak görüyor. Ek olarak, içeride tutuklu bulunan Kırıcı gibi çeteci tetikçileri için af yasağının çıkarılmasını pazarlık maddesi olarak dayatıyor.

Demirel ise, tekelci sermaye ve medya desteğinin yanı sıra, sokağa inip politika yaparak diğer partilerin önünü kesme tehditiyle yapıştığı koltuktan ayrılmak istemiyor.

Üzerinde pazarlık konusu yapılan bir diğer konu ise kıyak emeklilik yasası. Demirel 8 kez reddedilen bu yasayı onayladı.

Koparılan bunca şamatanın, 5 artı 5 ya da 5 artı 7 üzerine yürütülen sahte tartışmaların, takınılan muhalefet pozlarının arkasında işte bu kirli çıkar hesapları bulunuyor. Kuşkusuz ki, kim ne kazanırsa kazansın, sonuçta sermaye sınıfı kazançlı çıkacak. Bunca çürümüşlüğe ve kokuşmuşluğa rağmen, bu seçimi de en uygun adayı seçtirerek başından savmış olacak.

İşçi ve emekçiler için bu manzara ne yenidir, ne de şaşılacak bir durumdur. Zira, demokrasi onların demokrasisi. Anayasa onların anayasası. Hukuk onların hukuku. Morrison Süleyman onların has



temsilcisi. Gerekirse "rutin dışına da çıkar"lar, anayasayı da delerler. Bu kirli ilişkiler içinde yürüttükleri yaman pazarlıkları demokrasinin gereği olarak sunanlar, bir kez olsun, halk ne düşünüyor diye sorma ihtiyacı duydular mı? Sormazlar, zira sorsalar halkta kendilerine ve düzenlerine karşı her geçen gün büyüyen güvensizliği ve tepkileri göreceklerdir. "Beni seçmezseniz halka ineriz" kuru sıkı tehditlerinin altında çıkarlarını kaybetme korkusundan başka ne olabilir ki? Halk, kamuoyu, demokrasi, hukuk, vb., çıkarlarının üstünü örtmekte kullandıkları bir örtüden başka nedir ki? Varsın, milyonlarca işçi ve emekçiyi hak ve özgürlüklerinden, insanca yaşama özleminden mahrum bırakan bu anayasanın cenderesi içinde baskılar, katliamlar ve azgın bir sömürü gerçekleşsin. Onların asıl derdi budur.

Demokrasi onların demokrasisi, meclis onların meclisi. Kimi, hangi hukuk kılıfı altında seçeceklerine emperyalist ağababalari ve onlar karar verirler. Gerekirse bunun için kendi aralarında kayıkçı dövüşü de yapar, rant için birbirlerine de girerler. Ama sonuçta kim seçilirse seçilsin, işçi ve emekçilere karşı aynı saldırı programı uygulanacaktır. Önemli olan budur. Gerekirse çoğunluk sağlamak için oylar paraya, ranta tahvil edilir, milletvekilleri satın alınır, kıyak üzerine kıyak çekilir. Gerektiğinde ülkenin zenginlikleri parça parça peşkeş çekilir. Çünkü onlar, yani bir avuç para babası iktidardadır. Tabii ki işçiden-emekçiden yana bir tek karar almazlar, tersine verdikleri her kırıntıyı geri almak isterler. Çünkü onların ilkesi çıkar, daha çok çıkar; amaçları kâr, daha çok kârdır. Tek kaynakları ise milyonlarca işçi ve emekçinin kanıdır. Onunla beslenir, onunla güçlenirler.

İster demokrasi ister hukuk devleti, hangi kılıf altına gizlenirse gizlensin, kim seçilirse seçilsin, bu düzen sömürü düzenidir, bu sistemin adı kapitalizmdir. Ve düzenin sahibi bir avuç sömürücü sermaye sınıfıdır. Toplumu tepeden tırnağa saran çürümenin, her türlü kanlı çıkar şebekesinin-çetenin-çeteleşmenin, diz boyu yoksulluk ve sefaletin, her türden gericiliğin kaynağı burjuva sınıftır, onun iktidardır. Yalanın, sömürünün, zorbalığın, yozlaşmanın, hak ve özgürlüklere düşmanlığın üzerine kuruludur bu iktidar. Bu düzenin ve devletin bir devrimle yıkılmaktan başka geleceği yoktur. Sosyalist işçi-emekçi iktidarı hedefi doğrultusunda mücadeleyi yükseltmenin zemini bizzat düzen tarafından düzlenmektedir.

HADEP'li belediye başkanları tutuklanıp serbest bırakıldı **Kürt halkı özgürlük tutkusunun boğulmasına izin vermemelidir!**

Önce HADEP'li belediye başkanları gözaltına alındı. Dört günlük gözaltından sonra tutuklandılar. Ardından HADEP Genel Başkanı ve eski genel başkanının da içinde bulunduğu 18 HADEP'liye Ankara DGM ceza yağdırdı. Belediye başkanlarının tutuklanmalarının ardından İçişleri Bakanlığı görevlerine son verdi.

Bu iki olay terbiye operasyonunun sürdüğünü gösteriyor.

Oysa gelişmeler teslimiyetçiler açısından oldukça cesaret vericiydi. Demirel 40 HADEP'li belediye başkanını Çankaya Köşkü'nde kabul etmişti. Barış talebini dile getiren başkanlara verdiği yanıt "Kim barış istemez ki?" olmuştu.

Teslimiyetçiler günlerce Cumhurbaşkanı'nın belediye başkanlarını makamında kabul etmesinden barış ve demokratik cumhuriyet talebinin giderek güç kazandığı üzerine sonuçlar çıkarmışlardı. Clinton'ın Türkiye ziyareti sırasında dile getirdiği kültürel ve dilsel açılımlarla sınırlı Kürt sorununun "çözümünü" içeren yaklaşımı da teslimiyetçilerde benzer bir olumlu hava yaratmıştı. Avrupa Birliği aday üyeliği bu beklentileri daha da körükledi.

Terbiye operasyonu devam ediyor

ABD'nin Kürt sorununa ilişkin "kültürel ve dilsel" çerçevedeki "çözüm" planı ile sömürgeci sermaye devletinin çözümü arasında esasta bir farklılık bulunmamaktadır. Ancak sermaye devleti, geline yerde teslimiyet platformundan aldığı güçle, kırıntı haklar içeren açılımları dahi kendi denetiminde ve istediği zaman gündeme getirmek istiyor.

Sömürgeci sermaye devleti teslimiyet sürecinin iyice derinleştirilmesine bağlı olarak, kültürel kimliğin tanınması, Kürt dilinde eğitim, Kürtçe televizyon vb. sınırlardaki açılımları elbette gündeme getirecek. Onyılların mücadelesinin kazanımları bu sınırlarda bir açılımı zaten zorunlu kılıyor. Devlet açısından sorun açılımların zamanlaması ile ilgili. Teslim alma politikasının sonuçlarını güvenceye almaksızın bunu yapmak istemiyor.

Ulusal kurtuluş mücadelesinin devrimci çizgide geliştiği süreçte, "Kürt realitesi"ni tanıyan, otonomi, federasyon vb. tartışmaları gündeme getirenler, şimdi söylem düzeyinde da olsa bir takım hakların verileceğini ifade etmekten ısrarla kaçınıyorlar. Devlet kesinlikle PKK'yı muhatap olarak kabul etmek istemiyor. Böyle anlaşılmasına yolaçacak her tutumdan büyük bir rahatsızlık duyuyor.

Oysa PKK'nın barış politikası, emperyalist "yeni dünya düzeni" ve sömürgeci sermaye devleti ile tam uyumu içeren bir platform üzerine oturuyordu. Devrimci konumun reddi üzerinden yükseltilen barış bayrağı, emperyalistler ve sermaye devleti için de bir ihtiyaçtı. Nitekim A. Öcalan'ın süreci bu yönde derinleştirmesine izin verildi ve yönlendirildi. Öcalan teslimiyetçi platformun savunuculuğuna soyundu ve devrimcilik adına ne varsa tasfiyeye yöneldi. PKK'nın tabanındaki radikal eğilimlerin törpülenmesi için



yalnızca bir yanıydı. Meselenin esas önemli yanı, Kürt halkının özgürlük umudunun tümünden bitirilmesi idi. Öcalan birbiri ardına sermaye devletini ve "yeni dünya düzeni"ni aklayan açıklamalar yaptı.

Devrimin reddine

dayanan ve demokratik cumhuriyette ifadesini bulan stratejik değişikliği 7. Kongre de onayladı.

Bu gelişme sömürgeci sermaye devletini oldukça rahatlatı. Ama öte yandan bazı yan sonuçlar da üretti. Öcalan İmralı'dan açıklamalar yapıyor, PKK'ye direktifler veriyor, sermaye devletine çağrılar yapıyor ve emperyalistlerden sorunun çözümüne yardımcı olmasını istiyordu. Bu giderek İmralı'nın, Öcalan'ın içinde bulunduğu koşullardan bağımsız olarak, bir odak olarak algılanmasına, Kürt halkında "başkanın bildiği bir şey var, devlet başkanı muhatap alıyor" yönündeki düşüncelerin güçlenmesine yolaçıyordu. Buna bir de AB heyetlerinin yaptıkları ziyaretlerde Kürt sorununun çözümü temelinde belediye başkanları ile yaptıkları görüşmeler de eklenince, oluşan hava sermaye devletini rahatsız etmeye başladı. Kürt sorununun çözümünde PKK ve HADEP'in muhatap alındığı yönünde bir bakışın güçlendiği koşullarda, teslimiyetin Kürt halkının özgürlük umutlarının yokedilmesi temelinde derinleştirilmesi güçleşecekti.

Öcalan'ın açıklamaları teslimiyet sürecinde oldukça iyi hizmet etmişti. Sermaye devletinin işçi ve emekçilere dönük kapsamlı saldırı programının yolunu da düzlemişti. Ancak herşeye rağmen geline yerde İmralı'nın politik bir odak olarak anlaşılmasının önüne geçilmesi gerekiyordu.

Önce Öcalan'a "sus" denildi. Ardından Kürt sorununu emperyalist merkezlerle taşıyan ve "yeni dünya düzeni" çerçevesinde bir an önce çözümü yolunda çaba sarfeden HADEP'li belediye başkanlarına terbiye operasyonu çekildi. Böylece sermaye devleti kendi çizdiği sınırlar çerçevesinde hareket edebilecekleri yönünde teslimiyetçileri bir kez daha uyarmış oldu.

Kürt halkı sokakta, teslimiyetçiler itidal çağrısı yapıyorlar

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>
HADEP'li belediye başkanlarına dönük gözaltı,

tutuklama ve serbest bırakma sürecinde Kürt halkı alanlara çıkarak tepkisini ortaya koydu. Başta Diyarbakır olmak üzere Kürdistan'ın birçok ilinde gösteriler yapıldı. PKK ve HADEP'in itidal çağrılarına rağmen, binlerce Kürt emekçisi eylemlere katıldı.

HADEP başından itibaren devlete yönelen tepkiyi manipüle etmeye çalıştı. Döne döne barış sürecinin hiçbir güç tarafından engellenemeyeceğini ifade etti. HADEP'e göre sorun devletten kaynaklanmıyordu. PKK Başkanlık Konseyi de benzer bir açıklama yaptı. Sorunun kaynağı savaş rantçısı klik idi. Savaş rantından beslenen kesim provokasyon yapıyordu.

AB ve ABD emperyalizmi de Kürt halkında öfkeye yolaçan son tutuklamalardan duydukları rahatsızlığı ifade etmekten geri durmadılar. Kürt halkını sokaklara çıkaran "şık olmayan" operasyonlar yapmaması için sermaye devletine akıl vermeyi unutmadılar.

Hizaya getirme operasyonu yeterli görülmüş olmalı ki, devlet belediye başkanlarının serbest bıraktı. Başkanların mesajı çok net aldıkları yaptıkları ilk açıklamada ortaya çıktı. Herşeyi unutmaya hazır olduklarını, hizmete devam etmek istediklerini ifade ettiler. Bu arada Kürt halkına da "sakin olma" çağrısı yaptılar.

Sokak ortasında yaka paça JITEM tarafından gözaltına alınacaksınız, 4 gün gözaltında tutulacaksınız, yanınızdaki belediye personeli askılı elektrikli işkenceden geçirilecek, hiçbir somut delil bulunmadığı halde itirafçı ifadeleri ile tutuklanacaksınız, sonra da kalkıp biz herşeyi unutmaya hazırız deyip Kürt halkına itidal çağrısında bulunacaksınız! Bu, teslimiyetin nasıl dipsiz bir kuyu olduğunu gösteriyor.

Kürt halkı kirli barış platformunu reddetmelidir

Utanc verici bir teslimiyet üzerinde yükselen barış politikası, Kürt emekçilerin büyük bedeller ödeyerek yarattıkları değerlerin ve kazanımların hiçe sayılmasının ifadesidir.

Kürt halkı kuşkusuz ki, ona ulusal kimliğini ve onurunu kazandıran devrimci ulusal kurtuluş mücadelesine sonuna kadar sahip çıkmalıdır. Ancak teslimiyetçiler direniş bayrağını yere düşürmüşlerdir. Kürt halkını inkarcı ve imhacı sistemle barıştırma rolünü üstlenmişlerdir. Kürt halkı özgürlük tutkusu ve umudunun tüketilmesine izin vermemelidir. Her türden eşitsizliğin ve özgürlükten yoksunluğun kaynağı olan sermaye iktidarının yıkılması mücadelesinde kaderini Türk işçi ve emekçileriyle birleştirmelidir.

İMF'den emekçi düşmanlığına “tam not”!

İMF Türkiye masası şefi Carlo Cottarelli başkanlığındaki heyet, geçtiğimiz yılın sonunda imzalanan stand-by anlaşması uyarınca, sermaye hükümetinin “ödevlerini” yapıp yapmadığını incelemek üzere Türkiye’ye bir ziyarette bulundu. ‘99 Aralık sonuna dek gerçekleşen ekonomik veriler ile performans kriterlerini ve 2000 Ocak ayı göstergelerini değerlendirdi. Sonuçlardan epeyce memnun olan heyet, IMF icra direktörleri kuruluna verilmek üzere, “olumlu” rapor hazırlayacaklarını açıkladı. Raporun değerlendirilmesi sonrasında, ikinci üç aylık dönem için kullandırılacak 305 milyon dolarlık kredinin ikinci dilimiserbest bırakılacak. Cottarelli’nin açıklamalarına bakılırsa, sermaye hükümetine bu kredi verilecek.

İMF heyeti bundan sonraki incelemeleri için Mayıs ayında yeniden gelecek. IMF bu gelip gitmelere son vermek ve programı daha yakından takibe almak için Türkiye’ye bir büro açmayı düşünüyordu. Bu düşüncesinden vazgeçmiş değil. Böyle bir büronun açılması durumunda IMF, ekonomik programları dikte ettirme ve denetlemenin ötesine geçerek, doğrudan ekonomiyi yönetme pozisyonuna geçecektir. Hiç kuşku duyulmasın, programda bir takım aksamalar olması durumunda, böyle olacaktır.

Sermaye hükümeti takdiri haketti

Tahkimin geriye dönük işleminin yasallaşmasının ardından çantasında bir sürü “satış” projesiyle Davos’a giden Ecevit, umduğunu bulamasa da, emperyalizmin takdirini haketti. Hükümet emekçi düşmanı politikaları uygulama kararlılığıyla emperyalistlerin ve sermayenin haklı güvenini kazanmış durumda. Bu yüzden Cottarelli verdiği ev ödevinin tamamlanması için gösterilen çabayı takdir etmiş, aksayan durumlarda ise adeta bir hükümet ortağı gibi savunmaya geçmiştir. Sermaye temsilcileri, Ocak ayı enflasyon oranının

hedeflenenin üzerinde çıkmasının geçici bir durum olduğu yönünde açıklama yapmışlardı. Cottarelli’nin açıklaması da aynı temeldeydi. Kötü hava koşullarından dolayı hedeflenen enflasyonun üzerine çıkmış! Asıl önemli olan bundan sonrasıymış!

Sermaye iktidarı hala “enflasyonu düşürme” masalları anlatıyor. Oysa %25 enflasyon hedefinde başarı kaydedilse bile, ücretler gerçekte %40'lara varan oranlarda düşecek.

Zaten 2000’e girerken ücretlerde Ocak ‘99’a oranla %68.8 oranında kayıp vardı. ‘99 Ocak ayında 200 milyon lira ücret alan bir işçinin alım gücü yıl sonunda 118 milyona gerilemişti. Mart ayında ise bu rakam sıfırlanacak. Kaldı ki 200 milyon ücret alan işçi sayısı oldukça azdır. Çok sayıda işçi asgari ücretle çalışıyor. Ayrıca 2000 yılı enflasyonu %25 olarak saptanıp ücretlere aynı oranda zam yapılması planlanırken, ‘99’dan 2000’e sarkan enflasyon artışı hiç hesaba katılmıyor.

İMF heyeti başkanı Cotterelli ısrarla, ücretlerin hem



kamu hem de özel sektörde %25 zamlı sınırlanmasını “tavsiye” ediyor. Sermaye patronları da bu “tavsiye”ye mal bulmuş mağribi gibi saldırıyorlar. Sakıp Sabancı Lassa’da %90 zam isteyen sendikaya %25 zam yapabileceği yanıtını veriyor. Bunu da şu sözlerle gerekçelendiriyor: “Bu oranın üzerine çıkılmamalı. Türkiye’de herkes özverili olmalı. Biz ürünlerimizde yüzde 25 zammın üzerine çıkmayacağız.”

Fiyat artışlarının yalnızca özel sektörde değil kamu sektörlerinde de otomatige bağlandığı koşullarda, tam bir ikiyüzlülükle söylenen koca bir yalandır bu.

“Herkes özverili olmalı” diyor Sabancı. %25 zamlı işçi ve emekçilerin sefaleti daha da derinleşirken, Sabancı gibileri kârlarına kâr katmakta, sefahat içinde yaşamaktadırlar. İşçilere mezarda emeklilik dayatılırken, milletvekilleri kendilerine kıyak emeklilik çıkarmaktadırlar.

Saldırıyı püskürtmek için mücadeleyi yükseltelim!

İMF heyetinden aldığı olumlu puan, sermaye iktidarının saldırı programını uygulamadaki başarısını gösteriyor. Sermaye krizinin faturasını işçi ve emekçilere yükleme konusunda büyük bir kararlılık sergiliyor. Yeni kredi dilimlerini alabilmesi için daha azgınca saldırması gerekiyor. Hızlandırılan özelleştirmelerle daha çok işsizlik, %25’lik zamlarla daha çok sefalet dayatılacak. Tarımda tam bir yıkım politikası uygulanacak.

Bazı sektörler TİS sürecine girmeye başladılar. Eylül ayında ise TİS görüşmeleri yoğunlaşacak. Sermaye %25’in üzerine çıkmaya yanaşmayacak. Eğer TİS sürecine iyi bir hazırlık yapılmazsa, sendika ağalarının da yardımıyla sefalet ücretleri kabul ettirilecek.

Saldırıları püskürtme perspektifiyle TİS sürecine hazırlanmalıyız. Taleplerimizin ısrarlı savunucusu ve takipçisi olmalıyız. Sendikalarımıza bu yönde basınç uygulamalı, grev silahını sendika bürokratlarına rağmen kullanabilecek taban örgütlenmelerini şimdiden yaratmalıyız.

Topyekun saldırıların hedefi durumundaki diğer emekçi kesimlerle ortak mücadele cephesi oluşturmak için harekete geçmeli, birleşik mücadeleyi güçlendirecek her araç ve platforma destek vermeli, gücümüzü katmalıyız.

Sermayenin yeni saldırı hazırlıkları

Emperyalist burjuvazinin yeni “icat”larından biri de “sendikasızsız endüstri ilişkileri”. Adından da anlaşıldığı gibi, bu, işçi ve emekçileri sendikasızsızlaştırma/örgütsüzleştirmenin yeni bir uygulaması. Aslına bakılırsa yeni olan sadece adıdır. Türkiye’de bu kavram, Kamu İşletmeleri İşverenleri Sendikası (Kamu-İş) tarafından 342 sayfalık bir kitap olarak sermayenin bilgisine ve ilgisine sunulmuştur. Kitaba önsöz yazan Prof. Toker Dereli sendikaların sivil toplum örgütleriyle (o da illa bir örgütlenme gerekiyorsa) ikame edilmesini salık veriyor. Küreselleşmenin öne çıkardığı örgütlenmelerdir sivil toplum örgütleri. Sermaye lehine hareket ediyorlarsa eğer yasaldırlar, yok emekten yana hareket ediyorlarsa yasadışı... Bay Prof. bir sürü inci döktürüyor, ama hiçbirisi şu alıntının yerini tutmuyor:

“Sendika sonuç olarak bir güven aracıdır. Aynı güveni biz (biz dediği sermayedir) verirken sendikaya neden ihtiyaç duyulsun?” (Cumhuriyet, 8 Ocak 2000)

Bu sayın Prof.’un aklına sendika denilince sarı sendikalar geliyor. Ama onun sendikasının sarısına bile tahammülü yok. Her işçi tarafından bilinir ki, sendika bir güven aracı değil, sermayeye, onun sömürüsüne karşı işçi sınıfının öz örgütlenmeleridir. Gerçek sınıf sendikalarının varlık koşulu sermayeye karşı mücadeledir.

TİSK ve Avrupa Sanayi İşveren Konfederasyon Birliği’nin “Şirketlerin 2000’li Yılların Avrupa Sosyal Politikasına Bakışı” başlıklı raporunda ise, şu saldırı perspektifi veriliyor kapitalist patronlara:

“Şirketler, dünya piyasalarında değişen koşullara hızla adapte olabilmelidir. Bu bağlamda, değişik sektörlerin ve şirketlerin özel durumlarını da dikkate alarak işgücü maliyetinin, fiyat rekabeti ve işgücü verimliliği sınırları içinde kalmasını sağlamalıdır. Daha hızlı üretim ve hizmet dağıtımı, daha çeşitli üretim yöntemleri. Çalışma saatlerinde esneklik ve iş ilişkilerinde çeşitlilik gereklidir.” (Cumhuriyet, 11 Ocak 2000)

Sermaye bu yönde bir azgın sömürü perspektif geliştirirken, ücretleri de %25’le sınırlıyor. Saldırıda hiçbir sınır tanımayacak denli pervasız davranıyor. “İşgücü maliyeti”nin sınırlarını alabildiğine daraltmak, daha açıkçası ucuz işgücü cehennemi yaratmak için tam bir arsızlık ve utanmazlık örneği önlemler alınması isteniyor. Açlık sınırına itilen işçilerin sofralarındaki son lokmalarda da el uzatılmaya çalışılıyor. “Daha hızlı üretim”, “daha çeşitli üretim yöntemleri”, “esneklik”, “iş ilişkilerinde çeşitlilik”, vb., çalışma koşullarının alabildiğine ağırlaştırılması, böylece sömürünün olabildiğince azgınlaşması anlamına geliyor.

Çinkur sınıf mücadelesine ışık tutuyor

Kayseri’de sosyal mücadele mayalanıyor. Bunu başaran Çinkur fabrikasının direnişteki işçileri. Kayseri’de ne kadar parti, sendika, dernek, demokratik kitle örgütü varsa, hepsi Çinkur fabrikasındaki işçi direnişine destek olma isteğiyle fabrikanın yolunu tutmuş durumda.

Çinkur işçileri 26 Kasım ‘99’da, uzun yıllardır metal oksitlerin ve gazların içinde emek verdikleri, iliklerini ve kemiklerini erittikleri fabrikadan, emeklerinin karşılığını almak bir yana maaşlarını bile alamadan kapının önüne atılmışlardı. İşçiler ellerini kollarını bağlayıp bu kötü sona razı olmaya niyetli değillerdi. Haklarını aramakta sonuna kadar kararlıydılar. “Bize danışmadan, bizim haklarımız özelleştirilme yoluyla İran’lı sermayeye peşkeş çekildi. Yasal haklarımızdan her iki işveren de sorumludur” diyorlar. İşçiler devletin kendilerine sahip çıkmasını ve bütün haklarının ödenmesini istiyorlar.

26 Kasım’da Çinkur fabrikasında üretimin durdurulmasının ardında başlattıkları hak arama girişimlerini 23 Şubat günü açlık greviyle fabrikaya taşıdılar. Çinkur işçilerinin açlık grevi ve onurlu mücadelesi Kayseri’nin birincil gündem maddesi haline geldi ve tüm emekçi kesimlerin samimi desteğini aldı. Gerici partiler bile Çinkur işçileri dostu kisvesi takınmaya mecbur kaldılar. Özelleştirmeci hükümet ortağı partiler de işçileri ziyaret etmekten geri durmadılar. Oysa Çinkur işçileri bu acı sonun özelleştirmeden kaynaklandığını biliyorlardı.

İşçiler bu ilgi ve desteğin kendiliğinden oluşmadığını söylüyorlar. Üç dört ay sabırla, adım adım kamuoyu oluşturma mücadelesi vermişler. Kendi içlerinde bile tam bir birliğin olmadığı bir dönemde, sendikanın sessiz kalmasına rağmen, biraraya gelerek “bundan sonra ne yapacağız?” sorusuyla bir arayışa girmişler. Önce birliklerini pekiştirmeyi başarmışlar ve bir komite oluşturmuşlar. İstekli olan herkesin komitede yer alabileceği düşüncesiyle onsekiz kişilik bir komite oluşturmuşlar ve yeni katılımların önünü açık bırakmışlar.

Komite ilk adım olarak sendikanın sorunlarına sahip çıkmasını ve yanlarında yer almasını sağlamaya çalışmış. Bu amaçla bütün işçilerin önünde tartışmalar yapılmış ve öneriler getirilmiş. Ardından sendikanın işçilerin mücadele isteği doğrultusunda adım atması ve mücadeleyi yürütmesi sağlanmış. “Bizim isteğimiz ne sendikadan kopmak, ne de sendikanın ağzına bakmaktı” diyor bir işçi ve devam ediyor; “sendikaya rağmen haklarımızı aramakta kararlıydık, ama sendikamızın yanıbaşımızda olması bizi daha da güçlü kılacaktı”.

Bu aşamadan sonra sürekli toplanan işçiler çeşitli eylem kararları alarak pratiğe geçirmişler. Partilere yürümüşler. Türk Metal’in genel merkezini toplantıya çağırmışlar. Bu toplantıda kürsüyü kullanıp, sendikanın sorunlarına sahip çıkmasını istemişler. Kayseri’ye adım atan her milletvekilinin, her bakanın yoluna çıkmışlar. Sorunlarını anlatıp çözüm beklediklerini söylemişler. Basın yoluyla kamuoyuna seslenmişler. Haklarını aramaktan asla vazgeçmeyeceklerini, gerekirse Ankara’ya yürüyeceklerini, orada hiçbir sendikayı rahat bırakmayacaklarını döne döne anlatmışlar.

“Bu, üç aydır büyük bir sabırla yürütülen mücadelenin meyvesini vermesidir” diyor bir başka işçi.

İşçilerin Kayseri’nin İncesu ilçesi yakınlarındaki Çinkur Çinko Metal Sanayi tesislerinde başlattığı

açlık grevine destek sunmaya gidiyoruz. Arabadaki birkaç emekçi öfkeli öfkeli tartışıyor. Her biri sorunun bir başka boyutuna parmak basıyor. Kimi özelleştirmeyi lanetlerken, bir diğeri halkın örgütsüzlüğünden, birliğinin olmayışından yakınıyor. Bir başkası hak almanın mücadele etmekten geçtiğine dikkat çekiyor. Bir diğeri, işçinin bilinçsiz olduğuna, sınıfını, yerini bilemediğine getiriyor sözü. Ötekisi işçi sendikalarını eleştiri yağmuruna tutuyor.

İçinde bulunduğumuz araç Çinkur’a doğru yol alırken, ışıklı tabelaların, gösterişli vitrinlerin, alıcı bekleyen otomobil plazalarının arasından geçiyoruz. Yirmi yıl önce ayçiçek, patates vb. tarlaları olan yerleri şimdi sanayi ürünleri egemenliği altına almış. İşyerleri, showroomlar, süslü mağazalar, herkesçe alınamayan beyaz eşyalar sarmış dört bir yanı. Gelişmiş bir sanayi kenti haline gelen Kayseri derinleştirdiği çelişkileri de açığa vuruyor. Bu modern kentteki sermaye birikimi, emeğin dayanılmaz aşırı sömürsünden ileri geliyor. Kapitalizm bu yolla genişleyip büyüyor ve ışıklı kentlerin oluşumuna yolaçıyor. Bu yolla cennette yaşar gibi yaşıyor burjuva patronlar ve yine bu yolla cehennemde yanar gibi acı çekiyor işçiler ve emekçiler.

Bu çelişki bugün değişik bir biçimde Çinkur’da kendini açığa vurmuş. Ama bu çelişki ülkenin her köşesinde büyük depremlere yol açabilecek fay hattı gibi alttan alta ilerleyip büyüyor. Kim hangi yolla ve cambazlıkla inkara çabalarsa çabalasın, emek ve sermaye çelişkisi çok açık ve keskin bir biçimde kendini ortaya koyuyor. Çinkur’un içinde bulunduğu durumun da özeti bu: Emek ile sermayenin çatışması!

Aklımdan sermaye sahibi patronları geçiriyorum. Tamı tamına bir avuç azınlıklar. Oysa işçiler, emekçiler sayılamayacak kadar çoklar. Hepsi birer sefer tükürseler, tükürüklerinde boğulurlar, o asalak, sömürücü, kan emici çürümüş kapitalist patronlar. Ama bu çoğunluk birer kez tükürmeyi bile aklına getiremediği için, o küçük azınlık o büyük çoğunluğa kolayca hükmedebiliyor. Sömürüsünü istediği gibi sürdürüyor, istediği gibi eziyor ve atını istediği gibi oynatıyor. Bunu elbette devlet aracılığıyla yapıyor. Lenin’in sözleri geliyor birden aklıma; “sömürünün yeryüzünden kalktığı gün, torunlarımız geriye dönüp baktıklarında bu kadar küçük bir azınlığın dev gibi bir çoğunluğa nasıl hükmettiğini, onu nasıl ezip

köleleştirdiğini anlamakta güçlük çekecekler” diyordu. Bunu araçtakilere aktarıyorum.

Çinkur’un önündeyiz. Birgün önce işçiler açlık grevini başlatmışlar. Sendika başkanı bile öylesine etkilenmiş ki, bir anda idam ipini boynuna geçirip sandalyesini tekmelemesine yolaçmış. İşçiler ve komite sözcüsü bunun şov olmadığını söylüyorlar. “Eylemin doğruluğu yanlışlığı üzerine tartışılabilir, ama kesinlikle önceden tertiplenmiş değildi” diyorlar.

Grevdeki işçilerin yanına gidiyoruz. Herkes çok canlı ve konuşmaya istekli. Laf lafı açmakta zorlanmıyor. İşçilerin somut durumlarından ve istemlerinden uzaklaşmadan, düşünce ve önerilerimizi sunuyoruz. İlgiyle dinliyorlar. Bazı işçilerde bireysel ve kısa yoldan hesaplaşma düşüncesi var. Birilerini dövmekten, öldürmekten ya da intihar etmekten söz ediyorlar. Sağlıklı düşünen işçiler, bunlar çözüm değil, diyorlar. Bu durum canlı bir tartışma ortamı doğuruyor. İşçi sınıfının mücadelesinden bazı deneyimleri aktarıyoruz. Bu mücadelenin başarıyı hedeflemesi, bunun için de işçilerin kendilerini daha uzun süreli bir mücadeleye hazırlamaları, direnişlerini Kayseri’yle sınırlı bırakmamaları gerektiğini söylüyoruz. Bir işçi, “tabii ki öyle yapacağız, hakkımızı alıncaya kadar direneceğiz ve gerekirse Ankara’ya taşıyacağız bu mücadeleyi” diyor.

Konuşmalar günlük yaşam üzerine dönüyor. Bir işçi kulağıma eğilip, “biz bunları ilk defa duyuyor ve ilk defa böyle bir direnişe katılıyoruz, bir çok şeyi yeni öğrendik” diyor. Haklısın karşılığını veriyorum. Biz geleli hayli zaman olmuş. İşçilerin yorgun olduğunu görüyoruz. Getirdiğimiz sigaraları bırakıp müsaade istiyoruz. Bizi dış kapıya kadar uğurluyorlar.

Bilinçsizliği, deneyimsizliği ve örgütsüzlüğüyle küçümsenen işçilerin hiç de bu durumda olmadıklarını, sosyal konumları ve sınıf sezgileriyle birçok geveze aydın ve küçük-burjuva sosyalistinden çok daha fazla iş yapabileceklerini görüyoruz. Ve görüyoruz ki, devrim hedefine ancak bu sınıfın içinde kök salarak, onun içinde eriyip mevziler elde edilerek ulaşılacak.

Yaşasın Çinkur Direnişi!

Kızıl Bayrak/Kayseri

ÇINKUR Olağan Kongresi’ne işçilerin yanıtı: “Kazanana kadar!”

ÇINKUR Yönetim Kurulu’nun 2000 yılı olağan kongresi ÇINKUR fabrikasında yapıldı. Kongreye yönetim kurulu dışında ortaklar, direnişteki ÇINKUR işçileri ve aileleri katıldılar. Yeni yönetim kurulu seçildi ve mali durum açıklandı. Sunulan raporda, ÇINKUR’un 8.5 trilyon zararda olduğu, buna yüksek faizli banka kredilerinin yolaştığı söylendi. Fabrikanın %95’i İranlı bir şirkete, %5’i küçük hisse sahiplerine ait.

Fabrikanın zarar ettiği açıklaması üzerine, neden burada ucuz maden dururken İran şirketlerinden iki-üç misli fiyata maden alındığı soruldu. Küçük hisse sahipleri kendi zararlarının karşılanmasını talep ederken, ÇINKUR işçisinden de yardım istediler. Ama aylardır para alamayan ÇINKUR işçisi için tek kelime söylemediler. İşçilerin tepkilerini dile getirmelerinden ise rahatsız oldular. İşçileri uyararak, “bu toplantıya sizin katılma hakkınız yoktu, ama biz gene de katılmanıza izin verdik” dediler. Oysa ÇINKUR’un gerçekten iflas ettiğine inandırılmak için işçilerin toplantıya katılmasını sağlamışlardı.

Toplantı boyunca hiçbir işçi ve temsilcisine söz hakkı verilmedi. Toplantı sonunda konuşmak isteyen var mı diye soruldu. Bunun üzerine işçiler fabrikanın ne zaman açılacağını ve ücretlerin ne zaman ödeneceğini sordular. Uzun bir süre açılmayacağını öğrenen işçiler öfkeyle İranlı ortağın üzerine yürüyerek slogan attılar. Bir kısım işçi işçilerin önüne geçti ve böyle bir hareketin kendilerini haksız duruma düşüreceğini söyledi. Öfkeli işçiler salonda toplandılar ve sendika başkanının yaptığı konuşmadan sonra sakinleştiler. Fabrika bahçesinde “Özelleştirmeye hayır!” “İşçiler burada, hükümet nerede!” pankartları dikkat çekiyordu. İşçilere direnişi nereye kadar sürdürebilecekleri soruldu. Yanıtları şuydu: “Kazanana kadar!”

İİSŞP'nin basın açıklaması eylemi

Uzunca bir aradan sonra nihayet toplanan ve geçtiğimiz günlerde bir sonuç bildirisi yayınlayan İstanbul İşçi Sendikaları Şubeler Platformu, ortak temsilciler toplantısında alınan kararlar ve oluşturulan eylem takvimini kitlesel bir basın açıklaması ile kamuoyuna duyurdu.

2 Mart Perşembe günü saat 12.30'da, Saraçhane Parkı'nda yapılan açıklamaya, TİM-TİS, Basın-İş, Haber-İş, Yol-İş 1 No'lu Şube, Kimya Teknik grevçileri ve Bakırköy Sümerbank işçileri katılmıştı. Toplanma anından eylem sona erene dek dinmeyen sloganlar, kitlenin coşkulu ruh halini sergiliyordu.

Yapılan yazılı açıklamada özetle şunlar dile getirildi: "Cumhurbaşkanlığı seçimi için yaratılan 'kriz' ortamından yararlanarak hükümet, işçi ve emekçilerin ekonomik ve demokratik haklarını gaspetmek için elinden geleni yapıyor. Ancak bizler bu saldırılara karşı ortak mücadelemizi yükselteceğiz. Mart sıcak geçecek! Ankara'da, İstanbul'da ve İzmir'de POAS'ın özelleştirilmesine karşı yapacağımız eylemler, bu sürecin başlangıcı olacak. Tüm işçi ve emekçileri özelleştirmelere, sıfır zam dayatmalarına, sahte sendika yasasına ve tüm ekonomik ve demokratik hak gasplarına karşı yapılacak bu eylemlere katılmaya, güçlerimizi birleştirmeye çağırıyoruz."

Sonuç bildirisinde olduğu gibi yapılan bu açıklamada da, Platform'un, bunca aradan



sonra ve hiçbir özeleştirilme değerlendirmesi yapmadan yeniden toplanmasının nedenlerine doğal olarak değinilmiyordu. Yine, kendinden önce oluşturulmuş bir platformun "birlik" çağrısına neden yanıt verilmediği, İstanbul işçisinin iki ayrı sendikal platforma bölünmesine yolaçan nedenlerin neler olduğundan da söz edilmiyordu.

Zaten üç konfederasyon tarafından bölünmüş durumda iken, ve hiç değilse hareketli kesimleri üzerinden bir birlik mümkünken, böylesine bir bölünmenin kabul edilemeyeceği, İstanbul işçi hareketi tarafından kaldırılmayacağı çok açıktır.

Kızıl Bayrak/İstanbul

İİSŞP'nin Bildirisinden...

İşçi arkadaş;

Bizlerin sessizliğinden cesaret alan IMF, Dünya Bankası ve yerli işbirlikçiler hükümete yeni saldırı direktifleri verdiler. Hükümet kolları sıvadı bile.

Metal sektörü, belediyeler ve irili ufaklı birçok işkolunda sözleşmeler gündemde. Hükümet ve patronlar %0 ile %25 arasında zamlardan söz ederken, esnek çalışmayı sözleşme maddesi olarak geçirmek istiyorlar.

Biz işçi ve emekçilerin yetersiz de olsa "güvencesi" olan kıdem tazminatlarımıza el koymak istiyorlar. Şimdiye kadar yaptıkları özelleştirmeler yetmedi, şimdi de başta sağlık alanı olmak üzere, enerji santralleri, Telekom, Petrol Ofisi ve diğer KİT'leri özelleştirme kapsamına aldılar.

Bu saldırılara dur demek için; 22 Şubat Salı günü yaptığımız ortak temsilciler kuruluna 200 temsilci arkadaşımız katıldı.

Toplantıda; sermayenin saldırılarına karşı sendika bürokrasisinin uzlaşmacı ve oyalayıcı tutumu eleştirilirken; işçi ve emekçiler olarak herşeyi konfederasyonlardan bekleme tutumumuz eleştirilerek, saldırılara karşı ortak mücadele etme kararı alınmıştır.

* Buna göre; 2 Mart Perşembe günü saat 12. 30'da Saraçhane Parkı'nda kitlesel bir basın açıklaması yapılacaktır.

* Alınan kararları bütün işçilere anlatmak ve hayata geçirmek için işyeri ve bölge komiteleri kurulacaktır.

* Saldırıları başta işçi arkadaşlarımıza ve kamuoyuna daha iyi anlatmak için yaygın bildiri dağıtımı yapılacaktır.

* Sözü edilen saldırılara ilişkin işçi konferansları yapılacaktır.

* SSK'ların özelleştirilmesini durdurmak için uyarı amacıyla, Okmeydanı'ı SSK'nın önünde oturma eylemi yapılacaktır.

* Saldırıları kamuoyuna duyurmak için 26 Mart'ta miting yapılacaktır.

* Saldırıları karşı ve 1 Mayıs'a hazırlanmak için 16 Nisan günü işçi kurultayı yapılacaktır; bu kurultaya diğer illerdeki platformlar da davet edilecektir...

DİSK Genel-İş İstanbul 2 No'lu Bölge Şubesi'nin 3. Olağan Genel Kurulu yapıldı

"İşçi sınıfı sosyalizmi terketmeyecektir!"

DİSK Genel-İş İstanbul 2 No'lu Bölge Şubesi'nin 3. Olağan Genel Kurulu 27 Şubat Pazar günü toplandı. İki ayrı listenin yarıştığı Kurul sonunda, Mehmet Karagöz başkanlığındaki eski yönetim yeniden seçildi.

Genel-İş Genel Kurulu öncesi şube kongrelerinin sonuncusu olan ve İstanbul'dan Trakya'ya oldukça geniş bir alanda örgütlü bulunan 2 No'lu Bölge Şubesi'nin kongresine Genel Merkez'in ilgisi oldukça yoğundu. Listenin birini açıktan destekleyecek kadar... Bu tutum doğal olarak diğer liste taraftarlarının şiddetli eleştirilerine maruz kaldı ve ters tepti.

Bu merkezi müdahalenin etkisiyle "sınıfın mücadelesi ve sorunları" eksenine dışına çıkan kimi konuşma ve tartışmalar bir yana bırakılırsa, kongre, sınıfa yönelik saldırılar ve mücadele olanakları, yöntemleri üzerine canlı konuşmaların yapıldığı verimli bir toplantıya dönüştü.

Az sayıdaki konuk konuşmacılardan sadece üçü, EMEP ve HADEP temsilcileri ile Alibeyköy Halk Meclisi Başkanı "dışardan"dı. Konuşma yapan diğer konuklar ise; Şube'nin eski başkanı, Basın-İş'ten, Genel-İş İzmir Bölge Şubesi'nden, Sosyal-İş'ten temsilciler ile Genel-İş Örgütlenme Daire Başkanı Aşur Kurgun'di.

HADEP'li konuşmacının, partisine yönelik son saldırıları sadece Kürt demokrasi mücadelesine değil emeğe saldırı olarak değerlendirme ve dayanışma çağrısı yaptı.

Konuklardan, Basın-İş adına ve Genel-İş İzmir Bölge Şubesi adına yapılan konuşmalar önemli mesajlar içeriyordu. "Kongreler sendikal hak mücadelesinin önünü açmalıdır", "sendikalar parti değildir, ancak sınıfı politikleştirmekle yükümlüdürler", "sendikaların satın alınması koşullarında toplanan bir kongre" vb. saptamalarıyla dikkat çeken İzmir Bölge temsilcisinin konuşması, delegelerden hak ettiği alkışı da topladı. Basın-İş adına kısa ve özlü bir konuşma yapan Kamil Kartal ise, Genel Kurul'un mücadele açısından işlevinden, sınıfın örgütlülük ve mücadeledeki birleştirici-öncü misyonundan sözetti. Kartal da en çok alkış alan konuşmacılardan.

Genel-İş Örgütlenme Daire Başkanı Aşur Kurgun ise; bir yandan "sendikacıların ayrımcılık değil bütünleştiricilik yapması" gerektiğinden dem vururken, diğer yandan, "sendikalar ve sendikacılar üzerindeki siyasal yönlendirmeler"e, "1900'lerin başında kalmış, eskimiş bir tez olan sınıfa dışarıdan bilinç taşıma"ya karşı olmak adına, sınıf içinde siyasal faaliyete veryansın etti.

Bu gerici konuşma büyük bir tepkiyle karşılandı ve bir dizi delegenin yanıtına yolaçtı. Kurgun'e ilk yanıt, konuşan ilk delegeden ve ideoloji tartışması üzerinden geldi. Konuşmacının özellikle, "İşçi sınıfı ideolojisi terkedildiği için sermayenin bugün böylesine pervasızca saldırdığı", "Türkler'in katilleriyle aynı sıralarda oturan 'biri'nin, DİSK'in ESK'dan çekilmesini hatalı bulduğunu söylediği", Türkiye'de sosyalizm öldü furyasını başlatanın Özal olduğu, ama "işçi sınıfının sosyalizmi terketmeyeceği" gibi ifadeleri yoğun alkışlarla karşılandı.

Hasan Kaya başkanlığındaki ikinci listenin en büyük "talihsiz"liklerinden biri, sınıfın kavgaya en fazla ihtiyacı olan bir süreçte "barış" adına aday olmasıysa, ikincisi de, sendikal ihanete tepkilerin böylesine yoğunlaştığı bir süreçte "merkez"in desteğini almasıydı denilebilir.

Kongreyi kazanan Karagöz'ün ekibi ise, adeta, merkeze karşı sınıfın ideolojisini, politikasını savunmak zorunda kalmanın avantajını yaşadı. Belki Kurgun'in satışması olmasa, böylesine bir savunuya gerek kalmayacaktı. Bu açıdan, merkezin müdahalesinin, taraftarlarından ziyade rakiplerinin işine yaradığı söylenebilir.

Sonuçta, yönetim görevini bir dönem daha üstlenmiş olan Karagöz ve ekibini, oldukça "zorlu" bir mücadeleye de talip olmuş saymak gerekiyor. Hem son derece dağınık durumdaki İstanbul işçi hareketinin toparlanması ve mücadeleye sevk edilmesi, hem merkezi bürokrasiye karşı mücadele, ve hem de kendi sektörlerindeki TİS kavgası, bu ekibi bekleyen temel sorunların başında geliyor.

Kızıl Bayrak/İstanbul

Setaş Kimya fabrikası işçilerine mektup

Birleşip örgütlenmekten başka bir seçeneğimiz yok

Merhaba işçi arkadaşlar,
Setaş Kimya fabrikasında sendikasızlaştırmaya karşı haftalarca yürüttüğünüz haklı mücadelenizi destekliyorum. Cezaevine girmeden önce ben de sizler gibi çalışan bir işçiydim. Değişik sektörlerde en ağır koşullarda uygulanan sömürüyü yaşadım.

Fabrikalarda patronların uyguladıkları yöntemleri hepimiz biliyoruz. Fabrikaların hemen hemen hepsinde, işçiler çeşitli yöntemlerle karşı karşıya getirilmeye çalışılırlar. Bu kimi zaman ücretler arasındaki farklılıklarla olur. Kimi zaman işçilerin dini değerleri sömürülerek olur. Kimi zaman “bindiğiniz dalı kesmeyin” türü demagojilerle... Ve en önemlisi, çoğu zaman el altından yürütülen Türk-Kürt, Alevi-Sünni gibi suni ayrımların kışkırtılması, böylece işçilerin birbirlerine düşman edilmesi ile olur.

Bu yöntemlerle işçilerin karşı karşıya getirilmesi, onların ortak mücadelelerinin önünü kesmek içindir. Çünkü her patron bilir ki, işçiler bilinçlenirler ve haklarını aramaya kalkarlarsa, bu onların sonu demektir. Kârlarına kâr katamamak demektir. Saldırılarını pervasızlıkla hayata geçirememek demektir.

Çalıştığım her yerde patronların saldırılarıyla karşı karşıya kaldım. Ama devrimcilerle tanışana dek, ortak mücadele etmenin ne anlama geldiğini ve bize ne kazandıracağını bilmiyordum.

Hepimiz şunu çok iyi biliyoruz; hak istenmez, söke söke alınır. Gerçekten hakkımızı almak istiyorsak, tüm işçiler olarak birlikte hareket etmek ve örgütlenmek dışında bir seçeneğimiz yok. “Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz!” şiarını daha fazla yükseltmeliyiz. Çünkü bizlerin kaybedecek bir şeyi yok, ama kazanacağımız koca bir dünya var.

İşte bunun bilincine vardıktan sonra, devrimci olmak bilinçli bir tercihim oldu. Bu bilinçle hareket ettiğimiz ve bunun gereklerini yerine getirdiğimiz için birkaç arkadaşla birlikte gözaltına alınıp ağır işkencelerden geçirildik ve cezaevine atıldık. Bir buçuk senedir Ümraniye Cezaevi’nde hükümlüyüm.

Bugün en sıradan emekçi bile devletin kimlere hizmet ettiğini az-çok bilmektedir. Aç kalan çocukların ekmek ya da efma çaldılar diye devletin mahkemelerinde onlarca yıllık cezalara çarptırıldığı bir ülkede yaşıyoruz. İşçiler haklarını aramak için alanlara çıktıklarında polislerin coplu saldırılarına maruz kalıyorlar. Depremzedeler su geçirmeyen çadır ve bir parça ekmek istedikleri için vali ve belediye başkanları tarafından terörist ilan ediliyorlar. Kışın gelmesiyle birlikte tüplü sobalarla ısınmaya çalışan depremzedeler ya yanarak ölüyorlar ya da donmaya terk ediliyorlar. Barınacak bir yer, sıcak bir yemek istediklerinde ise, devletin kolluk güçleri işçi ve emekçilere dişlerini gösteriyor. Kısacası, kim hakkını aramaya kalkışır, devletin saldırı yöntemleriyle karşı karşıya geliyor ve gelecektir. Gözaltına alınıp işkenceden geçirilecektir. Yetmezse tutuklanıp cezaevine atılacaktır. Bu da yetmezse katletme yoluna gideceklerdir.

‘99 yılı sermayenin saldırılarını hayata geçirebilmesi açısından önemli bir yıl oldu. İşçi ve emekçiler daha enkaz altındayken, yıkım yasaları

meclisten geçirildi. Özelleştirmeler daha da hız kazandı. İMF’nin dayattığı bütün saldırı paketlerinin hemen hepsi hayata geçmiş durumda.

İstanbul’da yapılan AGİT zirvesi sürecinde Türkiye’nin demokratikleşeceği masalları anlatıldı. Gerçekte ise emperyalist-kapitalist devletler kendi “ortak güvenlik”leri için “ortak kararlar” aldılar. AGİT zirvesinden sonra Helsinki zirvesi gerçekleştirildi. Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne aday üyeliği kabul edildi. Yine demokratikleşme ve refah söylemleri ortalığı kapladı.

Bu toplantıların gerçekleştirildiği aylar içerisinde yaşananlara bakalım.

İnsanlar deprem enkazının altındayken, sosyal güvenlik ve tahkim yasaları çıkarıldı. Özelleştirmeler daha da hız kazandı. 2001 yılına kadar hedeflenen tüm işletmeler özelleştirilecek. SSK’nın tümünden tasfiyesi için planlar yapılıyor.

Türkiye’nin “demokratikleşeceği” hayallerinin yayıldığı süreçte emperyalizmin sadık uşağı Ecevit ABD’ye bir ziyaret gerçekleştirdi. Gittiği günün sabahı Ulucanlar’da devlet tarafından planlı bir katliam gerçekleştirildi. Emperyalistlere on devrimcinin kanı sunuldu.

Ocak ayında birçok ilde haklarını aramak için alanlara çıkan memurlar, polislerin ve köpeklerinin saldırısına uğradılar. Devrimci sanatçı Şeyda Gergin polisler tarafından sokak ortasında kaçırılarak işkenceden geçirildi ve tecavüz edildi. İzmir’de öğrenciler iki yıl önce polisler tarafından okulda katledilen Serkan Eroğlu’nun katillerinin ortaya çıkarılıp yargılanmasını istedikleri için vahşice saldırıya uğradılar.

Bu birkaç örnek, devletin gerçek yüzünün ne olduğunu görebilmek için yeterli.

Sermaye devletin IMF’nin dayatmalarını hayata geçirebilmesi için, öncelikle işçi ve emekçilerin önderleri olan devrimcileri ve komünistleri yok etmesi gerekiyor. Bugün cezaevlerine yönelik saldırı hazırlıkları bunun için yapılıyor. Devlet hücre sistemini hayata geçirebilmenin zeminini hazırlamaya çalışıyor. Hücre sistemini hayata geçirerek, devrimci tutsakları işçi ve emekçilerden yalıtmayı, devrimci kimliklerinden arındırarak teslim almayı hedefliyor. İçerde bunu başarırlarsa, dışarda işçi ve emekçilere yönelik saldırıları daha kolay hayata geçirebilecekler. Saldırı topyekundur, zindanlar bu saldırının öncelikli ayaklarından biridir.

Sizler bugün onurlu bir direniş yükselterek, üretimden gelen gücünüzü kullanarak, sermayenin saldırılarına karşı koyuyorsunuz. Ama bu tek başına yeterli değildir. Asıl önemli olan topyekun saldırıya karşı ortak bir mücadele cephesini örebilmek, birleşik-militan bir mücadeleyi yükseltebilmektir.

Bizler devrimci tutsaklar olarak düşmana karşı mücadelemizden hiçbir biçimde taviz vermeyecek, tüm saldırılarına karşı koyacak, sınıfımızın yanında ve önünde olacağız.

Tekrar mücadelenizi selamlıyor, başarılar diliyorum.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://kizilbayrak.org/>

SSK üzerinden tezgahlanan oyunlar

Sermaye devleti, SSK operasyonu için düğmeye basmış durumda. Öncelikle SSK’nın ikiye ayrılması hedefleniyor. Birincisi emeklilik fonunu, ikincisi ise sağlık fonunu yönetecek olan iki kısım. Yani işçi ve emekçilerden toplanan SSK kesintileri iki farklı kaleme yapılacak. Emeklilik için kesilen pirim, yasal düzenlemeler tamamlandıktan sonra özel sigorta şirketlerinin de devreye girmesini sağlayacak şekilde yapılacak. Yani özel sigorta şirketinden emekli olmak isteyenlerin pirimleri seçtikleri şirkete ödenecek.

Bu seçeneği cazip göstermek için şimdiden kapsamlı reklam kampanyaları başlatılmış durumda. “İstediğim yaşta, istediğim emekli maaşıyla emekli olacağım”, “Eşim, çocuğum ve ben aynı zamanda emekli olacağız” vb. cazip söylemlerle dolu olan bu reklamların tek amacı, özel sigorta şirketlerini işçi ve emekçilere şirin göstermektir. Ama gerçek hiç de bu değildir. Özel sigorta şirketleri tek elci sermayenin ucuz kaynak sağlamak için kurdukları şirketlerdir. Devlet güvencesi altında faaliyet göstermektedirler. Batsalar bile zararlarını devlet karşılamaktadır. Yani bu şirketler işçi ve emekçilerden topladıkları pirimlerle repoda, borsada oyunlar oynamakta, yeni yatırımlar yapmaktadır. İflas etmeleri halinde de devlete devredilmektedirler. Tıpkı batık bankalar gibi...

SSK’nın sağlık fonu ile yeni hastaneler mi inşa edilecektir? SSK’nın hizmet kalitesi mi yükseltilecektir? SSK’ya gerekli olan 18.800 kadro için eleman alımı mı yapılacak? Hayır, tam tersine, SSK ile özel hastaneler arasında anlaşmalar imzalanacak belli bir limitin üstü sigortalıya ait olmak üzere sağlık hizmeti verilecektir. Yani özel sağlık şirketlerine yeni pazarlar yaratılacaktır. Bu durumda milyonlarca işçi ve emekçi sağlık ihtiyaçları için kendi cebinden ek para harcamak zorunda kalacaktır. Özellikle ailesi için gerekli sağlık hizmetini bütünüyle özel hastanelerden karşılamak zorunda kalacaktır.

Bu alanda da özel sigorta şirketleri özendirilmekte aile sağlık sigortası gündeme getirilmektedir. Bu sistem ise sigorta tarihinde mevcut olan hastalık dışında kalan tedaviler için geçerli olmaktadır. Özel sağlık sigortasının en düşük maliyetli olanının süresi bir yıl ile sınırlanmaktadır. Ancak üç yıl üstüste aynı sigorta şirketinden yenilenen özel sigorta sürekli hastalıkları da kapsamaktadır ve ömür boyu prim ödemek zorunludur.

Sermaye devletin SSK operasyonu, işçi ve emekçilerin sağlık hizmetlerinden yararlanmasını neredeyse imkansız hale getirmektedir. “Paran kadar sağlık” politikası, kapitalizmin kâr hırsının bir sonucudur. İşçi ve emekçiler kendilerine insanca bir yaşam sağlayamayan bu düzeni yıkmalı, insanın insanı sömürmediği, en temel ihtiyaçların eşit olarak karşılandığı yeni bir düzen için, sosyalizm için savaşmalıdırlar. Başka bir seçeneğimiz yoktur.

Bir tekstil işçisi/İzmir

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://kizilbayrak.org/>

Özelleştirme yağmasında POAŞ

POAŞ yaklaşık on yıldır IMF ve Dünya Bankası'nın Türkiye bürosu gibi çalışan Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın (ÖİB) denetiminde bulunuyor. 17 Kasım '99'da ikinci kez ihaleye çıkarılan POAŞ'ın 2000'in Haziran ayına kadar elden çıkarılması planlanıyor.

İlk ihale 18 Mart '98'de yapılmıştı. O süreçte Türk-Bank'ın özelleştirilmesi örneğinde olduğu gibi, özelleştirme süreçlerinde doğrudan mafyanın etkin olduğu tüm çıplaklığıyla ortaya çıkmıştı. İşçi ve emekçilerin özelleştirme karşıtı tutumu da gelişmekteydi. Buna POAŞ'a en yüksek fiyatı veren Hayyam Garipoğlu'nun Alaattin Çakıcı ile olan ilişkileri de eklenince, sermaye hükümeti POAŞ'ı peşkeş çekme operasyonunu bir süre erteledi.

Petrol ürünleri fiyatlarının dengelenmesinde aktif rol oynayan, borsa değeri 8 milyar doları bulan, her yıl 200 trilyonu aşkın kâr yapan ve 6 binin üzerinde işçinin çalıştığı POAŞ, özellikle emperyalist tekellerin iştahını kabartıyor.

Özelleştirme sermayeye sefahat, işçi sınıfına sefalet getirdi

IMF ile yapılan stand-by anlaşmasının en temel maddelerinden biri özelleştirmenin hızlandırılmasıydı. Sermaye hükümeti en kârlı KİT'lerin (POAŞ, PETKİM, TÜPRAŞ, BOTAS, TUGSAŞ, IGSAS) satışını 2000'in ilk altı ayı içinde tamamlamak için kolları sıvadı.

Geçmişte neden özelleştirme yapmak istediklerini uzun uzun anlatıp, ideolojik zeminini düzlemeye çalışırlardı. Ama sürecin "özelleştirmenin nimetleri" demagojisini boşa çıkardığının farkındalar. Şimdi özelleştirmeyi doğrudan dayatıyorlar. Bu amaçla Anayasa'yı değiştirip, tahkim yasasını çıkarıp, emperyalist tekellerin önünü iyice açtılar.

Şimdiye kadar yapılan özelleştirmeler sonucunda fiyatlar büyük oranlarda arttı. Özelleştirilen işyerlerinde işçilerin %70'i işten atıldı. Birçok işyeri fiilen sendikasıylaştı, sendikalaşma oranı %30'lara geriledi. Ücretlerde %60'a varan düşüşler yaşandı.

İşyerlerinde modernizasyon yönünde yatırım yapacakları teminatı veren şirketler arsa fiyatına satın aldıkları KİT'lerin borçlarını bile ödemediler.

Özelleştirme gerekçelendirmelerinden ilki bütçedeki kara delikleri kapatmaktı. Şimdiye kadar 6 milyar dolarlık özelleştirme yapıldı. Hemen ardından özelleştirme giderleri adı altında 5.8 milyar dolarlık kısmı sermayeye peşkeş çekildi.

Özelleştirmenin yeni hedefi POAŞ

Özelleştirmeye güçlü gerekçeler yaratmak amacıyla son derece kötü yönetilmesine rağmen, POAŞ'ın '98 yılı kârı 68.2 trilyonu, '99 yılı kârı 97 trilyonu buldu.

POAŞ'ı cazip hale getirmek için petrol ürünleri fiyat artışı otomatige bağlandı. Bu nedenle petrol ürünleri fiyatları enflasyonun iki katı oranında arttı. Örneğin, Temmuz '98-Kasım '99 arasında benzin fiyatı %193 artarken, bu dönemde enflasyon oranı %97 civarındaydı. POAŞ'ı tekeller için cazip hale getirmeye dönük artışlar işçi ve emekçileri daha da yoksullaştırdı. Fahiş fiyatla petrol ürünlerinin satımı, iğneden ipliğe herşeyin pahalılaşmasına neden oldu.

Otomatige bağlanmış bu artışlar, petrol ürünleri satan tekellere de fahiş fiyatla satış yolunu açtı. Örneğin SHELL, BP gibi uluslararası tekeller AB ülkelerinde süper benzinin litresini 0.74 dolara satarken, Türkiye'de 1.1 dolara satabilmektedirler. İşçi sınıfının ekonomik-sosyal hakları söz konusu olduğunda Türkiye'nin



"özgünlüğüne" vurgu yapan sermaye devleti, sıra petrol ürünleri fiyatlarına gelince, AB ülkelerini bile geride bırakmaktadır.

POAŞ bayileri dağıtılmaya çalışılıyor

POAŞ'ın özelleştirmeci yönetimi, peşkeşin bir an önce gerçekleştirilebilmesi için, bayilerin POAŞ'a borç ödeme sürelerini özellikle kısaltıyor. Daha

önce bayiler 25 günlük vadeli çekler verebilirken, şimdi ödeme süresi 8 güne düşürüldü. Oysa uluslararası tekeller bayilere bir aya kadar geri ödeme süresi tanıyabilmektedirler. Emperyalist tekeller peşin alışveriş durumunda %3-5 iskonto yaparken, POAŞ %2 iskonto yapmaktadır. Doğal olarak POAŞ bayilerinin sayısı azalıyor, diğer şirketlerin ise sürekli artıyor. POAŞ yönetimi, bayilerini dağıtmak, diğer şirketlerin bayisi olmalarını sağlamak için elinden geleni yapıyor. Özelleştirmeci POAŞ yönetiminin bu süreçten nasıl nasiplendiği de sermaye medyasına yansdı. Söz konusu olan yıllık 15 milyar dolarlık bir pazar olunca, elbette rüşvette sınır tanınmayacaktır.

POAŞ'ın daraltılan pazar payı ve personel politikası

Özelleştirme amacıyla POAŞ'ın pazar payı bilinçli bir tarzda '89'dan bu yana sürekli olarak daraltılıyor. POAŞ'ın '89'daki pazar payı %62 iken, '96'da %51'e, '98'de %50'ye gerilemiştir.

Özellikle beyaz eşyada POAŞ'ın pazar payı, uluslararası petrol tekellerinin çıkarları doğrultusunda sürekli olarak daraltılıyor. Borsaya açılan POAŞ'ın % 6.7'lik hisseleri üzerinde de büyük oyunlar oynanıyor.

'89'dan bu yana POAŞ işçisine dönük politikaya özelleştirme mantığı damgası vuruluyor. Sendikalı işçi sayısı '90'da %69 iken '99 Eylül'ünde %55'e düşürülmüştür. İstihdam içi ve dışı olmak üzere çalışan işçi sayısı '90'da 8.133 iken 1999'da 6.116'ya geriletilmiştir. Eylül ayı itibarı ile POAŞ'taki sendikalı işçi sayısı 3.335, sözleşmeli işçi sayı 2781'dir.

POAŞ'ın özelleştirilmesinin bazı sonuçları

* Petrol ürünleri pazarı tamamen uluslararası sermayenin denetimine girecektir.

* POAŞ'ın petrol piyasasını düzenleyici, fiyat istikrarını sağlayıcı ve ürün arzını garanti edici özellikleri ortadan kalkacaktır. Bu ise yabancı tekellerin istediği fiyata satış yapabilmesi demektir.

* Otomatik fiyatlandırma sisteminin devamı durumunda, iğneden ipliğe her türlü mal ve hizmete zam yapılacaktır.

* Yeterli kâr getirmediği için uluslararası tekellerin uzak durduğu Kürdistan ve Karadeniz kırsal bölgelerinde ihtiyaç duyulan akaryakıtın karşılanmaması söz konusu olacaktır.

* Sahip olduğu arsaların ve tahvillerinin haraç mezarat satışı gündeme gelecektir.

* En önemlisi de, 6.116 POAŞ işçisi, tıpkı diğer özelleştirmelerde

olduğu gibi, işsizlik, sefalet ücretleri, sendikasızlık girdabına itilecektir.

POAŞ işçisi ne yapmalı?

POAŞ'a yönelik saldırıyı püskürtmek elbette bir bütün olarak sınıfa yönelen ekonomik-siyasal saldırıları püskürtmekten bağımsız değildir. Yeni özelleştirmelere izin vermemek, işçi sınıfının her türden hak kaybını telafi etmek için işçi ve emekçilerin birleşik militan mücadelesini yükseltmek ihtiyacı kendisini dayatmaktadır. Emek cephesini, sendikal ihanet şebekesinin ardına düşmeksizin, işçi ve emekçilerin bağımsız öz taban örgütleriyle örnek bir zorunlulukur.

Özelleştirme karşıtı mücadele, saldırının sonucu olan tek tek sorunlar odak noktasına konularak asla başarıya ulaşamaz. Mücadele özelleştirmeden zarar gören tüm kesimleri kapsmalıdır. Elbette bu mücadeleye sendika ağaları önderlik edemezler. Kaldı ki sendika bürokratlarının harekete geçirilmesi bile, işçi sınıfının özelleştirmeye karşı mücadele kararlılığını ortaya koyması, sendikalarına sahip çıkarak sendika bürokratlarının oyunlarını boşa çıkarmasıyla mümkündür.

POAŞ işçileri, varsa işyeri komitelerini harekete geçirmeli, yoksa oluşturulmalıdır. İşyeri komiteleri geniş katılımlı toplantılarda süreci tüm yönleriyle tartışmalı, özelleştirme saldırısının boşa çıkarılması çerçevesinde bir eylem takvimi belirlemelidir. Eylem takvimi doğrultusunda sendika yöneticilerine baskı yapmalı, harekete geçmeleri için zorlamalıdır. Sendikanın eylem takviminde yer alan imza kampanyası, kitlesel basın açıklamaları ve iş bırakma gibi eylemlerinin takipçisi olunmalıdır. Eylem komitesi tüm eylemlere öncülük etmeli, sendika yöneticilerinin eylemlerin içini boşaltma girişimlerini boşa çıkarmalıdır.

Özelleştirme saldırısının en önemli hedeflerinden biri POAŞ'tır. Türkiye işçi sınıfı, enerji sektöründeki yağmanın önünü daha da açacak POAŞ'ın özelleştirilmesine karşı, POAŞ işçisinin yanında yer alarak, POAŞ işçisinin kavgasını kavgası bilmelidir!

Gün özelleştirme saldırısına karşı birleşik militan mücadele bayrağını yükseltme günüdür.

3 bin petro-kimya işçisi özelleştirmeye karşı yürüdü

Sermaye patronları en çok kâr getiren sektörlerden biri olan petro-kimya işletmelerini yağmalamak için harekete geçmiş durumdadır. POAŞ 3 Mart'ta ihaleye çıkarılıyor. POAŞ'la başlayacak saldırı PETKİM ve TÜPRAŞ'la devam edecek.

Bu saldırı girişimine karşı çeşitli illerden petro-kimya işçilerinin tepkileri yükselmeye başladı. Bunlardan ilki 2 Mart'ta PETKİM önünde Petrol-İş sendikası tarafından saat 08:00'de düzenlenen eylemdi. Petkim önünde başlayan sloganlı yürüyüşe 3 bin işçi katıldı. Aliğa-İzmir yolu üzerinde gerçekleşen bu eylem sınıfın bu saldırıya hazır olduğunu gösteriyor. Petrol-İş Aliğa Şube Başkanı POAŞ'ın özelleştirilmesi saldırısı ile ilgili bir konuşma yaptı. Ancak somut eylem takvimi ilk ciddi saldırıyı püskürtmek için yeterli değil.

İşlek bir yolda yapılmasına rağmen eylemin trafiğin aksattığı söylenemez. Konuşmalar ve sloganlarla bir süre devam eden eylem, işçilerin tekrar Petkim önüne gelmesiyle son buldu. Yürüyüşte "Kahrolsun işçi düşmanları!", "Suskun toplum istemiyoruz!", "Direne direne kazanacağız!", "Tahkim vatana ihanettir!", "Kahrolsun Amerikan emperyalizmi!" vb. sloganlar atıldı.

Eyleme PETKİM'den katılan işçiler (katılımcıların büyük çoğunluğunu teşkil ediyorlardı) kart basmadan kortej halinde PETKİM'e girdiler. Petrol Ofisi'nde çalışan işçiler de slogan atarak işyerlerine gitmek üzere yollarına devam ettiler. Bir süre sonra onlar da kart basmadan işlerinin başına geçtiler. Eyleme katılanlar arasında TÜPRAŞ işçileri de vardı.

Petrol Ofisi çalışanları için eylem burada bitmedi. POAŞ işçileri bu geceyi (2 Mart) işyerlerinde geçirecekler. Ve ihalenin yapılacağı 3 Mart'ta, saat 12:00-13:00 arasında, Petrol Ofisi önünde PETKİM, TÜPRAŞ ve Petrol Ofisi işçilerinin katılacağı bir eylem daha yapılacaktır.

Kızıl Bayraklı İzmir

Petrol-İş Sendikası **Ankara Şb. Mali** **Sekreteri Ö. Faruk Nas** **ile röportaj:**

“Özelleştirme, kuruluşların peşkeş çekilmesi, insanların işsiz kalması demek!”

Kızıl Bayrak: POAŞ'ın özelleştirilmesi için 3 Mart'ta ihalesi yapılacak. Bu konuda sendika olarak neler yapmayı düşünüyorsunuz?

Ö. Faruk Nas: Petrol-İş olarak tüm özelleştirmelere karşıyız. Petrol Ofisi'nin özelleştirilmesi ise daha da önem kazanıyor. İlk milli kuruluş olan POAŞ, 4 milyar dolar taşınmazı olan, 3 milyar dolarlık ekonomik değere sahip, yılda 200 trilyon kâr eden ve doğu-batı demeden her yere hizmeti götürebilen bir kuruluş. Özelleştirildiği takdirde doğuya hizmetin daha zor şartlarda verileceğini ve rekabetin ortadan kalkacağını düşünüyoruz. Bu nedenle bu kuruluşun peşkeş çekilmesine, özelleştirilmesine karşı çıkıyoruz.

Petrol-İş olarak ne yapacağız? Petrol-İş olarak geçen sene büyük aşamalar kaydettik. Gerek mahkeme kanalıyla, gerekse kamusal anlamda bir takım destekler alarak, büyük bir çaba gösterdik. Mahkemeden iptal istedik. Bir şahıs adına kurum adına açtığımız davadan iptal kararı çıkması bir rahatlatma sağladı. Fakat hükümetin özelleştirmedeki kararlı tavrı, IMF'nin dayatmasıyla özelleştirmelerin olmazsa olmaz koşulu olarak getirilmesi, bizde sıkıntı yarattı. Çünkü Türkiye'de özelleştirme demek, kuruluşların peşkeş çekilmesi, insanların işsiz kalması demek. Bu nedenle karşıyız.

Bundan sonra bir dizi eylem gerçekleştireceğiz. 3 Mart'ta toplumsal direniş adına, Türk-İş ve Türk-İş'e bağlı sendikalar olarak Türk-İş Genel Merkezi önünde toplanacağız. İhalenin yapılacağı Dış Ticaret Müsteşarlığı önünde bir basın açıklaması yapacağız. Kendi çalışanlarımız ve sendika başkanları dışında çalışan tüm insanlardan destek bekliyoruz. Kendi ekmeğine sahip çıkmaya, çocuklarının geleceği için bu milli kuruluşların peşkeş çekilmesine karşı çıkmaya çağırıyoruz. Basın açıklamasından sonra Başkanlar Kurulu'nun kararıyla bir takım eylemler gerçekleştireceğiz. Sadece burada değil, bölge müdürlüklerinde de protestolar genişletilerek devam edecek.

Bir takım insanları, kurum ve kuruluşları daha duyarlı olmaya çağırıyorum. Sizin gösterdiğiniz duyarlılığa da teşekkür ediyorum.

Kızıl Bayrak / Ankara

Özelleştirme ve örgütsüzleştirme

Sermaye düzeni ekonomik krizine dünya çapında hazırlanan programlarla çözüm bulmaya çalışıyor. Bu programların iki önemli ayağı var. Birincisi, işçi ve emekçilerin bütünüyle örgütsüzleştirilmesi, en basit sendikal örgütlenmelerin bile tasfiye edilmesi ya da işlemez hale getirilmesidir. İkincisi ise özelleştirme saldırısıdır. Bu sayede de, dünya çapındaki krize geçici olarak da olsa bir rahatlatma sağlamak istemektedirler. Hazırlanan programların kuşkusuz ki başka önemli özellikleri de var. Ama bu ikisi genel olarak diğerlerini de kapsadığı için esas olarak bu ikisi üzerinde durmak gerekiyor.

Sendikasılaştırma hedefi, sermaye düzenin, işçi ve emekçileri aldatmak için kırıntılar vermekte bile zorlandığının bir göstergesidir. Bunun bir diğer boyutu da, Doğu Bloku'nun çökmesiyle birlikte, sermaye sınıfını frenleyen bir engelin ortadan kalkmış olmasıdır. Çöküş öncesi, özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde, işçi ve emekçilerin belli hakları kazanması ve kullanmasına sermaye sınıfı zorunlu olarak katlanıyordu. Çöküş sonrası ise, sosyalizm tehlikesinin bir süreliğine de olsa uzaklaşması, sermaye sınıfının pervasızlaşması için yeterli oldu. İşçi sınıfının sendikal örgütlenme hakkı anayasada demokrasi süsü olarak görünse bile, bu örgütlenmeler fiilen işlevsizleştirildi. Pek çok sosyal kazanım yavaş yavaş budanmaya başlandı. Az gelişmiş kapitalist ülkelerde bu durum çok daha net olarak görülebiliyor.

Türkiye'de de '80'li yıllardan sonra kapitalist ekonominin yeniden yapılandırılması hedefiyle, sendikasılaştırma ve özelleştirme saldırıları gündeme geldi. Dünya ekonomisine hakim olan çokuluslu emperyalist şirketler, krizle birlikte kızışan rekabet nedeniyle, üretimlerini ağırlıklı olarak en ucuz işgücünün bulunduğu, dolayısıyla sendikalaşma oranının çok düşük olduğu alanlara kaydırırken, dönemin başbakanı Özal, "en ucuz işçi cenneti" olmakla övünüp, "en uysal işçiler" üzerinden emperyalistleri, en büyük kâr için ülkeye davet ediyordu. Sadece bir sorun vardı. Teknolojinin imkanları ile ve ucuz işgücü sayesinde devasa miktarlarda yapılan üretimin pazarlanması için, KİT'ler aracılığıyla devletin tuttuğu hazır pazarların da emperyalist sermayeye sunulması gerekiyordu.

Özelleştirme esas olarak emperyalist sermayenin krizine çözüm olarak gündeme getirilmiştir. Devlet işletmelerinin "zarar etmesi", "verimli olmaması" vb. gerekçeler bütünüyle yalandır. Özelleştirilen işletmelerin çoğunluğunun kapanması ya da üretimini azaltması da bunu kanıtlamaktadır. Özelleştirilen işletmelerin ürettiği ürünlerin yerini, emperyalist tekellerin en ucuz işgücünü kullanarak, dolayısıyla en düşük maliyetle ürettiği, ancak maksimum kâr hırsıyla en yüksek fiyatlarla sattığı ürünler almıştır.

Özelleştirme saldırısına karşı yürütülen mücadele, bugüne kadar, yerel eylemler ve iptal için açılan davalarla sınırlı kaldığı için durdurulamamıştır. Sermaye devleti özelleştirmenin önündeki yasal engelleri de birer birer temizleyerek yoluna devam etmektedir. Sıra en büyük KİT'lere gelmiştir. POAŞ, TELEKOM, TÜPRAŞ, SEKA ve Demir-Çelik fabrikaları bunların en önemli olanlarıdır.

Türkiye'nin her bölgesine yayılmış 5281 bayisi bulunan, pazardaki payı yüzde 58.7 olan ve kötü yönetilmesine rağmen 1998 yılında brüt 68.2 trilyon lira kâr eden POAŞ, satışa çıkarıldı. Petrol-İş Sendikası



ihalenin iptali için dava açtı. Ancak Petrol-İş'in ve POAŞ işçilerinin davadan umutlu olmaları için hiçbir neden yok. Daha önce iptal edilen özelleştirme ihalelerinden ders alan sermaye devleti, yasaları özelleştirme saldırısına uydurma görevini çoktan yerine getirmiş durumdadır. Yıllardır sürdürülen zarar ettirme programına rağmen '99 yılı kârının 75 trilyon lira dolayında olduğu tahmin edilen POAŞ, uluslararası tekellerin iştahını kabartmaktadır.

TELEKOM'un özelleştirilmesi sonucunda ise bütün posta, telefon vs. hizmetlerin fiyatları tekellerin keyfine terk edilecektir. Çalışanların çoğu ise işlerini kaybedecek ya da düşük ücretle çalışmaya zorlanacaklardır. Haberleşme sektörü, çok büyük yatırımlar gerektirmeyen ama çok kârlı bir sektördür. Emperyalist tekeller dört gözle bu satışı beklemektedirler. TÜPRAŞ, SEKA ve diğer küçük KİT'lerin de özelleştirme sonrasında büyük oranda kapatılması hedeflenmektedir.

Özelleştirme saldırısı sadece KİT'lerde çalışan işçileri hedeflemiyor. KİT'lerin ürettiği ürünleri ve hizmetleri kullanan büyük bir kitlenin daha fazla kâr uğruna daha yoğun bir biçimde sömürülmesi anlamına geliyor. Sermaye devleti, emekçi kitlelerin bu gerçekten hareketle özelleştirme saldırısına karşı mücadele etmesini engellemek için iki yönlü bir propaganda yürütüyor.

Bir yandan, KİT'lerin zarar etmesine neden olacak şekilde, özel bankalardan çok yüksek faizlerle borçlanması sağlanıyor. KİT'ler iktidar partilerinin yağma ve talanına açılıyor. Devletin ekonomiden elinin çekmesi gerektiği, bu örneklerden yararlanılarak propaganda ediliyor.

Diğer yandan da, KİT'lerin hizmet-ürün kalitesinin korunması ve yükseltilmesi için gerekli yatırımlar yapılmıyor. Böylece KİT'lerin kalitesiz ürün-hizmet ortaya çıkardığı söylemi kullanılarak, kitlelerin özelleştirme saldırısına karşı çıkmasını engellemek istiyorlar.

KİT'lerin özelleştirilmesine karşı çıkmak, bugünkü haliyle çalışmaya devam etsin demek değildir. İşçi ve emekçiler aynı zamanda KİT'lerin başında çöreklenmiş olan mafyalaşmış yönetim anlayışına da karşı çıkmak zorundadırlar. KİT'ler amacı en kaliteli ürünü-hizmeti en ucuza sağlamak olmalıdır. Çünkü bu devasa işletmeler bütünüyle emekçilerin vergileriyle yapılmıştır. Bu birikimin emperyalist sermayeye ve onun uşaklarına peşkeş çekilmesine izin vermemeliyiz.



F Tipi protokolüne karşı mücadelele!

6 Ocak'ta imzalanan F tipi protokolü çeşitli cezaevlerinde parça parça uygulanmaya çalışılmaktadır. Üç bakan ve jandarma genel komutanı tarafından imzalanan bu protokol, işçi ve emekçilere dönük yeni saldırıların, onların öncülerini olan devrimci tutsaklara dayatılan F tipi saldırısının ön ayağını oluşturmaktadır.

F Tipi protokolüne ilk tepki avukatlar cephesinden gelmiştir. Önce ÇHD'nin ardından baroların protokole karşı tepkileri ve dayatılan aramalara karşı aldıkları avukat görüşüne girmeme kararı, protokolü kamuoyunun gündemine yerleştirmiştir. Ancak protokol avukatların savunma hakkına dönük saldırıların çok daha ötesinde bir saldırı içermektedir.

Protokol'ün 80 maddesinin önemli bir bölümü devrimci tutsaklara yapılacak saldırıları ve onların araçlarını tanımlamaktadır. F Tipi cezaevleri için "terör cezaevleri" terimi kullanılmaktadır. Her türlü baskı ve yasakların öncelikle bu cezaevlerinden başlayarak uygulanacağı belirtilmektedir. Ancak saldırı devrimci tutsaklarla sınırlı tutulmamakta, görüşe gelen ailelere, avukatlara, sağlık çalışanlarına kadar herkese karşı bir dizi hak gaspı gündeme getirilmektedir.

Avukatların ve belli oranda doktorların tepkileriyle protokolün belli kısımları, özellikle bu kesimlere yönelik hak gaspları gündeme getirilmiştir. Ancak protokol asıl olarak devrimci tutsaklara yönelik ağır bir saldırı amacı taşımaktadır ve bu boyutu yeterince ortaya konulmamıştır. Bu amaçla Cezaevi Merkezi Örgütü'müz protokolün kapsamını açıklama, bu çerçevede gerekli girişimlerde bulunma ve tavır geliştirme ihtiyacı duymuştur.

Protokolün içerdiği bazı saldırı maddeleri şöyledir:

* Sayımlara jandarmanın katılması meşrulaştırılmaktadır. Gerekli görülen durumlarda jandarma sayımlara katılacaktır.

* Sabah ve akşam sayımları dışında "gerekli görülürse" ani sayımlar yapılabilecektir.

* Aramalara gardiyanlar dışında jandarma, hatta emniyetin bile katılması gündeme getirilmektedir.

* Açlık grevlerinde sağlık durumu kritikleşen tutsaklara zorla müdahale edileceği ve bu kişilerin koğuştardan alınarak hücrelere konulacağı, bunu sağlamak için jandarmanın müdahale edebileceği belirtilmektedir.

* Açlık grevine katılanlara ve "bu eylemi yönlendirenlere" ölüme sebebiyet vermek nedeniyle "kanuni yaptırımlar" uygulanacağı söylenmektedir.

* Mahkemeye, hastaneye, sevke gidiş sırasında "jandarmaya itaatsizlik ve mukavemet halinde" fiili saldırılar meşrulaştırılıyor.

* Jandarmaya cezaevine giren bütün eşyaları kontrol etme yetkisi veriliyor. Çeşitli yayınların cezaevine girmesi keyfi olarak jandarma ve cezaevi idaresi tarafından böylelikle engellenmeye çalışılıyor.

* Cezaevlerinde jandarma ve polis operasyonları meşrulaştırılıyor. Jandarmanın bu operasyonlarda her türlü araç, gereç ve silah kullanması olanağı sağlanıyor. Cezaevlerindeki her türlü eylem operasyon için gerekçe haline getiriliyor.

* Cezaevlerinde jandarma birlik komutanları ile cezaevi müdürlerinin haftalık, il jandarma komutanları ile cumhuriyet başsavcılarının ise aylık periyotlarla toplanması isteniyor. Böylelikle protokole olduğu gibi pratikte de jandarmaya geniş olanaklar yaratılmaya çalışılıyor.

Yukarıda protokolle hayata geçirilmesi amaçlanan saldırıların sadece bir kısmı sıralanmıştır. Bunların dışında protokol, en küçük ayrıntıya kadar yapılacak saldırıları ve saldırı koşullarının nasıl yaratılacağını tanımlamaktadır. Nitekim 17 Ocak'ta yürürlüğe girmesinin ardından birçok cezaevinde protokole uygun hak gaspları gündeme getirilmiştir.

F tipi protokolü ile birlikte F tipi saldırısı fiilen başlatılmıştır. Devrimci tutsaklara karşı geliştirilmekte olan saldırıda F tipi bir aşamadır. F tipi protokolü ise F tipi saldırısının önünü düzlemeyi amaçlamaktadır.

F Tipi protokolü asıl olarak devrimci tutsakları hedeflemektedir. Devrimci tutsakları teslim alma politikasının bir aracıdır. Avukatlara ve savunma hakkına dönük saldırılar bile devrimci tutsaklar ve devrimci mücadele üzerinden gerekçelendirilmektedir. Protokolün avukatlara ilişkin maddeleri ilk etapta uygulanmaya başlamış ve karşılığında net bir tepki ile karşılaşmıştır. Baroların protokole karşı ortak bir tutum alması son derece anlamlıdır. Benzer şekilde doktorlara saldırıların bir parçası olmak dayatılmaktadır ve Tabip Odaları'ndan protokole karşı bir tepki yükselmektedir.

Bugünlerde saldırının asıl ayağı, devrimci tutsaklara dönük hak gaspları, protokol dayanak yapılarak gündeme getirilmektedir. Cezaevi idaresine dışarıdan satın alınan çeşitli eşyalara engellemeler getirilmekte, cezaevlerine gönderilen kitap ve dergiler içeri sokulmamakta, mahkemeye, hastaneye ve başka cezaevlerine yapılan sevklerde saldırılarla karşılaşmakta, tahliye olanlara çıkışta arama bahanesiyle saldırılmaktadır.

Bu saldırıya karşı yerel eylemlilikler geliştirilmektedir. Ancak saldırılar merkezi bir özelliğe sahiptir. F tipi protokolüyle birlikte hızlanmıştır. Bundan sonraki süreçte daha da artacaktır.

Protokole karşı çeşitli kesimlerden tepkilerin gündeme gelmiş olması ve belirli bir kamuoyunun oluşması, F tipi protokolünü püskürtmek için geniş bir olanak sunmaktadır. Cezaevindeki devrimci tutsakların mücadelesini diğer kesimlerin mücadelesiyle birleştirmek ise politikleştirme olanağı anlamına gelmektedir.

Bu nedenle hücre tipi cezaevlerine karşı geliştirilen eylemler ve örgütlenmeler önümüzde bir somut saldırı planı olarak duran F tipi protokolüne karşı da yöneltmeli, protokole karşı verilen mücadelenin F tiplerine karşı mücadele demek olduğu anlatılmalı ve mümkün olan en geniş toplumsal kesimler bu mücadelenin içine çekilmelidir. Başta avukatların ve sağlıkçıların kitle örgütlerinde, sınıf çalışmasında, çeşitli işçi platformlarında, F tipi protokolü güçlü bir şekilde teşhir edilmeli ve eylemlere taşınmalıdır.

Hiç kuşkusuz zindanlar cephesi bu mücadelede en önemli rolü oynayacaktır. Bugüne kadar "Bedel ödedik, bedel ödeteceğiz!", "Ölürüz ama teslim olmayız!" şiarlarıyla mücadeleyi yükseltmiş olan biz devrimci tutsaklar, protokole karşı mücadeleyi de en ileri düzeyden tutacağız.

28 Şubat 2000

Ücretsiz PDF Kitap: <http://www.kizilbayrak.org.tr/>

Bu son saldırıyı da can bedeli direnişimizle püskürteceğiz!

İstanbul 4 No'lu DGM Başkanlığı'na.../İSTANBUL

Bilindiği gibi, cezaevleri, devletin süreklileşen baskıları, saldırıları ve son örneği Ulucanlar üzerinden yaşanan katliamları ile, devletin adeta öldürme özgürlüğüne sahip olduğu alanlar haline getirilmiştir.

Bu yaşananlar yetmemiş olacak ki, bugün F (hücre) tipi cezaevi uygulamasına geçiş hazırlığı çerçevesinde, hem bunu kolaylaştıran, hem de yaratacağı sorunlar üzerinden cezaevlerini suni bir şekilde gündemde tutarak hücre tipine geçişi meşrulaştırmanın aracı olarak yürürlüğe konan dörtlü protokol saldırısı başlatılmıştır. Bu protokolle, avukatlarımıza potansiyel suçlu muamelesi yapılarak, onursuz ve keyfi üst aramalar dayatılmakta, evraklarına inceleme bahanesiyle el konulmaktadır. Aynı davranış tutsaklara da uygulanarak, savunma hakkı fiilen kullanılmaz hale getirilmektedir. Ailelerimize ise onur kırıcı ve rencide edici (iç çamaşırına kadar soyma) aramalar, keyfi uygulamalar ve dozu her geçen gün artan baskılar yapılarak, cezaevi ziyaretleri cehennem azabına çevrililmektedir. Bununla, biz tutsakların ailelerimizden dahi yalıtılarak yalnızlaştırılmamız hedeflenmektedir. Buna, soyadı sorunu, hastane ve mahkemelere sevklerine geliş-gidişte dayatılan keyfi aramalar ile cezaevlerinde can bedeli elde edilen diğer bir dizi hakkın gaspedilmesini de eklemek gerekiyor.

Tüm bunlar, dışarıda işçi ve emekçilerin içeride ise biz devrimci tutsakların, ya "ıslah edilerek" ya da "imha edilerek" susturulması ve sermayenin topyekun saldırılarının sorunsuzca gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Ne var ki, sermaye iktidarı, bu hedefe varmaya muktedir olamayacaktır. Biz devrimci tutsaklar, daha önce olduğu gibi, bu son saldırı dalgasını da can bedeli direnişimizle püskürteceğiz. Sermayenin tüm kurum ve temsilcileri bilmelidir ki, kendi partisinin bayrağı altında örgütlenecek işçi sınıfı, her türlü saldırının, katliamın ve vahşetin hesabını kokuşmuş sermaye düzenine son vererek bir gün mutlaka soracaktır.

Topyekun saldırılarının bir ayağı olan mevcut protokol, tüm sonuçlarıyla ortadan kaldırılıncaya kadar savunma yapmayacağımı belirtiyor, keyfi uygulamaların ve baskıların bir an önce sona erdirilmesini talep ediyorum.

Kemal Toka/Gebze cezaevi

ÇHD tarafından hücre tipi konulu panel: “Devlete güvenecek durumda değiliz”

Cezaevlerindeki sorunlara ve devlet politikalarına karşı tepkiler gün geçtikçe artıyor. Cezaevi sorunlarının muhataplarından biri olan Çağdaş Hukukçular Derneği, 26 Şubat günü Nazım Kültür Evi’nde bir panel düzenledi. Av. Several Demir’in yönettiği panele Av. Ercan Kanar, Av. Şafak Yıldız, Av. Hasan Girit, İHD üyesi Ümit Efe ve SES adına da Selma Kırkağaç katıldı.

Ercan Kanar sözlerine devletin yasakçı uygulamalarına ve HADEP’li belediye başkanlarının gözaltına alınması ve kötü muamele görmesine tepki gösterilmesi gerekliliğini vurgulayarak başladı. Cezaevi Protokolü’yle savunma hakkının durdurulduğunu, cezaevlerine girilememekle birlikte savunmanın gizliliği ve müvekkil ile avukatın gizli belgeleşme hakkının ihlal edildiğini belirtti.

Kanar, cezaevlerinin devletin karanlık odaları olduğunu, cezaevi sorunlarının çözümleri konusunda stratejik ve kısa vadeli çözümler üretilmesi gerektiğini söyledi ve konuşmasına şöyle devam etti: “... muhaliflerin bugüne kadar cezaevleri projesi olmamıştır. Çoğu kez olayların arkasından gidilmiştir.... Tek tip elbise, ölüm oruçları, operasyonlar, görüş yasakları, yayın engellemeleri gündeme geldiğinde tepkimizi ortaya koyarız. Ancak alternatif modeller getirebilmek gerekiyor ve çözümler noktasında isyankar olabilmek ve mevcut kalıplara takılmamak grekiyor...”

“Hapisanelerin gereksiz ve zararlı olduklarını açıkça dillendirmek gerekiyor. Hapisanenin sınıfsız toplumlarda ortadan kalkabileceği gerçeğinin ötesinde sınıflı toplumlarda da kalkabilir. Dünyadaki gelişmeler bu yöndedir. Çoğunlukla cezaevi yerine belli bir yerde ikamet gerçekleştirilmektedir... Kısa vadeli çözüm önerilerine gelince, iki başlı yönetim ortadan kaldırılmalıdır. Tutuklu ve hükümlü ayrımı yapılmalıdır. İnfaz yargıçlığı yaratılmalıdır, görüş sınırılması kaldırılmalıdır, telefon hakkı verilmelidir, siyasi haklarını kullanabilmeli ve içeriden de sürdürebilmelidir, cezaevlerinde toplantı ve örgütlenme hakkı verilebilmelidir, ev izinleri hayata geçirilmeli, cezaevi çalışanlarının sendikal hakları sağlanmalı, cezaevleri personeline insan hakları eğitimi verilmeli...”

İHD adına sözü alan Ümit Efe, devletin “kapatarak cezalandırma” politikasını ele alan konuşmasının büyük bölümünde hücre tipi politikası ve izolasyon üzerinde durdu ve şöyle devam etti: “Temmuz ve Ağustos genelgeleriyle hayata geçirilmek istenen F tipi cezaevleri bir CIA politikasıdır. Dr. Shiner’in 24 maddelik değerlendirmesinde, izolasyon politikalarında tam başarı hedeflenmektedir. İzolasyona uğrayanların ortak söylemlerine göre, mahkum kendi içine hapsedilerek yokedilmek istenmektedir. Yıllar öncesinde Almanya’da konforlu imkanlar olarak tanıtılan yerlerin, yüksek güvenli ölüm hücreleri olduğu anlaşılmıştır.”

Konuşmacılardan Hasan Girit, cezaevlerine ilişkin politikalarda “gizli devletin” rolünü ve belirleyiciliğini dile getirdi. Cezaevleri protokolü ve genelgenin yasalara dahi aykırı olduğunu vurguladı.

SES üyesi Selma Kırkağaç, cezaevleri protokolünü eleştirdi. Açlık grevlerine müdahalenin kabul edilemez olduğunu, kişinin onayını almanın zorunlu olduğunu, hastanın iradesine saygı göstermek gerekliliğini dile getirdi. Devletin iki başlı yönetiminin tedaviyi güçleştirdiği, cezaevi müdürünün izni çıksa bile hastaneye gidişlerin jandarma tarafından çeşitli gerekçelerle engellendiğini, keza hastanelerde tutuklu koğuşu olmadığını, olanların ise bodrumda sağlıksız koşullara sahip olduğunu, tutsakların o halde yataklara kelepçelendiğini, Ulucanlar katliamında yaralanan tutukluların hala tedavilerinin gerçekleşmediğini belirtti. Olanaksızlıklar gerekçe gösterilerek tedavileri engelleyen devletin hücrelere trilyonlar ayırmasıyla asıl amacının yoketmek olduğunun anlaşıldığını belirten Kırkağaç, sözlerini cezaevindeki insanlık dışı uygulamalara, protokole karşı ortak mücadelenin etmeye ve Ulucanlar davasının toplumun tüm kesimlerince sahiplenilmesi çağrısında bulunarak bitirdi.

Son olarak sözü alan Av. Şafak Yıldız ise, hücre konusunda devletin yaptığı propagandadan ve şu an Kartal F Tipi’nde gerçekleştirilen uygulamalardan bahsetti. Yıldız “ Sicili kötü bir devlet var karşımızda. Gece ayırdığını sabah birleştirebileceğine güvenebilecek durumda değiliz. Eğer dış dünyayla izolasyon varsa, ister 30 isterse daha fazla kişi olsun, kabul etmemiz mümkün değildir.” dedi.

Konuşmalardan sonra panele kısa bir ara verildi. Verilen kısa aradan sonra sorulara geçildi. Panel daha sonra konuşmacıların son sözleri alınarak bitirildi.

Öleceğiz, ama asla teslim olmayacağız!

1 No’lu DGM Başkanlığı’na.../Ankara

Bilindiği gibi Adalet, Sağlık, İçişleri Bakanlıkları ve Jandarma Genel Komutanlığı tarafından 6 Ocak tarihinde imzalanan ve ilericî, devrimci ve demokrat çevrelerce “ölüm protokolü” olarak nitelenen “Cezaevleri Protokolü” uygulamaya konuldu.

(...)

Devletin terör ve vahşet politikalarının sonucunda, cezaevlerinde bugüne kadar yüzlerce devrimci tutsak yaşamını yitirmiş ve sakat kalmıştır. En insani talep ve haklar, bedenler ölüme yatırılarak elde edilmiştir. Tabutluk protokolüyle, can ve kan pahasına elde edilmiş haklar gaspedilmek istenmektedir. Bu protokol, önümüzdeki günlerde geçilmek istenen İMF-TÜSIAD damgalı F tipi hücre uygulamasının ön adımıdır. Amaç, tutsakların beynini teslim almak, günlük yaşamlarının her alanını kontrol altında tutmaktır.

Dün devrimci tutsaklar teslim alma politikalarını ölüm oruçlarında, açlık grevlerinde, barikatlarda, direnişlerde geri püskürtmüştür.

Bugün de devrimci tutsaklar olarak üzerimize düşen sorumluluğun bilincindeyiz. Açlığın, yoksulluğun, sefaletin kol gezdiği bu topraklarda işçi ve emekçileri teslim almak için önce bizden başlayacağınızı biliyoruz. Şu da bilinsin: Öleceğiz, ama asla teslim olmayacağız!

Bu çerçevede “tabutluk protokolünü” pretosto ediyor, 24 Şubat 2000 tarihli duruşmaya katılmıyoruz.

Duygu Mutlu-Atlen Yıldırım
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://hantey.org>

İHD Cezaevleri Kurultayı Sonuç Bildirgesi açıklandı

“F tipi’ vb. adlarla tanımlanan ‘hücre tipi cezaevi’ uygulaması; tutuklu ve hükümlüler açısından, insan kişiliğini fiziksel ve ruhsal açıdan yoketmeyi hedefleyen ve uzun zamana yayılan bir işkence yöntemidir.”

İnsan Hakları Derneği’nin 29-30 Ocak tarihlerinde yaptığı Cezaevleri Kurultayı’nın sonuç bildirgesi açıklandı. Kurultay’a tutuklu ve hükümlüler tebliğleriyle katılırken, aileler, avukatlar, doktorlar, cezaevi personeli, demokratik kitle örgütü ve sendikalar ise temsilci düzeyinde katılmıştı. Kurultay’da genel olarak cezaevlerindeki baskıcı uygulamalara, insanlık dışı koşullara, yaşam hakkına ve hücre tipi konularına vurgu yapılarak çözüm yolları önerilmişti. Fakat İHD’nin hazırlamış olduğu program bu öneri ve değerlendirmelerin katılımcılar tarafından ortak değerlendirilip/tartışılabilmesine olanak vermediği gibi, sonuç bildirgesi de Kurultay’dan haftalar sonra yayınlanabildi.

Kurultay’da ortak olan görüş, cezaevlerinde yaşanan sorunlara karşı biraraya gelme koşullarının yaratılmasıydı. Kurultay sonrasında katılımcı olan herkes tarafından beklenen de, katılımcıların altına imza atacağı bir sonuç bildirgesi çerçevesinde biraraya gelmek ve ortak hareket etmektir. Kurultay süresince yaşanan belli olumsuzluklardan sonra İHD’nin en acil görevi, hazırlanan bildirge etrafında, Kurultay’a katılanların biraraya gelmesiyle oluşturulacak platformun örgütlenmesi ve ortak mücadele hattının örülebilmesidir.

13 maddeden oluşan ve belli eksiklikleri de içeren sonuç bildirgesinin bazı maddeleri şöyle sıralanıyor:

1- “F tipi” vb. adlarla tanımlanan “hücre tipi cezaevi” uygulaması; tutuklu ve hükümlüler açısından, insan kişiliğini fiziksel ve ruhsal açıdan yoketmeyi hedefleyen ve uzun zamana yayılan bir işkence yöntemidir. Uygulamaya geçirildiğinde, cezaevlerinde varolan hiçbir sorunu çözmeyeceği gibi bu sistemde çok daha büyük sorunların yaşanacağı, başta yaşam hakkı olmak üzere yaygın ve sistematik hak ihlallerine zemin hazırlayacağı tespit edilmiştir. Kurultayda, bu sorunun sadece tutuklu ve hükümlülerin ya da onların yakınlarının değil, gerçekte bütün bir toplumun sorunu olduğu ifade edilmiştir. Kurultayımız, insan hak ve özgürlükleri açısından bu uygulamanın kesinlikle kabul edilemez olduğunu kamuoyunun dikkatine sunar.

.... Devlet, bu uygulama ile tutuklu ve hükümlülerin fiziksel-ruhsal yıkımını amaçlayan gayri insani bir politika inşa etmeye çalışmaktadır.

2- Cezaevlerinde temel insan hakları ihlallerine son verilmelidir. Tutuklu ve hükümlülerin başta yaşam hakkı, kişi dokunulmazlığı hakkı ve güvenlik hakları olmak üzere, cezaevi içi ve dışı iletişim hakları, savunma hakları, kimliğini koruma ve geliştirme hakları, sağlık hakları ile diğer bütün temel hak ve özgürlükleri tanınmalı ve güvence altına alınmalıdır.

3- Adalet, İçişleri ve Sağlık Bakanlıkları tarafından 06 Ocak 2000 tarihinde imzalanan ve 17 Ocak 2000 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren protokol, tutuklu ve hükümlüler yönünden, yaşam hakkı, kişi güvenliği ve dokunulmazlığı hakkı, savunma hakkı, sağlık hakkı ve özel yaşamın dokunulmazlığı hakkına aykırıdır. Bu protokol aynı zamanda hücre sisteminin kapsamlı olarak tüm infaz rejimine nüfuz etmesini sağlamak ve hücre tipi infaz rejiminin altyapısını oluşturmak amacını gütmektedir. Bu nedenlerle derhal yürürlükten kaldırılmalıdır...

4- Cezaevlerinde toplu katliamları gerçekleştirenler ve diğer bütün hak ihlallerinin sorumluları yargılanmalı ve cezalandırılmalıdır.

5- “İtirafçılaştırma” uygulaması insan haklarına aykırıdır. İnsanı düşünsel, ruhsal ve fiziki varlığıyla bütün olarak teslim almanın yöntemi olarak benimsenen itirafçılaştırmanın, kişisel ve toplumsal açıdan derin bir ahlaki çöküntüye yolaçması kaçınılmaz bir sonuçtur. Son yıllarda ortaya çıkarılan veya bilinen siyasal cinayetlerin, çete faaliyetinin vb. kirli ilişkilerin, itirafçılar tarafından gerçekleştirildiği ve itirafçıların kullanıldığı bilinen bir gerçektir.

6- Acil olarak insan hakları kuruluşları, demokratik kitle örgütleri, sendikalar ve meslek odalarının biraraya geldikleri bir girişim oluşturularak, başta hücre tipi cezaevleri projesinin sona erdirilmesi ve uygulamasından vazgeçilmesi olmak üzere cezaevlerinde insan haklarının korunması ve geliştirilmesi ve ihlallerin önlenmesi için örgütlü bir mücadele başlatılmalıdır.

Ülkedeki devlet uygulamaları da gösteriyor ki, yakın zaman, cezaevleri açısından oldukça hızlı ve yakıcı geçecektir. Bu noktada muhalif olan her kurum, örgüt, parti, dernek vb. de kendi üzerine düşen görev bilinciyle hareket geçmeli ve süreci önden karşılayabilmelidir.

İHD, oluşturulan Kurultay ve bildirgenin (özellikle son maddenin) ardından, sorumluluk bilinciyle hareket etmeli ve ciddi bir çalışma yürütebilmelidir. Çünkü önünde duvara asılmayı bekleyen değil, değerlendirildiği takdirde cezaevleri sürecine müdahale edebilecek bir parola durmaktadır. Şimdi yapılacak tek şey, atılan adımın arkasını doldurmak ve bildirgeyle ortaya konulan iddianın sorumluluğuyla davranmaktır.

Bu davayı hücrelere karşı mücadele ile birleştirmek zorundayız!

Ulucanlar Katliamı'ndan yaklaşık 5 ay sonra ilk duruşma gerçekleşti. Bilindiği gibi sanık sandalyesine katiller değil, operasyon sonucu şans eseri kurtulmuş ve halen tedavileri yapılmamış devrimci tutsaklar oturtultu. Ulucanlar davasının hukuki süreci ile ilgili olarak savunma avukatlarından **Muharrem Çöpür** ile konuştuk:

Katliamdan günümüze kadar yaşanan sürecin avukatlar cephesini anlatır mısınız?

M. Çöpür: 26 Eylül katliamından sonra Ankara'daki avukatlar grubu delil toplama, otopsilerle ilgilenme, cenazelerin teslimi vb. pratik işleri üstlendiler. İlk etapta herşeyi yaptılar. Sürecin sıcaklığıyla beraber kendi kendilerine komiteleştiler. 40-50 kişilik avukat ekibinden 4-5 kişilik komite çıktı. Ankara'daki arkadaşlar İstanbul'a geldi ve buradaki arkadaşlarla ortak toplantı gerçekleştirdik. Davanın seyrini anlatarak burada da bir komite kurduk. Ulucanlar davası ciddi bir dava. Bu davayı sadece Ulucanlar'la sınırlı görmemek gerekiyor. Çünkü bu katliam hücreye giden yolun başlangıcı. Sessiz kalındığında yeni Ulucanlar gerçekleşecektir. Biz İstanbul'da oluşan komiteyi sadece Ulucanlar'la ilgilenecek bir komite olarak düşünmüyoruz ve hukuk cephesinden hücrelere karşı yapılacak şeyleri organize edecek bir komite olarak görüyoruz. Kendi önümüze bir takım görevler koyarak işbölümü yaptık. Dosyayı inceleyip çoğaltmak ve onun ötesinde sendikalara, kitle örgütlerine, ailelere, basın yayın organlarına, köşe yazarlarına, sanatçılara ulaşmayı hedefledik. Ancak bunda yeterince başarılı olduğumuzu söyleyemeyiz. Bizlerin avukatlar olarak katliama uğrayanları hukuki olarak savunmak gibi bir görevi olduğu gibi ve bu davanın siyasi boyutu bulunduğu için siyasi yönüne de ağırlık vermemiz gerekiyor.

Şunu belirtmek lazım; sendikalar ve kitle örgütleri hala bu konuya ilgisiz. Öyle ki davanın bir gün öncesinde basın açıklaması yapacak yer bile bulamadık ve ÇHD'de gerçekleştirdik.

Gerçekleşen ilk duruşma ve davanın DGM'ye sevkedilmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Olayın hukuki boyutunun savunmasını Ankara'daki arkadaşlar, biz ise siyasi boyutunu savunmayı üstlenmiştik. Müdahil avukatları ise sanıkları değil, devleti suçlayan dilekçe vereceklerdi. Ancak eksikliklerimizden biri, görevsizlik kararı verilme ihtimali konusundaki hazırlıksızlıktı. Duruşma salonuna girerken Emniyet Amiri bize “Boşuna giriyorsunuz, zaten görevsizlik kararı verilecek” demesiyle, herşeyin baştan belirlendiğini anlamış olduk. Avukat arkadaşlar esasa ilişkin oldukça uzun savunma yaptılar ve bizim siyasal yanına ilişkin dilekçemize fırsat kalmadı. 100 civarında avukat katılmıştı ve bizim için oldukça olumluydu. Dosya şu an DGM'ye gidecek. Biz görevsizlik kararına itiraz ediyoruz. Bu davanın Ağır Ceza'da görülmesi gerekir. DGM'ye sevkedilme gerekçesi ise cezaevinde örgüt oluşturmak. Yani örgütler üstü örgüt. Davanın DGM'ye gönderilmesinin mantığı yükü kaldıramamak ve başından atmak. İkincisi ise devlet bunu sürece yayıp unutturmak istiyor.

Önümüzdeki sürece ilişkin neler düşünüyorsunuz?

Bizler siyasal anlamda bu katliamın hücrelerin ön hazırlığı olduğunu vurgulayarak çalışmamızı yürüteceğiz. Hücrelerin ne olduğunu herkes bilmeli. Hücreler hiç de dubleks villa, yazlık oda değil. Tek amacı soyutlamak, yalnızlaştırmak ve teslim almak. Bu davayı hücre karşıtı kampanyayla bütünleştirmek zorundayız.

Davaya sendikaların, kitle örgütlerinin, siyasi partilerin ve aydınların katılımı çok önemli. Eksikliklerimizi gidererek, bundan sonraki davalara daha güçlü katılmalıyız.

Yaşamın hücreleştirilmesine ve hak ihlallerine sessiz kalmayalım...

Yeni katliamlara “dur” diyelim!

SES (Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası) İnsan Hakları Komisyonu'nun; “*Cezaevleri sorunlarına ilişkin olarak emekçi örgütleri arasında ortak bir tutum geliştirmek ve neler yapabileceğimizi tartışmak üzere sendikaların insan hakları komisyonu/insan hakları ya da hukuk sekreterleri veya ilgilenen, görevlendireceğiniz arkadaşlarla bir toplantı yapmak istiyoruz*” çağrısı üzerine, 17 Şubat 2000 tarihinde, SES, Haber-Sen, Tüm Yargı-Sen, Emekli-Sen ve Genel-İş'ten gelen temsilci ve üyelerle yapılan toplantıda:

- Cezaevleri sorunları hakkında emekçi örgütleri arasında ortak bir mücadele platformu oluşturmak ve mücadele sürekliliği sağlamak, bu amaçla 26 Şubat 2000 tarihinde yeniden biraraya gelmek çağrısı yapmak,

- Bu sürecin önemli bir halkası ve acil gündem maddesi olarak Ulucanlar katliamı davasına geniş bir katılım sağlamak için çaba göstermek kararı alınmıştı.

22 Şubat'ta görülen Ulucanlar katliamı davasına sendikalar (kamu emekçileri ve işçi sendikaları) cephesinden katılımın çok düşük düzeyde kaldığı gözlenmiştir.

26 Şubat 2000 tarihinde yapılan toplantıya katılım da ne yazık ki düşük olmuştur.

Biz aşağıda imzası olan örgütlerden üye ve temsilciler olarak; toplumsal sorunların birbirinden koparılamaz bir bütünün parçası olduğu, ayrıca, cezaevlerine örülmek istenen hücrenin, aslında bir bütün olarak emekçilerin ve ezilenlerin yaşamının tüm alanlarında hücrelere tıklılması hedefinin bir parçası olduğu gerçeğinden hareketle; emekçilerin öz-örgütleri olan sendikaların yaşamın bütün alanlarında olduğu gibi özellikle cezaevleri ve insan hakları ihlalleri karşısında ortak bir tutum geliştirmesinin ve bu çabamızı devam ettirmenin gerekliliğine inanıyor, bu görevin sadece İHD, ÇHD, TİHV vb. örgütlere bırakılarak sorumluluğumuzu yerine getirmiş sayılamayacağımızı düşünüyoruz.

Ulucanlar katliamının tekil bir olay olmadığını, yıllardan beri geliştirilmek istenen hücre tipi cezaevleri planında '96 Ümraniye ve yine '96 Diyarbakır

katliamlarından sonra, yeni dönemdeki önemli ve çarpıcı bir saldırı mesajı olduğunu biliyoruz. “Para yok” gerekçesiyle tutsakları hastaneye, mahkemeye götürmeyen devletin trilyonlar akıtarak harıl harıl hücre tipi cezaevleri inşa ettiğini ve ilk teslimatın Mayıs 2000'de gerçekleşeceğini, Adalet Bakanı'nın hemen her gün medya aracılığıyla “müjdelemesinden” (!) biliyoruz.

Cezaevleri Kurultayı'na katılan veya mesaj gönderen tutsak aileleri veya çeşitli cezaevlerinden tutsakların açık ifadelerinin de; “Hücrelere girmeyeceğiz, direneceğiz!” mesajı olduğunu gözönüne alırsak, kamuoyunun ve özellikle emekçi örgütlerinin sessiz kaldığı koşullarda, önümüzdeki Nisan-Mayıs aylarından itibaren bütün cezaevlerinde Ümraniye, Diyarbakır ve Ulucanlar katliamlarını onlarca kez katlayacak büyüklükte yeni bir katliam tehlikesi ile yüzyüze olduğumuzu söylemek için kahin olmak gerekmediğini düşünüyoruz.

Gerçek böyleyken buna karşı sessiz kalmak, katliamlara suç ortağı olmak demektir diyor, bu saldırıya karşı emek cephesinden ortak bir karşı duruşu örgütlemek ve bugünden bunun ayaklarını örmek göreviyle karşı karşıya olduğumuzu düşünüyoruz.

Bu amaçla;

Katılan örgüt üye ve temsilcileriyle;

- Cezaevleri üçlü protokolü hakkında ortak bir görüş oluşturmak ve buna karşı ortak bir mücadele programı geliştirmek,

- Cezaevleri ve sorunları hakkında bütünlüklü bir değerlendirme yapmak ve geleceğe yönelik mücadele programını tartışmak,

- Bu çerçevede ilk elden radyo programları, söyleşiler, paneller ve gerekirse daha sonraki süreçte bir miting örgütlenmesi koşullarını tartışmak gündemiyle;

9 Mart 2000 tarihinde saat: 18:00'de Tüm Yargı-Sen, Strazburg Caddesi, 4/19 adresinde yapılacak toplantıya önerilerinizle birlikte katılmaya çağırıyoruz.

SES, Tüm Yargı-Sen, DİSK Emekli-Sen 2 No'lu Şube DİSK Genel-İş Çankaya Şube üyeleri

22 Şubat:

Faşist rejimin katliamcı yüzünü teşhir ettik

Sermaye devleti, cezaevlerine yönelik uzun zamandır planladığı hücre saldırısının yolunu düzlemek için Ulucanlar'da iğrenç bir katliam gerçekleştirdi. 10 devrimci tutsağı vahşice katletti. Ardından katledemediği devrimci tutsaklar hakkında, isyan ettikleri ve 5 arkadaşlarını öldürdükleri iğrenç iddiasıyla dava açtı.

22 Şubat 2000'de görülecek davanın anlamı yeterince açıktı. Devletin katliamcı yüzünü örtmek ve asıl hedefi olan “hücre sistemi”ni uygulamaya geçirmek. Bunun teşhirine yönelik olarak “Hücre Sistemine Hayır Platformu”nu oluşturma çabasına yöneldik. İlk önce tutsak yakınlarını bilgilendirmek için ziyaretler gerçekleştirdik. 22 Şubat Ulucanlar davasında tutsakları sahiplenmenin önemini, hücre sisteminin ne anlama geldiğini ve devrimci tutsakların dışarıdan desteklenmesi ihtiyacını ortaya koyduk. İlk hedef olarak davaya katılımın güçlü olması için görüşlerimizi bildirdik. İlişkimize ve çeperimiz durumundaki insanlar ve ailelerimizle katliamın içyüzünü anlatan ve yargılamayı teşhir eden ev ziyaretleri gerçekleştirdik.

Ulucanlar'daki planla katliamın aynı zamanda işçi ve emekçilere yönelik bir gözdağı olduğunu, dışarda da saldırıları kolayca gerçekleştirmeyi amaçladığını, bunun ise her geçen gün daha fazla zam, daha fazla işsizlik, daha fazla açlık anlamına geldiğini anladık.

Sendika, kitle örgütleri, partiler ve devrimci-demokrat çevreleri Ulucanlar davasına katmaya dönük çalışma ve girişimler başlattık. İHD, Eğitim-Sen gibi sendikalar ile ÖDP ve SİP'in parti binasına afişlerimizi yapıştırarak, davaya güçlü bir katılımın sağlanmasının önemine ilişkin konuşmalar yaptık. Ancak afiş ve duyurularımızın asılmasının ötesinde bir katkı alamadık. *Vatan* okurları ile görüşerek, çalışmanın ortaklaştırılması kararı aldık. Ancak bu pratikleştirilemedi.

21 Şubat günü gidebilecek insanlarla son kez görüşüp, nasıl gideceğimizi planladık. Kitle örgütü ve partilerden herhangi bir katılımın olmayacağını farkındaydık. İlişkilerimizi ve çeperimizdeki insanların sayısını netleştirip 22 Şubat sabahı erken bir saatte yola çıktık.

Ankara'da davaya katılmak için toplanan kitleyle birlikte sloganlar attık, faşist sermaye rejiminin kanlı-katliamcı yüzünü teşhir ettik. Daha sonra Kayseri, Adana, Mersin, Niğde'den davaya katılım için gelip de gözaltına alınanların serbest bırakılması için Yüksek Caddesi'nde yapılan basın açıklamasına katıldık.

Hücre sistemine hayır!

Devrimci tutsaklar teslim alınamaz!

Devrim davası yenilmezdir!

Kızıl Bayrak/Kırşehir

Pratik çalışmalardan alanlara kadar...

Ulucanlar'ın direniş çizgisinde yürüyoruz!

26 Eylül gecesi gerçekleştirilen planlı faşist katliamın davasına bir ay kala siyasal faaliyetimizi yoğunlaştırdık. Mayıs ayında zindanlara gelecek olan büyük saldırının ilk adımı olan Ulucanlar katliamı, yürütülecek çalışmanın köşe taşlarından birisiydi. Davaya bir ay kala bastırdığımız afişlerde işçi-emekçileri 22 Şubat'ta Ankara'ya çağırıyorduk.

Afişe ilk çıkışlarımızda zorlanmıyoruz. Bir gün hazırlığımızı tamamlayıp afişe çıktık. Şişhane'deki Tersane duvarını ve karşısını afişlerimizle süslüyoruz. Şişhane'den Kasımpaşa'ya dönen alt geçide vuruyoruz. Saraçhane alt geçidinin girişine ve içine kırk tane vuruyoruz. Belediye otobüsüne binmemizle birlikte bir faşistin ulumalarını duyuyoruz. Bizi ihbar edeceğini, hangi arabaya bindiğimizi söylüyor. Faşiste birşey yapamıyoruz. Çünkü düşmanın eline geçmememiz gerekiyor. Elimizde bitirmemiz gereken bir sürü materyal var.

İlk durakta iniyoruz. Yusufpaşa'ya kadar yürüyüp başka bir arabaya biniyoruz. Aksaray Topkapı arasının tutulduğunu fark ediyoruz. Evet, gerçekten ihbar etmiş köpek! Topkapı girişi görülmeye deyerdi. Birkaç ekip arabası tutmuş ve arabalara bakıyorlardı. Canımızı sıkın şey ise vuramadan çekildiğimiz yerlerdi. Edirnekapi'ya gidiyoruz. Şehitliğin yanındaki trafoya vurup Halıcıoğlu'na geçiyoruz.

E-5'te afişe tam başlamışken motorlu bir polis geliyor ve bizi fark edip duruyor. Hızla semt içine çekiliyoruz. Onbeş dakika kadar bekledikten sonra bir yoldaş etrafı kontrole çıkıyor. Etrafin polis tarafından tutulduğunu ve kahvehanelerin bile basıldığını fark ediyoruz. Etrafa bakmaya çıkan yoldaşla birbirimizi kaybedince güvenli bir şekilde çekiliyoruz.

Birkaç gün sonra Topkapı Avcılar arası E-5'e çıkıyoruz. Topkapı girişini vuruyoruz. Minübüs duraklarına da vuruyoruz. Cevizlibağ'ı tam vuracakken, toplam 15 tane motorlu polis geliyor. Hepsini boşa çıkarıp bir takım vuracağımız yerleri es geçerek İncirli köprü altına vuruyoruz. E-5'in tekrar polis dolduğunu fark ediyoruz. Bunları da boşa çıkararak sırası ile Çocuk Sitesi durağına, Bağlar'a, Cennet ve Küçükçekmece'ye vurduk ve afişleri bitirip çekildik.

Bir hafta sonra Topkapı Avcılar arası E-5 karayoluna çıkıyoruz. Önce Sefaköy Belediyesi'nin az aşağısını yapıyoruz. Oradan İnönü Mahallesi'ne girip orayı yapıyoruz. Ve geçen hafta es geçtiğimiz yerleri tamamlıyoruz.

Birkaç gün sonra tekrar çıkıyoruz. Bu sefer Şişli Abide-i Hürriyet Caddesi'ni vuruyoruz. Saldırıya uğradığımız Halıcıoğlu'na geçiyoruz. Burada yarım kalan işimizi tamamlayıp daha sonra Terazidere'ye vuruyoruz. Oradan Bayrampaşa Cezaevi'nin karşısındaki trafoya vuruyoruz. Daha sonra Rami yoluna vurarak geri çekiliyoruz.

Siyasal çalışmalarımızdan biri olan afiş çalışmasının ardından Ulucanlar davasına katılmak için yola çıkıyoruz. Marşlar ve türküler söyleyerek Ankara'ya kadar gittik. Ankara gişelerinde otobüslerimiz durduruldu. Toplam 11 otobüs. Bahaneleri kimlik ve GBT kontrolü yapmaktı. Kurulan platformun aldığı kararla kimliklerimizi verdik, ama üst aramasına izin vermeyecektik. Gişelerde asker ve polisten oluşan bir abluka vardı. Sabah saat on civarlarında 6 tane asker kaçağı var diyerek bir otobüsten almak istediler. Biz de hemen otobüsten aşağıya indik. Diğer otobüsten almak istiyorlardı, ama verilmiyordu. Bu arada sadece bir otobüs aşağıya inmişti. Arabaya binmemizi istediler. Binmeyince zorla bindirmek istediler. Jandarma iteklemeye başlayınca kenetlenip **“Baskılar bizi yıldıramaz”** ve **“İnsanlık onuru işkenceyi yenecek”** sloganlarını patlattık. Slogana başlar başlamaz bu sefer coplar inip kalkmaya başladı üstümüzde. Polis hızla

üzerimize doğru gelmeye başladı. Dağılmayışımız karşısında jandarma komutanı gelerek saldırıyı durdurdu. Jandarmaya geri adım attırmayı başardık. Hemen ardından diğer otobüs kaçırıldı. Bizim de görebileceğimiz bir yere götürüldü. Biz de sloganlarımıza devam ettik. Tüm şehitlerin isimlerinin geçtiği sloganları attık.

Öfkemiz ve coşkumuz doruğundaydı. Başka bir otobüsten aşağıya inip halay çeken bir gruba jandarma müdahale etti ve dağıttı. Hemen otobüsümüzden indik ve biz de halaya durduk. Bize müdahale ettiklerinde cevaplarını aldılar. Bir mevzi daha kazandık. Yavaş yavaş diğer otobüslerden inip halayımıza katılımlar oluyordu. Halay çekerken sloganlarımız hiç susmadı. Hele bir de **“Asker Kaçağı”** türküsünü söylediklerimizde düşmanın suratı görülmeye değerdi. Sık sık arabadan inip slogan atıyor, marşlarımızı söylüyorduk. Jandarma müdahale edemiyordu, çünkü biliyordu ki direnecektik. Düşmanın cesaretini kırmıştık.

Bu arada Ankara ile düzenli telefon üzerinden irtibattaydık. Ankara'da kitlenin barikata yüklendiği haberi bizleri coşkulanlıyordu. Adana, İzmir, Kayseri ve Kırşehir'den gelen otobüslerin gözaltına alındığını öğrendiklerimizde öfkemiz daha da artıyordu.

Ardından kaçırılan arabaya saldırı olduğunun farkına varıyoruz. Arabayı çembere almış ve saldırmışlardı. Arabadakiler arka kapıyı atkılarla sağlam bir şekilde bağlamışlardı, ön kapıyı açabilmiş ama arka kapıyı açamamışlardı. Zorla hepsini indirmiş ve dört kişiyi almışlardı. Hemen aşağı inip diğer otobüslere çağrı yaptık ve sloganlara başladık. Jandarma ve polis bizi çembere aldı. Dört kişiyi aldıklarını ve yedi kişiyi daha asker kaçaklığı nedeni ile alacaklarını söylediler. Vermeyeceğiz dedik. Bu arada Ankara'dan avukatlar gelmek üzereydi. İçimizden dört kişi gözaltına alınanları görmeye gittiler ve iyi oldukları haberi geldi. Kimlik kontrolleri yapılarak toplam onbir kişi alınmıştı. Bizim arabamızda asker kaçağı olmadığı için arabaya sokmadık ve akşam dörtbuçuk saatlerinde geri döndük.

Orada bir platform vardı. Çeşitli dergilerden oluşan bir platform. Ama direnmekten (birkaç hareket dışta tutulursa) yoksun bir platform! İlginçtir ki platform içinde bulunanların tümü İstanbul'da iken direnmekten bahsediyordu. Ama Ankara girişinde sadece iki hareket direnme taraftarı idi. Ve direnen de yalnızca onlar oldu. Yine geleneksel akımların ezici çoğunluğunun oportünizmi ile karşılaşmıştık.

Ulucanlar'a sahip çıkmak, ortamı gerginleştirmeyelim demekle olmuyor. Tam da düzenle dişe diş çatışmaktan geçiyor. Başka bir şekilde saldırı püskürtülemez. Püskürtmeyi bekleyenler kendilerini kandırıyolar. Ve görülüyor ki zindanlar hazır direnmeye, ama dışarısı henüz hazır değil. Basın açıklamaları ve salon etkinlikleri işin bir cephesi, alanlara çıkmak ise bir başka cephesidir. Görülüyor ki salon etkinlikleri başarı ile yapılıyor, ama alanlarda çok zayıfız. Bu ataleti üzerimizden atmanın tek yolu ise cüret etmek ve başarmaktır. Ulucanlar savaşçıları cüret ettiler ve başardılar. Öldüler ama yenilmediler. Dışarıda da düşmana karşı en az bir mermer kadar sert olmalıyız. Bedel ödemeli ve bedel ödetmeliyiz. Tarih tekrar tanıklık edecektir zaferimize. Kazanan ezilen halk yığınları ve proletarya olacaktır.

Yoldaşlarımız ve siper yoldaşlarımız zindanlarda ölmeye hazırsa, dışarıda da bizler ölmeye hazırız. Öleceğiz ama yenilmeyeceğiz. Tereddütsüz ölünecek dava uğruna ölen önderlerimize verdiğimiz sözümüzü tutacağız. **“Parti bayrağına leke sürdürmeyeceğiz.”** Kanımızla daha da kızılaştıracağız. Ve partimizi onurlandıracağız. Unutmayalım ki her ölüm zafere bir göz kırptır.

B. Ekim

Semt gazete satışından notlar...

Dolmuştan iniyoruz. Önce Hacı Bektaş-ı Veli Derneği'ne uğruyoruz. Protokolümüzü veriyoruz. Biri bayan üç gençle sohbet ediyoruz. İlk satışımızı orada yapıyoruz. Çıkıp kahveye gidiyoruz. Çayımızı içtikten sonra, mahallede gazete satışına başlıyoruz. Ev ev, kapı kapı çalıp; “Merhaba, biz **Kızıl Bayrak** gazetesinden geliyoruz. İşçinin-emekçinin gazetesi, satın alıp okumak ister miydiniz?” diye soruyoruz. Biraz duraksamadan sonra, “Geçen hafta geldiniz, almamıştık. Fakat şimdi alacağız. Memleketiniz neresi?” diye soran ev hanımına, “Bayburt, İzmir, Dersim” yanıtını veriyoruz. “Aaa ben de Dersimliyim” diye ayaküstü sohbete başlıyoruz. Özelleştirme, SSK'nın tasfiyesi ve Yılmaz Güney'e yapılan saldırılara ilişkin yazılarımızı aktarıyoruz.

Daha sonra bir bedel ödeyerek aldığımız gazetemize sahip çıkılmasını tavsiye ederek başka eve yöneliyoruz. İki genç kız çıkıyor karşımıza. Gazetemizi okumak istediklerini, fakat paralarının olmadığını söylüyorlar. Samimi buluyoruz. Ve gazetemizi bırakıyoruz. Caddeleri arşınlayarak yürüyoruz. Yoldaşla iddialaşıyoruz, bu eve satarız, şu eve satarız diye. Evleri yeni ve iyi olanlara satamıyoruz. Alt kat, gecekondulu tipi evlere genelde satıyoruz.

Yaşlı bir amcanın kapısını çalıyoruz. Hemen gazetemizi alıyor. Ve bizi evine davet ediyor. İşimizin olduğunu söylüyoruz. Teşekkür edip Kürt göçmen evlerine yöneliyoruz. Daha önceki haftalar gazetemizi alanlar, biraz ezilerek-büzülerek almak istemediklerini söylüyorlar. Biz iyi akşamlar deyip giderken, kimileri “kolay gelsin” diyor.

Bir işçinin kapısını çalıyoruz. Tereddütsüz gazetemizi alıyor. Sıcak bir tebessümle ayrılıyor. Üç-dört evin orada bulunduğu bahçeli evlere girdik. İlk eve geldik. Gazetemizi almak istemediler. Diğer eve satmaya gittik. Ev hanımı “Az önce beyim işe gitti. Yanımda para yok” diyor. Biz de “Size bırakalım, haftaya alınız” diyoruz. Sevinerek kabul ediyor. Bu arada gazetemizi almak istemeyen diğer evde bir ana yanımıza gelerek gazetemizin fiyatını sordu. Biz de söyledik. Hemen aldı. Bozuk paramız yoktu. Koşarak bir bayiye gidip parayı bozdurarak üstünü veriyoruz. Samimi bir hava içerisinde oradan ayrılıyor.

Herhangi bir sokak lambasının olmadığı patika yollardan ilerliyoruz. Bir Alevi evin kapısını çalıyoruz. İçeriye davet ediliyoruz. Giriyoruz ve kucaklaşıyoruz. Kısa bir sohbetten sonra sofra kuruluyor. Birlikte yemek ile çayımızı içiyoruz. Evin erkeği bir inşaat şirketinde çalışıyor. Hanımı ise Çiğli Organize'de çalışan bir işçi. Çalışma koşulları sendika ve özelleştirme üzerine koyu bir sohbet yapıyoruz. Çocukları işleri olduğu için gelmemişlerdi. Kalan üç gazetemizi oraya bırakıyoruz.

Ve böylece üç saatlik gazete satışı sona ermiş oluyor. Toplam 17 gazete satmıştık. Çok ya da az sattığımız üzerine değil, emekçi insanları hangi yönde etkileyip etkileyemediğimiz üzerine kısa bir değerlendirme yaptık. Bir sonraki planımızı belirledikten sonra, bir sevinç ve heyecanla siyasal pratik faaliyetimizi sonlandırdık.

İzmir'den komünistler

Uluslararası sermaye genel ta

İkinci bölümünü sunduğumuz bu metin, TKİP Kuruluş Kongresi'nin "Uluslararası Durum Üzerine" başlıklı gündemine sunulan kapsamlı raporun alt bir bölümüdür. Eksen Yayıncılık tarafından basılmakta olan "Uluslararası Durum Üzerine Değerlendirmeler" başlıklı kitapta raporun tam metni yer almaktadır.

Kapitalist entegrasyonun kazandığı düzey ve açığa çıkan zayıflıkları

Tüm dünyada ekonomik ilişkiler birbirlerine çorap ipliği gibi bağlantılı. Domino taşı gibi, bir taraftan birisi düştüğünde, öteki taraftaki düşme bile sallanıyor. Tüm dünya pazarının bu birbirine bağımlılığı, Amerika'nın Latin Amerika'ya, Latin Amerika'nın Afrika'ya, Afrika'nın Avrupa'ya, Avrupa'nın Asya'ya bağımlılığı, tam entegre bir yapı oluşturuyor. Bu entegre yapıda emperyalist sermayenin dolaşımı serbest, üretimin taşınması ve metaların dolaşımı serbest, kârın transferi serbest... Kısacası sermayenin önünde tam bir özgürlük alanı var.

Dünya ölçeğinde piyasaya anında hükmetmenin olanaklarının varlığı, beraberinde düzenin tüm parçalarının birbirlerine bağımlılığını arttırıyor. Geçtiğimiz günlerde bir Amerikan fon işletmesi, bir Fransız iletişim araçları tekeli olan Alcatel'deki hisselerini aniden satarak sermayesini çekiyor. Fon sermayesinin geri çekildiği günkü borsa seansının kapanışında Alcatel'in hisse senetleri %40 oranında değer kaybediyor. Hisse senetlerinin satışıyla çekilen sermaye nereye gitti? Kuşkusuz sermayeye ihtiyaç duyulan başka bir yere. Latin Amerika'da fonlar para kaybettiler. Bu açığı kapatmak için gitmek zorundalar. Gittiğinde de Fransa'nın en önemli telekomünikasyon şirketlerinden birisine ait hisse senetleri 8 saat içerisinde değerinin %40'ını kaybediyor. Alcatel'in eli kolu bağlı kalır mı? O da kendisinden daha zayıf birisinin sermayesinden çekilerek onu batırmak zorunda. Alcatel dünyanın her tarafında kolları olan büyük bir tekel. Açılan gediği kapatmak için örneğin Endonezya veya Cezayir'deki bir sektörde sahip olduğu hisse senetlerini satar. Dolayısıyla faturayı bir başkasına, kendisinden zayıf olana devreder. Bu yapı içinde ulusal sermaye, ulusal sınır diye bir şey yok.

Dünya genelinde bütünleşmiş, tek biçim kazanmış bir yapı söz konusu. Belli odaklardan hareketle bu yapının her yerine zaman kaybetmeden müdahale etme olanakları mevcut. Bu yapının dengeleri İMF, Dünya Bankası, Paris Klübü, vb. aracılığıyla sağlanıyor. Organizma bir bütün, aynı bir vücut gibi. Bir tarafı yara alınca her tarafı ağrımaya başlıyor. Asya çöktü, orada Suharto'ya faturayı kestiler. Bu sorunu çözmedi, kriz biraz daha büyüdü. Sorumluluğu Japonya'ya yüklediler. Japonya yapacağım bir şey yok, diyor.

Kapitalist sistem dünyanın her tarafına hükmediyor. Krizin sancıları '70'li yıllardan önce, daha '60'ların sonunda hissediliyordu. '70'lerdeki petrol kriziyle birlikte bir bunalıma dönüştü. Bunalım dünyadaki güçler dengesi ve blok politikasından ötürü bir süre dizginlenebildi. Blokların ortadan kalkmasıyla

birlikte artık işbirliği yapmanın gereği kalmadı. Bu arada kriz dinamiklerinin ölçeği de, sayıları da arttı. Doğu Bloku'nun yıkılmasıyla birlikte açılan pazarın verdiği nefes de kapitalizmi bu krizden kurtarmaya yetmedi. Malezya'da, Ağustos '87'de, paranın aniden değer kaybetmesiyle patlak veren mali kriz, hemen büyük ölçekli bir iktisadi krize dönüştü ve çevre ülkelere yayıldı. Kasırganın merkezi şu anda Rusya, ardından Latin Amerika ülkelerine yayılacaktır. Bunun nasıl bir seyir izleyeceğini önümüzdeki günlerde göreceğiz.

Krizin kazanacağı hız onun sonuçlarına karşı gelececek toplumsal dinamiklerin ölçeğine de bağlı. Şu anda uzak Asya ülkelerine kimse yatırım yapmak istemiyor. O bölgedeki sermayelerini çektiler. Güney Kore'de militan işçi eylemleri gerçekleşiyor. Endonezya'da Suharto'yu götürdüler. Şimdi batan gemiden kurtulmak için Malezya'da Başbakan Mahatir Muhtar, reform istedikleri için kendi bakanlarını içeri atmaya başladı. Düne kadar reform istemek soylu politika yapmanın kıstasıydı. Şimdi reform istemek en kaba suçlamalarla hapis haneye atılmayı getirebiliyor.

Sistemin çivisi çıkmış durumda, her yanından parça parça dökülüyor. Ama bu kendi başına elbette sistemin çökmesi anlamına gelmiyor. Çöküşün gerçekleşmesi için başka faktörlere ihtiyaç var.

Egemen sınıflar yönetmede zorluk çekiyorlar

Derin bir bunalım içerisinde debelenen bir iktisadi altyapıya üstten hükmetmek kolay olmuyor. Egemen sınıfların politik güçsüzlüğü '70'li yıllardan bu yana giderek derinleşiyor. Eskiden genel seçim sonrasında kurulan hükümetlerin ömrü 4-5 yıldı. En azından seçim tarihini izleyen ilk 1-2 yıl içerisinde hükümetlerin bir ciddiyeti olurdu. Herkes önemli bakanların isimlerini bilirdi. Şimdi ciddi düzeyde itibarsızlaşma var. Ama yine de ayakta duruyorlar. Bu nasıl mümkün oluyor?

En etkili yöntemlerden biri böl yönet politikasıdır. Memlekette işsizlik var, çalışanlar çalışmayanların durumunu gözeterek hak talep etsinler, deniliyor. Kamu sektöründe çalışanlara, sizin iş güvenceniz var, hak talep etmeyin, maaş zammı istemeyin, grev yapmayın, deniliyor. Bu tür inceltilmiş politikalar toplumun her kesimine dayatılıyor.

Sermaye politik bağlamda kitleleri yönetmekte zorluk çektiği ölçüde değişik yöntemlere başvuruyor. Almanya'da Yeşiller hükümeti ortak oldu. SPD

Dünya genelinde bütünleşmiş, tek biçim kazanmış bir yapı söz konusu. Belli odaklardan hareketle bu yapının her yerine zaman kaybetmeden müdahale etme olanakları mevcut. Bu yapının dengeleri İMF, Dünya Bankası, Paris Klübü, vb. aracılığıyla sağlanıyor. Organizma bir bütün, aynı bir vücut gibi. Bir tarafı yara alınca her tarafı ağrımaya başlıyor...

Dünyada kapitalizmin gelişmesine paralel olarak sosyal bir değişim yaşanıyor. Bunu şöyle ifade etmek mümkün: İktisadi alandaki tekelleşme sosyal alanda da kendi sonuçlarını üretiyor. Köyden kente göç hızlanıyor; dünyanın her ülkesinde bu böyledir. Kırsal kesimde giderek daha az insan yaşıyor, kapitalizm insanları kente çekiyor. Bu beraberinde başka sorunlar yaratıyor. Kapitalizm kentlere dolan işgücünü istihdam edemiyor.

onların politikasını kopyaladı '80'li yıllarda, başarılı olamadı. Bu kez kendileri hükümete ortak edildiler. Düzenin itibarsızlığı sorunu, bu tür sözde "sol" hükümetlerle aşılımaya çalışılıyor. Fransa'da Fransız Komünist Partisi'ni hükümete ortak ettiler. Amerika'da zamanında Vietnam savaşına karşı çıkmış birisini, Clinton'u seçtiler. Güney Afrika'da Apartheid rejiminden çatlak sesler çıkmaya başlayınca, Mandela'yı cezaevinden çıkarıp devlet başkanı yaptılar. Görülmemiş bir şey, adam cezaevinden çıkıyor cumhurbaşkanı oluyor. Sonuç şimdi ortada. Arafat bir başka örnek; yıllar boyu, sadece Ortadoğu'da değil, tüm dünyada devrimci direnişin sembollerinden birisiydi Arafat ve FKÖ. Geçenlerde 24 bakanından 18'ine işten el çekirmek zorunda kaldı. Şimdi bakanlık yapan eski FKÖ komutanları hırsızlık ve yolsuzluk yapıyorlar.

Sistem artık ayar tutmuyor. Hükümetlerin temel fonksiyonu kriz yönetmek, onun dışında yapacakları bir şey yok. Hükümet yatırım yapamıyor, ekonomik politika saptayamıyor, sosyal politika saptayamıyor. Hızla gidilen istikamet Amerikan modelidir. ABD'de devletin temel fonksiyonu yargılama, polis, diplomasi ve elbette dünya jandarmalığıdır. Bunun dışında devletin bir yetkisi ya da sosyal işlevi yoktur. Devletin iktisadi yaşama müdahalesi, serbest rekabeti bozan bir faktör olarak görülür.

Egemen sınıflar erken seçime, bir sürü manevraya başvuruyorlar, yine de olmuyor. Bu kez başka yöntemlere başvuruyorlar. Örneğin, ırkçılığı teşvik ediyorlar. Fransa, Almanya, İspanya ve İsviçre'de her siyasi partinin programında neredeyse aynı madde vardır: Yabancıları hayır! Almanya'da faşistler bazı eyaletlerde %12'ye ulaştılar, Fransa'da %16'ya. Önceki genel seçimlerde Fransa'da tartışılan esas politik sorun yabancılar meselesi oldu. Yabancılar meselesini tartışarak, böylece düzenin çıkmazlarını tartışma dışında tutmuş oluyorlar. Almanya'da, Fransa'da, belli başlı Avrupa ülkelerinde yabancılar sorunu kirli bir siyasal silah olarak sürekli kullanılıyor.

Amerika'da daha değişik yöntemler kullanılıyor:

ayye egemenliğinin mblosu/2

Bugün ırkçılık kitle muhalefetini, düzene karşı tepkiyi başka kanallara akıtmanın yoludur. Dinci akımlar, tarikatlar her yerde güçleniyorlar. Burjuva basında pek sözedilmiyor, Amerika'da çok yaygın tarikatlar var ve çok güçlüler, üstelik yer yer silahlanıyorlar.

Bu politikaların uluslararası düzeydeki yansıması ise yine "böl-yönet" politikasıdır. Hindistan'la Pakistan, Hint-Müslüman çelişkisi ekseninde birbirine düşürülmeye çalışılıyor. İslam dünyasında Hristiyanlara karşı düşmanlık körükleniyor. Taliban meselesi, Usame bin Laden olayı vb. senaryoların hepsi hedef saptırmaya yöneliktirler. Kafkaslar'da, Balkanlar'da yaşananları biliyoruz. Yugoslavya parça parça bölündü. Afrika'da aynı yapıyor. Krizler, çatışmalar sadece oradaki iç çıkmazlardan, iç bölünme dinamiklerinden kaynaklanmıyor. Gelişmelerin seyrini belirleyen dış müdahaledir. Sovyetler Birliği'nde böl ve yönet politikası etkin bir biçimde uygulanmaya konuldu. Sovyetler Birliği'nin parçalanması ve bir daha birleşmemeleri için ne gerekiyorsa o yapıldı. Yoksa yönetemiyor, zira biraraya gelince güç oluyorlar.

Askeri alanda yaşanan değişiklikler

Yakın döneme kadar dünyadaki askeri mevzilenmenin manzarası çok netti. NATO ve Varşova Paktı. NATO Varşova Paktı'nın dağılmasından sonra askeri alanda ciddi değişikliklere gitti. Ama bundan pek bahsedilmiyor. Bir savaş tehlikesi yokmuş gibi davranılıyor. Ama tam tersine, hızlı bir silahlanma var.

Konuyu kendi alt başlıkları altında şöyle sıralamak mümkün: Savaş teknolojisi çok büyük bir hızla geliştiriliyor, ordu yetkinleştiriliyor, profesyonelleştiriliyor. Önceki günkü tartışmalarda Fransa ordusu örneği verildi, bunlar artık İngiliz ordusunu örnek alıyorlar. Fransa'da askerlik yapılmayacak bundan sonra, düzenli ordu yerine bir lejyoner birliği kurulacak. Bunun gerekçelendirilmesi şöyle; birilerine maaş verelim askerlik yapsınlar, daha iyi savaşırılar.

Fakat bunun gerisinde başka bir şey yatıyor. Sıradan askeri Afrika'da savaşırken eğer kayıp verilirse metropolde yürüyüş yapılı, teşhir kampanyası başlatılır ve savaşa karşı tepkiler gelişir. Ne işi var bizim gençlerin orada denilir. Ama bir kiralık asker orada savaşırken aynı şey olmaz. Adam maaşını alıyor, gidiyor ve ölüyor denilir. Diğer bir olgu ise, kiralık askerin topluma karşı çok rahat kullanabilmesidir. Bu ileriye dönük çok daha hesaplı bir yatırımdır. Bunlar öyle yetiştiriliyorlar ki, kısa sürede vahşi yaratıklar çıkıyor ortaya. Masrafi azaltalım, ordumuz profesyonel olsun propagandası çok somut ve hesaplı bir amacı anlatıyor. Bunu sadece Fransa açısından söylemiyorum. Almanya da, başka ülkeler de aynı modeli takip ediyorlar. Militarist gücü daha iyi kullanma, daha iyi dış müdahalelerde bulunma, içte sorun çıktığında daha rahat bastırabilme... Klasik ordu kullanırsa, yarın sosyal bir ayaklanma karşısında ne olacağının güvencesini kimse veremez. Ama bir lejyoner birliğini kullanırsan, önüne geleni kırıp geçer.

Askeri alanda '90 yılından bu yana ABD birçok

saldırı gerçekleştirdi. Körfez Savaşı bunun ilkiydi. ABD, Sovyetler Birliği'nin dağılmasını hızlandırmak, onun zayıflıklarını açığa çıkarmak istiyordu. Körfez Savaşı'nın açıklanmayan nedenlerinden birisi de buydu. Kuşkusuz temel neden Körfez'e yerleşmek, Saddam'ı Kuveyt'ten kovmaktı, ama bu müdahale Sovyetler Birliği'nin ne durumda olduğunu açıkça gözler önüne sermenin de bir vesilesi oldu. ABD orada hem savaş yaptı, hem de deneme...

Bu denemeyi sonra başka alanlarda, Somali'de yaptı. Kısa sürede ne kadar asker seferber edebileceğini, böyle bir operasyonu nasıl yürüteceğini, bunu yaparken ne tür aksaklıklar çıktığını, askeri amaçla ileride yapılacak bir operasyonun eksiklerini tespit edebilmek için de yaptı bunu. Müdahalenin başka boyutları elbette vardır, ama önemli yönlerinden biri de budur. Dünyanın her yerine müdahale etme araçlarını geliştiriyor. Silahların düzeyini ölçüyor. Körfez Savaşı'nda kullanılan silahların pek fazla bahsi geçmedi. Nükleer silah kullandılar. Bir eski general, Irak tanklarına karşı mavzer mermisi büyüklüğünde nükleer mermi kullanıldığını yazdı. Bu mermi tankın bir tarafından giriyor öbür tarafından çıkıyor. Minyatürleştirilmiş bir nükleer başlık!

Fransa nükleer denemeleri yeniden başlattı. Aslında Fransa'nın nükleer deneme yapmasının hiçbir gereği yok. Belli sayıda nükleer silaha zaten sahip. En yakın muhatabı Almanya'nın nükleer silahı yoktur. Hedef eskiden Sovyetler Birliği idi. Fakat Fransa ne kadar deneme yaparsa yapsın, Rusya ile aynı seviyeye gelemmez. ABD'nin seviyesine hiç gelemmez. Geriye kalan tek neden, minyatürleşmiş nükleer silah yapma teknolojisine hakim olmak. Böylece düşük yoğunluklu çatışmalara hazırlanmak!

Sosyal alanda neler oluyor?

Dünyada kapitalizmin gelişmesine paralel olarak sosyal bir değişim yaşanıyor. Bunu şöyle ifade etmek mümkün: İktisadi alandaki tekelleşme sosyal alanda da kendi sonuçlarını üretiyor. Köyden kente göç hızlanıyor, dünyanın her ülkesinde bu böyledir. Mesela, tüm Latin Amerika ülkelerinde büyük kentlere bir akın var. Afrika kıtasında da aynı şey yaşanıyor, Asya'da da bu böyle, her tarafta köyler boşalıyor. Kırsal kesimde giderek daha az insan yaşıyor, kapitalizm insanları kente çekiyor. Bu beraberinde başka sorunlar yaratıyor. Kapitalizm kentlere dolan işgücünü istihdam edemiyor. Bu sadece geri kalmış ülkelerde yaşanmıyor. Örneğin bugün Fransa demek Paris demektir. Paris ve çevresinde 20 milyon civarında insan yaşıyor. Marsilya, Lyon gibi birkaç kenti saymazsak, ülkenin diğer yöreleri boşalmış durumda.

Kıtalar arası dengesizlik de gittikçe derinleşiyor. Afrika kıtasında taş üstüne taş kalmamış durumda. Güney Afrika gibi birkaç ülkenin dışında kıta bugün bir savaş alanı. Periyodik katliamların yaşandığı bir bölge Afrika. Bu ülkelerin yoksullaşmaları ile başkalarının servetlerinin artması arasında doğrudan bir ilişki var. ABD'de kişi başına düşen gayri safi milli hasıla '75 yılında 1.700 dolar iken '94'te 26.000 dolara yükseliyor. Bu demek ki, bir yandan çalıp-

çırtılar, sömürüp yağmaladılar, kendi ülkelerine getirdiler. Çalınan ve yağmalanan yerlerde yaşayan insanlar aç-susuz kaldılar.

İkincisi, hem gelişmiş, hem de geri kalmış ülkelerde bugün dev bir işsizler ordusu mevcut. Çok geçmeden işsizlik babadan oğula geçerek yaşanacak. '70'li yılların ortasında doğan ve bugün çalışma yaşına gelmiş bir gencin babası işsizse kendisi de büyük bir ihtimalle işsizdir. Büyük metropollerin çektiği işgücü, bunun istihdam edilememesi, beraberinde başka sorunlar getiriyor. Bu sorunlar geri kalmış ülkeler ile gelişmiş ülkelerde aynı biçimde, aynı ölçekte yaşanmıyor. En uç düzeyde yaşandığı ülke Amerika'dır. Orada sorunlar Avrupa'ya göre tam tersi yaşanıyor. Avrupa ülkelerinde kentlerin merkezleri burjuvazinin elindedir. Varlıklı aileler oturur kent merkezlerinde. Yoksul kesim ise şehirlerin dışına, varoşlara sürülür. Avrupa'da kent merkezleri güvenliğe alınmış, varoşlar kendi hallerine terk edilmiştir.

ABD'de tam tersine, varlıklı aileler, orta sınıflar kent merkezlerinin dışına çekiliyor, şehir merkezleri sefaletin kol gezdiği bir alana dönüşüyor. Mesela, Beyaz Saray çevresinde gece geç saatlerde can güvenliği yoktur, her an birisi vurulabilir. Başkanlık Sarayı'nın karşısında durum böyledir.

Bu beraberinde yığınla başka sorunu getiriyor. Uyuşturucu ticaretini ve tüketimini, fuhuşu ve kör şiddeti yaratıyor. Bu durum oraya yatırım yapmayı gereksizleştiriyor. Ulaşım çalışmıyor, telefon çalışmıyor, konutlara bakım yok, altyapı parça parça dökülüyor.

Yani toplumsal yıkım sadece Afrika ülkelerine özgü bir sorun olmaktan çıkıyor. Amerika'da yılda binlerce insan silahla öldürülüyor. Toplumsal yozlaşma, konut sorunu, beslenme sorunu, sağlık sorunu, eğitim sorunu, uyuşturucu sorunu, kent şiddeti sorunu, birbirine eklenerek ve birbirini karşılıklı besleyerek büyüyor.

Söylemek istediğim özet olarak şudur: Son yıllarda işçi sınıfının tarihe karışmakta olduğu iddia ediliyordu. Teknolojik gelişme gelişmiş ülkelerde işçi gereksinimini ortadan kaldırmıştır; herkes kravatlı çalışıyor, işçi sınıfının sonu geldi, deniliyordu. Hatta bu kitaplaştırdı yıllar önce, "Elveda Proletarya" denildi adına. Ama dünyanın genelinde bir nüfus var. Bu nüfusun yaptığı bir üretim var. Onun coğrafik bir mevzilenişi var. '70'li yıllardan bu yana sürekli kırdan kente bir göç yaşanmış. Şehirlerde yoğunlaşan nüfusun ihtiyaçlarını karşılayacak bir istihdam yok.

Genel olarak, dünya ölçeğinde baktığımızda, ileri düzeyde gelişmiş ülkelerde, ABD'de, Almanya'da, Japonya'da, Fransa'da işçi oranında belli bir düşüş yaşanıyor. Ama bunun yanında, Brezilya'da, Meksika'da, Arjantin'de, uzak Asya ülkelerinin hepsinde toplumun nüfus bileşimindeki işçi payında hızlı bir yükselme var. Globalizasyon deniliyor, dünya küçülmüştür deniliyor. Fakat işçi sınıfına ilişkin sorunları incelemeye gelince, mikroskopla bakmaya, emperyalist metropollerdeki eğilimle sınırlı olgulara özel bir özen gösteriliyor, globalleşme unutuluyor. Oysa dünyada işçi sınıfının yüzde oranı hızla artmakta, bunun ağırlık merkezi ileri gelişmiş

ülkelerden orta kuşak ülkelerine doğru kaymaktadır.

Orta sınıflara gelince, gelişmiş ülkelerde geçmişte bunlara imtiyazlar tanındı. Bir avukatın, bir doktorun yaşam standartları çok yüksekti '70'li yıllarda. Orta sınıflara dayanılarak, işçi sınıfının tüm hakları gaspedildi. Şimdi işçi sınıfından kırılacak doğru dürüst hak kalmamıştır. Dolayısıyla '80'li yılların ortalarında, bu kez sıra bu ayrıcalıklı orta sınıfa geldi. Onlar da pek çok haklarını kaybettiler, hızlı bir toplumsal kutuplaşma yaşandı. Ya bir üst sınıfa ya da bir alt sınıfa yaklaştılar. Küçük bir kısmı yükseldi, geniş bir kesim ise daha aşağılara düştü.

İdeolojik planda sermayenin barutu tükeniyor

'90'lı yıllar bizim için bir dönüm noktası. O döneme kadar Sovyetler Birliği ve komünizm hakkında söylenenleri biliyoruz: Sovyetler Birliği'ne her gidenin peşine bir-iki polis takılıyor, özgürlükler yok, insanlar açlıktan ölüyorlar, Gulaklar'a kapatılıyorlar, ömürleri kuyruklarda beklemekle geçiyor, vb... Elbette Sovyetler Birliği'nde çok ciddi sorunlar vardı, ama sürdürülen kampanya bu sorunların istismarı ve abartmasına dayanıyordu.

O dönem sona erdi, son yaşanan gelişmeler ışığında o dönemin değerlendirmesi bugün çok daha kolay. Sermayenin '90'lı yılların başlarına kadar yürüttüğü ideolojik saldırı kampanyası artık dayanaksız kaldı. Genellikle iddialar Sovyetler Birliği'nden dışarıya kaçan rejim aleyhtarlarının suçlamalarını dayanak alıyordu. Soljenitsin, Sakharov, şu anda İsrail'de ultra-nasyonalist bir grubun başını çeken Anatolij Şaransky vb... Uluslararası burjuvazinin ideolojik saldırısı bunların dedikodularına dayanarak sürdürüldü. Onların argümanları temel alındı.

Sovyetler Birliği çöktü. Adına "pazar ekonomisi" denilen çıplak kapitalist ilişkilere geçildi. Sosyalizme saldırıyı aynı zeminde sürdürmenin maddi temeli ortadan kalktı. Şimdi saldırının argümanlarını inceltmeye çalışıyorlar. Bunun en somut göstergesi, geçen yıl Fransa'da yayımlanan "*Komünizm'in Kara Kitabı*"dır. Yazarları Sovyetler Birliği ve komünizm aleyhine bir bilanço çıkarmışlar. Bu gerici ve kin dolu kitapta komünizm onmilyonlarca insanın ölümüne neden olmuş bir ideoloji olarak tanıtılıyor. Nerede ve hangi sebeple bir katliam yapılmışsa, sebep-sonuç ilişkisi kurularak nihai faturası Moskova'ya kesiliyor. Şaşıracaksınız ama buna Nazi katliamları da dahil. Öylesine bir mantık ki, devrimci sınıf mücadelesinin ölümler bilançosu da komünizme fatura ediliyor. Öyle ya, devrim istemeseydiniz, çatışmalar ve ölümler de olmazdı! Bunu da sözümüne böylece bilimsel bir temele oturtuyorlar. Ama bu "kara kitap"ın dışında, yeni bir şey eklenemedi '90 yılından bu yana. Anti-komünist kampanya özellikle son bir-iki yıldır, Rusya'da yaşanan olayların ardından tamamen nefessiz kaldı. Mezar taşı saymanın ötesine gidemiyorlar, yeni bir şey söyleyemiyorlar.

Bu bağlamda Fidel Kastro örneğini verelim. Fidel Kastro dün de Fidel Kastro'ydu, bugün de aynı Fidel Kastro'dur. Bugün istisnasız her ziyareti bir olaya dönüşüyor, denebilir ki bugünün dünyasının en popüler, en karizmatik lideri. Rusya'da çöküşün faturası kabardıkça, Kastro'ya ilgi de artıyor. Geçenlerde Saint Domingue'a gitti, beraberinde 600 kadar muhafız götürmüş, gazeteci ya da daha değişik görünüm altında. Orada batılı gazeteciler devletin üst düzey yetkililerinden birisine soruyorlar; bu ne iştir, Fidel Kastro size güvenmiyor mu ki bu kadar askeri getirdi beraberinde? Yanıt çok ilginç: Bizim ordumuz ABD tarafından yetiştirilmiştir, Fidel Kastro'nun bize güvenmemesini anlamak mümkün, diyor. Açıkça Kastro'nun ağırlığı karşısında kendi uşaklıklarını teyid ediyorlar.

Latin Amerika ülkelerinde yapılan zirve toplantılarında hep aynı şeyler yaşanıyor. Fidel Kastro

orada mesajlar veriyor; kapitalizm budur, siz bunu değiştiremezsiniz dünyanın sonu böyle olacak diyor, Rusya'yı örnek veriyor. Muhatapları önlerine bakmaktan başka çare bulamıyorlar, ezilip büzülüyorlar. Bu sosyalizmi karalamada artık sermayenin barutunun tükendiğini, yeni bir şeyler uydurmasının kolay olmadığını gösteriyor. Bunda Rus halkının da katkısı var. Yürüyüşlerde orak-çekiçli kızıl bayraklar, Lenin'in, Stalin'in posterlerini görüyoruz her seferinde. Yani ideolojik saldırıda artık dayanak kalmadı, çünkü takke düştü kel göründü. Walesa'yı örneğini biliyoruz, Nobel Barış Ödülü verdiler, şimdi Walesa'nın adını anan var mı? Vaclav Havel tarihin yarattığı ender yöneticilerden birisi denildi, şimdi adını anan yok. Çünkü emperyalizm ve uşaklık dışında fazla bir marifeti olmayan bu gerici takımı her geçen gün geçmiş aratıyorlar.

Bu başlığı burada notlatıyorum. Öteki ana konuya geçmeden, varsa sorular yanıtlatabilirim.

Sigorta şirketleri, fonlar, bankalar...

Osman: Sigorta şirketlerinin uluslararası düzeyde bağlı oldukları "Réassurance" denilen bir sistem var. Bunun işleyişi nasıl?

Ulaş: Sigorta şirketlerinin birbirlerini yutmaları nedeniyle her ülkede birkaç tane kaldı. Bu sigorta şirketleri pazar arıyorlar, ittifak kuruyorlar. Bankalar için de öyle. Genellikle Avrupalı sigorta şirketleri ABD pazarına girmek istiyorlar. Herşey özel olduğu için en büyük vurgunu ABD pazarında vurmak mümkün. Yalnız ABD sigorta şirketleri Avrupalıların önüne engel koydular. Siz ikinci emperyalist savaş döneminde Yahudilerin mal varlığına el koydunuz, önce onu ödeyin, sonra bizim pazara girin diyorlar. ABD pazarına çok daha güçlü biçimde girebilmek için ittifaklar geliştiriliyor. Ama bu Yahudi sorunu nedeniyle sonuç ne olur, bilemiyorum. İtalyanlar biz ödeyeceğiz dediler, zira onlarınki fazla tutmuyor.

"Réassurance", yeniden sigorta demektir. Bu sistemi İsviçreliler geliştirdiler. Örneğin bir gayri menkulü sigorta ettiriyorsunuz, ama sigortanın iflas durumunuzda ne olacak? Sigorta da kendisini bir başkasına sigorta ettiriyor. Sigortanın sigortası oluyor.

Fon sermayesi ise daha farklı. Bu sermayeyi George Soros gibi fon işletmecileri çalıştırıyorlar. Sigorta şirketlerinin sermayesi ayrı, banka sermayesi ile karıştırmamak gerekiyor.

Fonların kaynağı ABD. ABD'de kamuya ait sigorta şirketleri yok. Herşey özeldir. Herkes kendisini sigorta ettirmek zorundadır. Kamuya ait emeklilik kasası yok. Özel emeklilik kasaları var. Her alanda böyle özel sosyal kasalar mevcut. Bu kasalarda biriken aidatlar fona dönüşüyor. Sonuçta dev bir sermaye birikimi oluşuyor. Bu sermaye birikmiş haliyle durduğunda değer kaybediyor, bu nedenle çalıştırılması gerekiyor. Bunu özel fon işletmelerine devrediyorlar. Özel fon işletmeleri bunları uygun gördüğü alanlarda kullanıyorlar. Mekanizmanın gerisinde fon sahipleri duruyor. Onlar ivedi biçimde gelirlerin artmasını talep ediyorlar. Uzun vadeli istemiyorlar. Dolayısıyla en çılgın vurgun vuranlar fonlardır. Hiç gözünün yaşına bakmadan bir ülkeyi batırabilirler. Çünkü geride duran fon işletmeleri somut ve acil sonuç istiyorlar.

Mali sermayenin bileşiminde ABD'de fonlar ilk sırayı alıyor, ondan sonra sigorta şirketleri, ondan sonra da bankalar geliyor. Bankalar üçüncü konuma düşmüş durumda. Ama Avrupa'da kamu sigorta kurumları, emeklilik kasaları olduğu için, fonlar ikinci konuma düşüyor.

Tuna: Bankalar sigorta şirketleriyle ortak değil mi?

Cihan: Olabilir. Sigorta şirketleri kendi fonlarını sigorta kasaları üzerinden oluşturuyorlar. Demek ki sigorta daha geniş kaynaklar emiyor. Sigorta bankanın olabilir, ama toplamı içerisinde en büyük fon sigortaya aittir.

Osman: Bunların üçü arasında bağlantı var aslında.

Ulaş: Bu bağ her zaman organik değil. Bankalar da sigorta şirketlerinin pazarına el attılar. Hangi bankaya gitseniz, kapısında "arabanızın sigortasını bizde yaptırın" yazdığını görürsünüz. Normal olarak bunu sigorta şirketi yapıyor. Bu aynı zamanda bir rekabeti anlatıyor.

Semih: Doğrudan bankalara ait sigorta şirketleri de var.

Cihan: Bu ayrı tanımlama biraz da şuradan geliyor; sigorta primleriyle oluşan sermaye birikimi, ya da mevduat toplamakla oluşan sermaye birikimi. Bu onun formunu gösteriyor sadece. Varsanız baksanız, bankanın da, fonun da, sigortanın da arkasında pekala tek bir tekel de olabilir. Sadece sermaye merkezleşmesini sağlayan formun farklılığını anlatır. Sigorta bunu sigorta primleriyle oluşturuyor, banka bunu mevduat toplayarak oluşturuyor. Sigorta fonları toplayıp bankaya yatırıyor, ya da banka yatırıma aktarıyor, ya da devlete borç veriyor, devlet başkasına kredi olarak veriyor...

Osman: Bankalar sigorta şirketleri kurabiliyorlar. Türkiye'de de böyle bir gelişme var...

Cihan: Türkiye'yi örnek almayın. Mesela Almanya'da bankalar önemli bir role sahiptir. Hatta yakın dönemin marksist ekonomistleri şunu söylerler: Lenin ya da emperyalizm üzerine teori yapan öteki yazarlar, daha çok Almanya'yı model almışlardır. Almanya'daki dört büyük bankanın sanayi üzerinde ve genel olarak ekonomide özel bir ağırlık olduğu için, banka sermayesi önplana çıkmıştır. Ama Amerika'da bu böyle değildir, aslanan tekelci şirket formudur. Bankalar ona tabidirler, yine banka sermayesi ve sanayi sermayesinin organik bileşiminden oluşan bir mali sermaye var. Ama burada şirket daha ağırlıklı. Türkiye'ye bakıyorsanız, en büyük holding Koç Holding'dir, ama bankacılık alanında belirgin bir ağırlığı yoktur. Fakat en büyük şirketin Koç Holding olduğuna da kuşku yoktur.

Tuna: Almanya ve Japonya'nın askeri alanda son dönemki girişimleri nelerdir?

Ulaş: Japonya üzerine yeterli rakam yok, yalnız eldeki bir rakamdan bir yükselme olduğu belli. '93 verilerine göre askeri bütçe 40 milyar dolar. Kıyaslama gerekirse, Çin'inki 7 milyar dolar. Bu hızlı bir silahlanmanın yaşandığını anlatıyor. Bu sadece miktar olarak değil, kalite olarak da böyle. Almanya'nın '90 yılında dünya silah ticaretindeki payı % 5.4, bu oran '94 yılında, yani dört yıl sonra % 14.6'ya yükselmiş. Sovyetler Birliği'nin '90 yılındaki payı % 30.9, onun yerini alan Rusya'nın '94'teki payı ise % 3.9. Bu aynı zamanda bu ülkenin üretiminin nasıl tahrip edildiğinin de somut bir göstergesi. Sovyetler Birliği eskiden fazla bir şey satmıyordu, daha çok silah satıyordu.

Bayram: Sigorta şirketlerinde iflas durumları yaşanıyor mu?

Ulaş: İngiltere'de yaşandı. Orada emeklilik için biriken birkaç milyar sterlini alıp kaçtılar. Bir milyonu aşkın memur emeklilerini alamadılar. Amerika'da benzer bir olay yaşandı, tasarruf kasaları çöktü. Bunun bir bölümü George Bush'un oğlu tarafından gaspedilmiş...

Osman: "Réassurance" aynı zamanda ulusal düzeydeki iflaslara bir çözüm mü?

Ulaş: Bir örnek vereyim. Credit Lyonnais, Fransa'nın ikinci ya da üçüncü büyük bankası. Mitterand döneminde, '81 yılında kamulaştırılmış. Bu banka aracılığıyla büyük vurgunlar vurdular. Ruanda'ya silah sattılar. Fransa devlet garantisi veriyor. Ruanda'da hükümet düştü, para tahsil edilemedi, bankanın kasaları boşaldı, zor durumda kaldı. Bankanın Paris'in göbeğinde tarihi bir dev binası var. Bina bir gecede yandı... Binayı yaktılar, sigortadan parasını aldılar, muhtemelen sigortayla da paylaştılar. İki sene sonra gazeteler yazdı; bu bir sabotaj!

Kıbrıs ve Ege'de gizli diplomasi

İsviçre'nin Cenevre kentinde, Şubat başlarında yapılan Kıbrıs dolaylı görüşmelerinin ikinci turu, birinci turundakine (New York, 3-14 Aralık '99) benzer bir atmosferde gerçekleşti. Birinci tur görüşmeler öncesinde Türk ve Yunan burjuvazisi arasında bir yakınlaşma, bir diplomatik atak vardı. Görüşmeler zaten bu diplomatik ataklar sonucu gerçekleşebilmişti. Bununla beraber

görüşmelerin, tam da Türkiye'nin AB adaylığının gündem oluşturduğu Helsinki Zirvesi'nin yapıldığı günlerle çakışması bir tesadüf değildi.

İkinci tur görüşmeler başlamadan kısa bir süre önce Yunanistan Dışişleri Bakanı Yorgo Papandreu Türkiye'ye geldi. Koltuğunun altında Kıbrıs ve Ege konularında her zaman savunageldikleri tezlerle gelmiş olsa da, çok şey atfedildi bu ziyarete. İsmail Cem'in ikinci tur görüşmelerinin yapıldığı günlerde Yunanistan'a giderek iade-i ziyarette bulunması da bir tesadüf değildi. Zaten böyle olduğunu da iddia etmiyorlar. Ortada açık bir gerçeklik var çünkü. Kıbrıs sorununun diplomatik muhatapları adada yaşayan Türk ve Rum kesimleri değil, Türk ve Yunan burjuvazileridir. Bunlardan da öte, ABD ve AB emperyalizmidir. Adadaki taraflar ise satranç tahtasındaki piyonlar olarak kullanılmaktadırlar. Arasına aykırı sesler çıkarsalar da bu böyle.

Rauf Denktaş (kendisi yaklaşık on yıl boyunca adada İngiliz sömürgeciliğinin başsavcılığını yapmıştır) zaman zaman aykırı sesler çıkarabiliyor. Birinci tur görüşmeleri sırasında, Helsinki Zirvesi sonuç bildirgesinde yıllardır savunulan Türk tezinden tavizleri içeren kararların altına imza atılması üzerine, Denktaş New York'ta Türk burjuvazisine yönelik alingan açıklamalar yapmıştı. Ama New York dönüşü Ecevit'le yaptığı görüşme sonrasında, inceden muhalefet ettiği metnin savunucusu oldu. Aynı şey Rum kesimi lideri Glaskof Klerides için de geçerli. Zaman zaman Yunan burjuvazisine aykırı ses çıkarabiliyor. Ama sonuçta Klerides de Denktaş da bağlı bulundukları burjuva devletlerin çizdiği sınırlar içinde hareket ediyorlar.

Kıbrıs dolaylı görüşmelerine görünürde adada yaşayan taraflar katılıyor olsalar da, gerçekte görüşmeler ABD gözetiminde (denetiminde) Türk ve Yunan sermayeleri arasında yapılmaktadır. Bu yüzden dolaylı görüşmelerin yapıldığı günlerde Türkiye ve Yunanistan arasındaki diplomasi trafiği de hızlanmaktadır.

Türk ve Yunan sermayeleri arasında Kıbrıs ve Ege "sıcaklaşması"

Diplomasi trafiğinin tek gündemi Kıbrıs değildir. Ege sorunu da Kıbrıs sorunu kadar eşit öneme sahiptir. ABD ve AB emperyalistleri de, sorunu ele alırken ve "çözümler" üretirken, bu iki sorunu birlikte ele alıyorlar. Helsinki zirvesi kararlarında her iki sorun için de benzer "çözüm" yolları konulmuştur.

Diplomasi trafiğinin temel nedeni bu iki sorun olmasına rağmen, bu konularda atılan adımlar hakkında tek söz edilmediği gibi, hala her iki taraf da yerinde

sayıyormuş gibi bir tablo çıkarılıyor ortaya. Her iki bakanın karşılıklı ziyaretlerinde, "terör, yasadışı güç ve uyuşturucu kaçakçılığıyla ortak mücadele, turizmde işbirliği, yatırım teşvik ve çevre" konularında anlaşmalar imzalanırken, bir takım sportif faaliyetler için ortak organizasyon alanları yapıldı. Buna rağmen Kıbrıs ve Ege konularından uzak



duruldu.

Görünürde Kıbrıs ve Ege sorunları masaya getirilmedi. Dahası her iki ülke burjuvazisi de en ufak bir tavizde bulunmamış görünüyor. Bu konularda çoğu kere muğlak ifadeler kullanılmaya özen gösteriliyor. Öyle ki, taraflardan birinin yaptığı bir açıklama bazen her iki ülke medyası tarafından alkışlanırken, bazen de topa tutulabiliyor. Örneğin, Yorgo Papandreu'nun son ziyaretinde Kıbrıs konusunda söylediği birkaç sözü, Türk medyası görüşmeleri baltalayacak bir tutum olarak değerlendirirken, Yunan ve Rum medyası ise bir taviz olarak değerlendirip "şok" olabiliyorlar.

İki ülke ilişkilerinin asıl belirleyeni olan Kıbrıs ve Ege sorunları konularında dün savaş çılgınlıkları atılmasına yolaçan tezler bugün aynen savunulmasına rağmen, görüşmeler olanca hızıyla sürüyor. Bu konularda gizli bir diplomasi yürütülüyor. Her iki sorunda da karşılıklı tavizleri içeren bir takım adımların atıldığı açık.

Bugün ABD ve AB emperyalistlerinin bölgeye ilişkin tasarrufları ve bundan bağımsız olmamak üzere iki ülke burjuvazisinin çıkarları, bir yakınlaşmadan ve bunun sağlayacağı istikrardan yanadır. İstikrar için Kıbrıs ve Ege sorunlarında tarafların uzlaşması, "çözüm" üretmesi olmazsa olmaz bir koşuldur. Bu anlamda adımların atıldığı da mutlak. Ama atılan adımlar kamuoyundan gizli tutuluyor. Çünkü her iki ülke burjuvazisi de bugüne dek Kıbrıs ve Ege'yi iç politika malzemesi olarak kullandılar.

Ama bugün burjuvazinin çıkarları düşmanlıktan değil, "dostluk"tan yanadır. Ne var ki yıllardır yürüttükleri düşmanlık politikalarının şekillendirdiği bir kamuoyu var. Tepki almamak için çözüme doğru yumuşak bir geçiş yapmak durumundalar. Yanısıra, Yunanistan'da ve KKTC'de yaklaşan seçimler, görüşmelerin muhatapı hükümetleri ihtiyatlı davranmak zorunda bırakıyor.

Kıbrıs dolaylı görüşmelerinin üçüncü turu 15 Mayıs'da New York'da başlatılacak. Gerek Yunanistan'da gerekse KKTC'de seçimler yapılması olacak. Bu girişimlerde kamuoyu önünde daha somut adımların atılacağını şimdiden söylemek hiç de yanlış olmayacaktır.

Kıbrıs dolaylı görüşmeleri ve emperyalistlerin planları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>
İkinci tur görüşmelerini ilk olarak Kofi Annan

başlattı. Sonraki günlerde ise Annan'ın Kıbrıs özel temsilcisi Alvaro de Soto sürdürdü. Görüşmeler tarafların karşılıklı fikir alış-verişinde bulunmaları biçiminde olmuyor. Soto her iki tarafla ayrı ayrı görüşüyor ve sözümona birinin görüşlerini diğerine bildirmiyor. Ama nasıl oluyorsa, her iki taraf da diğerinin söylediklerinden haberdar oluyorlar.

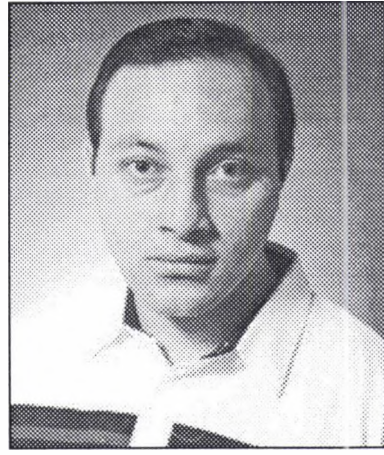
Görüşmelerin basına yansıtılmaması da ilkeler gereği. Ne var ki bu ilkeye uyan olmadı. Her iki taraf da sürekli görüşmelerden çekilme tehdidi eşliğinde zehir zemberek açıklamalarda bulundular. Ama her iki taraf da üçüncü tur dolaylı görüşmelerine katılacaklarını belirttiler. Gerek Annan, gerekse Cenevre'ye giden ABD ve İngiltere Kıbrıs özel temsilcileri, bu yıl sonuna dek bir uzlaşmanın sağlanacağını söylüyorlar. Görünen o ki, bu yıl sonuna dek olmasa bile, çok da geciktirilmeksizin hem Kıbrıs hem de Ege sorunları bir "çözüm"e bağlanacak, taraflar uzlaşacak. Çünkü emperyalistlerin ve sermayenin çıkarları uzlaşmayı şart koşuyor.

Yorgo Papandreu, Türkiye ve Yunanistan'ın çok fazla konuda işbirliği yapabileceğini ifade ederek, "Balkanlar, Kafkasya, Ortadoğu ve Karadeniz gibi işbirliği yapabileceğimiz başka alanlar da var" demektedir. Bu sözlerle iki ülke burjuvazisi arasında esen "dostluk" rüzgarlarının asıl mantığı ortaya konuluyor. Ki bu mantık başta ABD emperyalizmi olmak üzere emperyalistler tarafından koşullanmaktadır. Emperyalistler bölgesel çıkarları gereği Ege ve Akdeniz'de barış rüzgarları estirme ihtiyacı duyuyorlar. İsrail-Suriye görüşmelerini de bu bağlamda değerlendirmek gerekiyor. Amaç Kafkasya, Ortadoğu ve Balkanlar'da hakimiyet kurmaktır.

Emperyalistler ve bölgesel işbirlikçileri bu coğrafyanın gerçek sahipleri olan bölge halklarına parya muamelesi yapmaktadırlar. Bölge halkları kirli bir planın paryaları olmak istemiyorlarsa, kendi kaderlerine sahip çıkmalı, sahnenin gerçek aktörleri olarak yerlerini almalıdırlar.



Kriz ve devrim/2



Ümit ALTINTAŞ

artıran bir ek mali tüketim kalemidir. Türkiye son dönemde helikopter alımında olduğu gibi, ortak yatırımdan peşin alım politikasına dönerek, bunun ilk işaretlerini vermiştir.

Burjuva klikler mücadelesi ne kadar ardır?

Sermaye cumhuriyetinin bir dizi seçenek arasında tercih ettiği bir yolu seçmediğini belirtmiştik. Devlet bürokrasisi içinde ve burjuva partiler arasında AB ve ABD yanlısı kliklerin varlığı üzerine söylemlerin olduğu bir yerde bu gerçek önemlidir. Burjuvazi açısından bu efendilerden birine daha yakın kesimler varsa da, bunlar kalıcı ve kararlı bir kamplaşma karakteri kesinlikle taşımamaktadır. Dahası, bugünkü ABD ya da AB tercihleri, bir iç iktidar mücadelesinde bu kesimlerin yarattığı ağırlığın değil, tersine sürecin burjuva sistemin genelinde başka bir tercih bırakmamasının sonucudur. Bu kesim ve kliklerin rolünün abartılması, daha kötülere karşı daha iyi klikler yaratmakla kalmamakta, sistemin yapısal krizini görmezden gelmeye yolaçmaktadır. Bir de AB seçeneğinin demokratik ve hümanist, ABD seçeneğinin maceracı ve faşist karakteri gibi pek “gerçekçi” tespitler bu klikler tespitine eklenmektedir. Politikayı burjuva seçenekler arasında tercih yapmak olarak algılayanlar için bu tür değerlendirmeler doğaldır. Ancak hayatın basit olguları bile bunu yalanlıyor. ABD’ci kliğin temsilcisi olduğu için maceracı Doğan Güreş-Tansu Çiller’in tersine, Suriye krizi ve AB’ye “rest” Avrupalı kliğin başı M. Yılmaz’a denk geldi. Kamplaşmış klikler algısının herşeyden önce bilmesi gereken şudur ki, herhangi bir burjuva ekibin hayaller dışında bir irade ortaya koyma şansı bulunmamaktadır.

Bu tabloya karşın, ülkede burjuva seçenekler arasında polika yapmayı temel alan politik akımlar için yine de seçenekler bulunmaktadır. Kamplaşmanın sahteliği onun teşhiri ihtiyacını da artırmaktadır. Dış politika konusundaki her tercih farklılığı, aynı zamanda iç politika alanına da yansımaktadır. Böylece sahte kamplaşmanın tarafları militarist-şovenist yönelimlerini yurtseverlik, AB’ye girmeyi ise demokratik olarak sunabilme fırsatı elde edebilmektedirler.

Faşist Tükes’in hayallerinde bile, her on Türk askerinden en az dokuzunun emperyalistlerin çıkarları için öleceğini görmüştük. Bu Türkiye’nin yöneliminin ancak ABD gibi bir emperyalist ülkenin varlığı ve yönelimi şartlarında bir anlam kazanabilmesinin doğal bir sonucudur. Böylece faşistler kitleler içinde anti-ABD ifadeler kullanarak işçi ve emekçilerin anti-emperyalist duygularını demagojik tarzda kullansalar da, militarist-şoven bölge politikalarında ABD’nin emirleri olmaya gönüllüdürler. Bu çerçevede BBP, cihad kampanyası ile Bosna, Azerbaycan ve Çeçenistan’da CIA yönetimine eleman kazandırmakta, RP ise siyonist İsrail ile anlaşma üzerine anlaşma imzalamaktadır.

Sözkonusu olan Türkiye üzerinde çifte efendiliğe giden bir süreçtir. MOSSAD şimdiden Türkiye’de serbest dolaşım hakkı almış ve Kürdistan’daki kirli savaşın kilit noktalarına yerleşmiştir. İsrail Hava Kuvvetleri “hız sınırı denemeleri” adı altında Türkiye Hava Sahası’nı kullanım hakkı elde etmiştir. Sırada yerleşik askeri üslenme olanakları bulunmaktadır. Bu ilişki sadece “güvenlik” maskeli askeri alanla da ilgili değildir. İsrail burjuvazisi Orta Asya’da Türki cumhuriyetlerde yatırım olanaklarını Türkiye-İsrail ortaklık ilişkileri yoluyla kazanmaktadır.

Türkiye’nin yeni tercihinin ne kazandırabileceğinin görülmesi açısından yakın dönemde burjuva basına da yansımış bir olayı örnekleyebiliriz. ‘91’deki Körfez Savaşı sırasında Türkiye Cumhurbaşkanı Özal’ın yanına çıkıp Güney Kürdistan’ın doğrudan işgalini önerir. Emperyalistlerin bunu kabul etmesi için, bölgeden çıkacak petrolün %50’si ABD’ye, %40’ı da Avrupalı emperyalist ülkelere pay olarak önerilecektir. Saf kan bir Türk faşistinin hayallerinde bile kendi işgal ettiği topraklarda kendisine %10 pay umması dikkate değerdir ve gerçek hayatta emperyalistler bu kadar bile cömert olmayacaktır. Böyle bir durumda, İsrail’in de talan ganimetinden payını ABD payını azaltarak değil, Türkiye’nin payını azaltarak alacaktır.

‘91’de olduğu gibi Türkiye’nin önerilerinin gerçekleşmemiş olmasının, ne barışçılıkla ne de maceracılıktan uzaklıkla alakası vardır. Burjuvazi henüz diğer olanaklarını kullanmamışken daha riskli seçeneklerden uzak durmaktadır. Zira savaş genel olarak devrimci hareketliliği yükseltme riski taşır. Ayrıca Güney Kürdistan’ın işgali Kürdistan’ın çok parçalı sömürge yapısını ortadan kaldırmaktadır ve tam da bu yolla Kürt ulusal hareketini güçlendirmek sonucunu verecektir. Burjuvazi aradan geçen yıllarda beklentilerinin gerçekleşmediğini görmüş ve ABD-İsrail-Türkiye Bloku tercih etmiştir.

Zayıf ve bağımlı bir ülkenin zorunluluk sonucu girdiği dış politikada savaş ve zor tercihinin bir güçlülük göstergesi değil, bir çöküş habercisi saymak gerekir. Bugün tüm devlet imkanlarıyla yükseltilen şovenist dalgaya rağmen sınırlı kesimlerin harekete geçirilebilmiş olması önemlidir. Zira bir kitle hareketliliği döneminde bile kitlelerin savaş ilanı ya da benzer gündemli “ulusal” sorunlara aktif ve kitlesel destek vermesi beklenmelidir. Milliyetçilik ve şovenizm, kitleler üzerindeki en güçlü burjuva ideolojilerinden biridir. Nitekim birinci emperyalist savaş ilan edildiğinde, hem Almanya’da hem de güçlü bir işçi hareketliliği içindeki Rusya’da kitleler savaşı sokaklarda büyük kalabalıklar halinde ve coşkuyla kutlarlar. Devrimci hareket ise en marjinal sınırlara sıkışmıştır ve “vatan haini” şeklinde bir algıyla karşılanmaktadır. Tarih bu iki ülkede de çok geçmeden savaşın sınıf ve kitle hareketliliğini, giderek devrimci durumu daha güçlü ve derinden doğurduğunu, bu iki ülkenin de savaşı cephede değil ama içerde “vatan haini” işçi devrimleriyle kaybettiğini göstermektedir.

Sadece bir savaşın ya da faşist devlet terörünün yoğunlaşmasının yaratacağı karşı tepkilerin değil, zaten bütçenin yarısına ulaşmış askeri harcamaların daha da artması, bir, kapitalist ekonominin krizini

Ordunun ilericiliği sınırlarında Avrasya seçeneği ancak ABD taşeronluğu sonucunu verirken, liberalizmin demokrasiye dönük söylemleri AB standartlarında, dolayısıyla devrim tehdidi olmayan bir kapitalizm sınırlarında demokratik demagojisidir. Bu tür bir demokrasinin Avrupa’daki amacının da sistemin işleyişine karşı en az tehdit üzerine kurulduğu düşünülürse, tehdit şartlarında liberalizmin demokratik ilkelerinden önce kapitalizmin kendisini koruyacağı açıktır. Liberalizm içi en büyük özgürlük işletme özgürlüğü, en büyük insan hakkı mülkiyet hakkıdır! Türkiye kapitalizmi tarihinin en liberal ve aktif dış politika döneminde en tecrit dönemini yaşamaktadır. “Dost ve kardeş” Pakistan’ın ezeli ve ebedi dostluğu sayılmazsa, yegane “dost” aslında efendi ABD’dir. Dönem kötü bir dönem olduğundan efendinin uşağını İsrail ile ikinci defa gemlemesi ise doğaldır. Görülebildiği gibi, bu tabloda burjuva ulusal onur dahi ayaklar altındadır. Savaş ve yıkım demek olan işçi ve emekçilerin kanı üzerinden çıkar pazarlığının adı dış politikadır. Bu tabloyu devrim temizleyecektir.

“Emperyalist Türkiye” değil, iki kere gemlenmiş ve bağımlı Türkiye

Komünistler, ‘80’lerin ikinci yarısından itibaren düzenin kendi iç zayıflıklarını gizlemek için Türkiye’nin sözde gelişme olanaklarını işçi ve emekçilere propaganda etmesi karşısında sağlam bir devrimci zeminde durdular. Bunun ekonomik kriz ve zayıflığın ürünü bir çaba olduğunu tespit ettiler. Sınıf hareketi ve devrimci politikaya karşı sorumsuz aydın çevrelerinin burjuva ideolojisinin ve propagandasının etkisinin ifadesi “emperyalist Türkiye” tezlerini gündemlerine dahi almadılar ve komünist basında sistemin zayıflığının teşhirine ağırlık verdi.

“Adriyatik’ten Çin Seddi’ne Türk dünyası” ve “21. yüzyılın Türk yüzyılı olması” tantanalarının ilk kez bir ciddiyet taşıdığına dönük iddialar yeniden ortalığı kaplamaktadır. Gerçekleşen ise, Türkiye üzerinden İsrail’in Ortadoğu ve Orta Asya’da bir sömürgecilik taşeronu bulduğudur. Bu ilişki ise bir eşitler ilişkisi ve ortaklık değildir. Kendi sınırları dışında aktif rol üstlenen her taşeronun başına bir ara komutan yerleştirmek emperyalist sistemin hiyerarşik yapılanmasının doğal bir sonucudur.

Sosyal-faşizmin yeni hayali: Turancılık!

ABD, Rusya seçeneğini de değerlendirmekle birlikte, Orta Asya-Kafkasya politikalarında Türkiye'yi taşeron olarak sürmektedir. Azeri petrolünün taşınmasının nasıl olacağı üzerine süren rekabet bu taşeronluğa karşı kazanılacak kırıntıların kavgasıdır. Henüz bunların kağıt üzeri kırıntılar olması bir yana, Güney Kürdistan'daki işgalde bile %10 pay umulması şartlarında, kırıntı tanımının bile fazla geleceği açıktır. Herşeyden öte Türkiye burjuvazisi, ABD'nin Irak karşıtı politikası ve ambargosu yüzünden elindeki olanaklarını bile kullanamamakta ve zarar etmektedir. Buna karşın, ABD ve İsrail'in Orta Asya-Kafkasya çıkarları gereği, Turan ülküsü resmi devlet politikasından milliyetçi düzen solculuğuna kadar yaygınlaştırılmıştır. Böylece resmi devlet katında "Adriyatik'ten Çin'e Türk dünyası" adıyla, İP şahsında düzen solunda ise "Avrasya seçeneği" adıyla, Turancılık ideolojik olarak güçlendirilmiştir.

Dış politikada bu Turancı ideoloji demagojik biçimde "Sevr karşıtlığı" temelinde bir milliyetçi argümana sarılmıştır. ABD'nin de hedefler içine alınmasıyla inandırıcılık ve demagoji ögesi artırılmış bu milliyetçilik, kendine baş çelişki olarak dış değil bir iç düşman bulmuştur: Kürt ulusal hareketi. Bu tercihin kendisi bile kullanılan anti-emperyalist ve anti-ABD'ci ifadelerin demagojik niteliğinin yeterli kanıtı sayılmalıdır. Son süreçte A. Öcalan'ın iadesi vesilesiyle anti-Avrupa-İtalya-Almanya tutumla birlikte, kitleler ABD bağımlısı şoven-militarist dış politikaya kazanılmaya çalışılmaktadır.

Kuşkusuz dış politikadaki saldırgan çizginin Kürt ulusal hareketini karşısına alması basit bir faydacılığın ürünü değildir. Dışta saldırgan politika içerde kendini ancak şovenist gericilikle tanımlayabilir. Böylece MHP'den DSP'ye ve İP'e, faşist ve sosyal faşist güçler iç politikada şovenist birlik seçeneğini yaygınlaştırmakla görevlendirilmişleridir. Bu sadece, aynı temel taktik ve sloganlarla politika yapma biçimini aşmış, ideolojik, politik, örgütsel ortak platformlar biçimine yönelmiştir. Böylece sosyal-demokrasinin tabanı içte baskıcı, dışta saldırgan bir devlet fikrine kazanılacak, solda ise anti-ABD'ci söylem bile geriletilecektir.

Bu çaba içinde Sultan Galiyef'in ve Enver Paşa'nın soldan Turancı çıkışları canlandırılmış, Atila İlhan Cumhuriyet'ten faşist ve solcu kesimleri birleştirme projeleriyle çıkabilmiştir. MHP şahsında faşizm demokratik milliyetçilik diye aklanmıştır. Son süreçte Avrasya seçeneği adı altında İP Turancı ve ABD'ci politikaya iyice yakınlaşmıştır. Orta Asya'da güç olması istenen Türkiye'nin bunu ancak ABD taşeronluğunda yürütebileceği gerçeği, düzen solunun dikkatlerini anti-ABD söylemlerden kurtarmanın alt yapısına çevirmektedir. Kitlelere yönelik politikanın demagoji ihtiyacı sınırlarında bir anti-ABD söylemine ise, sistemin zaten karşı çıkması için bir neden yoktur. Dahası bu bir ihtiyaç olduğu ölçüde, bugün MHP tarafından bile kullanılmaktadır.

"Emperyalizmin Sevr planlarının karşısında durmak" argümanının gelip Turancı saldırgan bir dış politikaya yansması kaçınılmazdı. Zira Sevr'in karşısına konulan Misak-ı Milli sınırlarının bir kısmı da Lozan'da kaybedilmiştir. Güney Kürdistan, Batı Trakya ve Oniki Ada gibi. Dolayısıyla, Lozan'ın burjuvazinin çıkarlarıyla ve iktidarıyla bağı hiç kurulmaksızın sahiplenilmesinin, güçlenen burjuvaziyle birlikte ve jeo-stratejinin bir gereği olarak, saldırganlık doğurması kaçınılmazdır. Bir ülke burjuvazisi ancak zayıf olduğunda barışır.

Bu iki akımın iç politika alanında olduğu gibi

dış politikada da RP karşıtı bir politikada birleştiklerini belirtmeliyiz. Refah-Yol hükümeti sırasında, hem "teamül"lere aykırı bir tarzda ilk dış gezinin İran'a yapılması, hem de İslam Ortak Pazarı iddisıyla D-8 girişimi gibi örnekler, ABD ve AB seçeneklerinin dışında bir dış politika seçeneği idi. Ama bu çaba RP dışındaki güçlerce değil, bizzat kendileri tarafından gündemden düşürüldü. Bu RP'nin siyasal iradesinin zayıflığının bir sonucu da değildir. Türkiye, emperyalizme en fazla taşeronluk yapabileceği bir konumda olduğu sürece, ancak İslam Ortak Pazarı'nın örgütleyicisi emperyalist islami bir ülkenin peşinden bu dış politika seçeneğini kullanabilirdi. RP'nin dış politika seçeneğinin boşa çıktığı yer de burasıdır. Dünyada emperyalist islami bir ülke yoktur. Arap ülkelerinin dayanışması fikri ise bir ütopyadır. Bir uluslararası birlik ya emperyalist bir ülkenin hiyerşik sıralamasıyla kurulur ya da sosyalist bir eşitler birliği temelinde. Arap dayanışması fikri ise her ikisinden de yoksundur. Aynı İP'in sözde Avrasya seçeneğinin bugünün Rusya ve Çin'i ile anti-emperyalist bir üçüncü bir dünya ütopyası olarak imkansızlığı gibi. Aslında İP Avrasya seçeneği ile "üç dünya teorisi"ne bile ihanet ediyor. Zira bu gerici teoriye göre bile İP'in ABD'yi karşısına alarak Avrupa'nın "ikinci dünya"sının yanında olması gerekirdi.

Burjuvazinin savaştan beklediği: Savaş hali uygulaması

Burjuvazi ciddi bir ekonomik bunalım yaşamaktadır ve bunalımın işçilere fatura edilmesi dışında bir politikası bulunmamaktadır. Sınıf hareketinin bu tür bir adımı sessizlikle karşılaması beklenemez. Kitle hareketinin en geri olduğu bir dönemde bile sınıf hareketi militanlaşma eğilimi gösteren bir direniş hattı tutturabilmektedir. SEKA işgalinin başarısının ardından yine bir öncü fabrika olan Paşabahçe'de eylem gerçekleşti. Son olaraksa Kordsa işgali, sınıfın işgallere yakın bir dönemsel eylem çizgisinde olduğunu gösterdi. Sınıf hareketinin hem militanlaşma eğilimi hemde başarı kazanması açısından bu birkaç örnek fazlasıyla önemlidir. Daha genel planda özelleştirmelerde istenen hızı yakalayamayan burjuvazinin temel sorunu yenilmemiş işçi hareketinin varlığıdır. Dolayısıyla bir savaş sadece dış talan ihtiyacı çerçevesinde değil, içerde sınıfa karşı saldırı için de bir ihtiyaçtır.

'91'de burjuvazi savaşı benzer bir olanak olarak değerlendirmiş ve savaşa girmese de savaş hali uygulamalarıyla grevleri ertelemiş, Zonguldak direnişini kırabilmişti. '91 sadece burjuvazinin bu imkanlardan nasıl yararlandığını göstermesi açısından değil, aynı zamanda bu tür dönemlerin sınıfın siyasallaşması açısından ne büyük olanaklar taşıdığını göstermesi bakımından da önemli bir örnektir.

Dış politikadaki saldırganlık içte de savaş hali uygulamalarını gerektirdiğinden, düzenin ve ordu gibi temel kurumların savunusu temelinde baskıcı bir burjuva devletin kutsanması gerekmektedir. Bunun karşıtındaki burjuva seçenek AB'ye girmek, demokrasi, barış, insan hakları temelinde ikinci cumhuriyetçi bir liberal-gerici sözde alternatiftir. Burjuvazi katında bir fikrin uygulanma ihtimali ne kadar azalırsa, demagojiye dönük kullanımı da o kadar artar. Türkiye'nin AB ile ilişkilerinin zayıflaması da benzer bir etki yarattı. Liberalizm, AB'nin Kürt hamiliğine oynayacağını uzun süre önce göstermesiyle birlikte demokrasi ve çok kültürlülük söylemini öne çıkardı. Bu tür bir demokrasinin ise, devrimci demokrasiden geriye evrilen solu etkilemeye dönük olduğunu

belirtmeliyiz.

Bu konu vesilesiyle belirtmek istediğimi iki nokta var: Birincisi, her iki karşıt kanal üzerinden de görülebileceği gibi, Türkiye burjuvazisinin devrimci hareketi reformcılaştırmak, reformizmi de olabildiğince sağa çekmek gibi bir çabası var. Bu politika gerçekten başarılı bir tarzda ve tüm temel akımları etkileyecek tarzda uygulanamazsa, kendini vuran bir silaha dönüşebilir. Böyle bir durumda sağ ya da reformist politikalara kazanılmaya çalışılan kitleler kendi üzerlerindeki gerici barikatları yıkıp sola ve devrimci politikalara yönelebilirler.

İkincisi, burjuva seçeneği sınırlarında kaldığı ölçüde, bir düşüncenin gücü onun gerçekleşme şansıyla beraber ve gerçekleşme biçimiyle anlaşılabilir. Ordunun ilericiliği sınırlarında Avrasya seçeneği ancak ABD taşeronluğu sonucunu verirken, liberalizmin demokrasiye dönük söylemleri AB standartlarında, dolayısıyla devrim tehdidi olmayan bir kapitalizm sınırlarında demokratlık demagojisidir. Bu tür bir demokrasinin Avrupa'daki amacının da sistemin işleyişine karşı en az tehdit üzerine kurulduğu düşünülürse, tehdit şartlarında liberalizmin demokratik ilkelerinden önce kapitalizmin kendisini koruyacağı açıktır. Liberalizm içi en büyük özgürlük işletme özgürlüğü, en büyük insan hakkı mülkiyet hakkıdır!

Bu tablodan görüldüğü gibi, Türkiye kapitalizmi tarihinin en liberal ve aktif dış politika döneminde en tecrit dönemini yaşamaktadır. "Dost ve kardeş" Pakistan'ın ezeli ve ebedi dostluğu sayılmazsa, yegane "dost" aslında efendi ABD'dir. Dönem kötü bir dönem olduğundan efendinin uşağını İsrail ile ikinci defa gemlemesi ise doğaldır. Görülebildiği gibi, bu tabloda burjuva ulusal onur dahi ayaklar altındadır. Savaş ve yıkım demek olan işçi ve emekçilerin kanı üzerinden çıkar pazarlığının adı dış politikadır.

Bu tabloyu devrim temizleyecektir.

Partimiz bu tablodan çıkan görevlerinin soyut bir devrim savunusu olmadığının bilincindedir. Bu çerçevede;

Anti-emperyalist kitle eğilimlerinin bölge ülkelerine yönlendirilmesi burjuvazinin yeni yönelimi için yaşamsal bir ihtiyaçtır. Zira anti-Arap ve anti-Ermeni biçimler kazanan bir şovenizm ne kadar yaygınlaştırılabilirse, yarın bir savaş sırasında ölüme sürülecek işçi ve emekçi kitleleri kontrol etme olanağı ve süresi o kadar artacaktır. Partimiz bu çerçevede "İşçilerin birliği, halkların kardeşliği!" sloganında ifadesini bulan bakışın yaygınlaştırılması sorumluluğunun olağanüstü öneminin farkındadır. Bu bilincin en ileri kesimlerden öteye tüm sınıf ve emekçi kitleler arasında yayılmasının basit bir ajitasyon-propaganda yoğunlaşması ile gerçekleştirilemeyeceği ise açıktır. Çeşitli halklardan işçi ve emekçilerin hergün birarada yaşadıkları fabrika ve işletmeler temelinde ortak bir hareketlilik yaratılmadan ve bir kitle hareketliliği temelinde anti-şovenizmi geliştirilmeden devletin karşısına çıkılmış sayılamaz. Sorumluluğumuz, savaşı ve şovenizmi aynı zamanda sınıfı fedakarlığa ve demokratik mücadele olanaklarını elinden almaya dönük olarak planlayan burjuvazinin saldırısının gerçek iç yüzünü ve karakterini teşhir etmektir. Anti-şovenist çalışmanın merkezi, politik semtler ya da ayrı ayrı yoğunluklar halinde yaşanan Alevi, Arap ve Kürt semtleri olamaz. Anti-şovenist çalışmanın gerçekten sonuç alabileceği tek zemin, ortak çalışma ve yaşamın en hissedildiği ve yoğunlaştığı alan olarak fabrikalar zeminidir.

Partimiz devrimi kazanmak için sınıfı kazanmak sorumluluğunun hakkını verecektir.

(Aralık '98 tarihi taşıyan bu metin ilk kez yayınlanmaktadır.)

Reformistler ve hücre tipi saldırısı

K. Ferhat

Türkiye somutunda ele alındığında, cezaevleri, her zaman sınıf mücadelesinin oldukça sert bir tarzda sürdüğü alanlar olmuşlardır. Özellikle '70'li yıllardan itibaren düzen ve devrim çatışmasının kendini gösterdiği temel alanlardan biri haline gelen cezaevlerinde, mücadele bir mevzi savaşı halinde süregelmiştir. Bu gerçeklik özellikle 12 Eylül faşist darbesinden sonra kendini oldukça açık bir şekilde ortaya koydu.

20 yılı bulan ve devrimci iradenin nice bedeller ödeyerek püskürttüğü bu mevzi savaşının asıl tayin edici çarpışmalarını önümüzdeki dönemde yaşayacağımız ortadadır. Fakat tam da burada konu ettiğimiz reformist sol kesim açısından durum nedir? Bu kesimler cezaevlerine nasıl bakmaktadırlar? Ya da soruyu somutlayalım: Reformistlerin sermayenin hücre tipi saldırısı konusundaki düşünceleri nelerdir, nasıl bir tavır takınmaktadırlar? Her biri "devrimci parti" ve emekçilere öncülük iddiasında olan bu partilerin, devrimcilere yönelen bu imha hareketine karşı tutumları sözkonusu olduğunda, bu sorular özel bir önem kazanmaktadır.

Geçerken belirtmeliyiz. İmralı sürecinin ürünü olan teslimiyet platformu sonrası artık tamamıyla reformizm içerisinde ifade edebileceğimiz Kürt hareketini burada konu dışı tutuyoruz. Devlete ve düzene her cephede teslim olanlar, bu çizgiyi zindanlarda da izlemektedirler. Bu yazının hedefindekiler ÖDP, SİP ve EMEP gibi legal reformist partilerdir.

İlgisizlik ve suskunluk fesadı mı?

Sermaye basınında bile cezaevleri, elbette kirli emeller için, temel bir gündem maddesidir. Fakat nedense reformist yayınların ilgi alanına nadiren giren bir konudur. Bu partilerin yayınlarında da hücre tipi saldırısıyla ilgili yazılara rastlamak gerçekten güçtür. *Evrensel*'de ve SİP yayınlarında oldukça seyrek çıkan cezaevi haberlerinin dışında pek bir şeye rastlamak mümkün değildir. ÖDP sözkonusu olduğunda durum daha da vahimdir. ÖDP yayınları üzerinden baktığınızda, zannedersiniz ki Türkiye'de cezaevleri diye bir sorun yoktur.

Ulucanlar davası ve özellikle savcılığın düzmece iddianamesi, burjuva yazılı basında bile oldukça yer aldı. Fakat "emekçilerin temsilcisi", "işçi sınıfı partisi" yaftalı bu reformist yapıların yayınlarında bunu görmek mümkün olamamaktadır. TRT'nin bile görmezden gelemediği dava süreci, 22 Şubat'ta gerçekleşen davadan üç gün sonra çıkan 25 Şubat tarihli *Sosyalist İktidar* ve *Ve Özgürlük* dergilerinde yoktur. Değil bir değerlendirme, en ufak bir haber bile yoktur bu yayınlarda.

Sol dergisindeki Ulucanlar haberini ve ÖDP 2. Olağan Kongresi'nde Ufuk Uras'ın kısa değinmeleri üzerine söyleyeceğimizi biraz sonraya saklıyoruz. Hemen belirtelim, bu iki örnek ve *Evrensel*'de çıkan iki makale, son iki aylık süreçte bu yayınların konuya ilgisinin bilançosudur.

Reformistler ve Ulucanlar davası

Hücre tipi cezaevi saldırısı sözkonusu olduğunda,



gerçekte tutum almayan reformistler, katliam davasına da ilgisiz kaldılar.

Reformist partilerin hepsi, dava öncesi tutsak ailelerinin kendilerine yaptıkları ziyaretlerde, İstanbul'dan bir heyetle ve Ankara'da ise bütün güçleri ile davaya katılacaklarını söylediler. Fakat dava günü bu kadarını bile yapmak bir yana, "temsili" bir katılım sergilemekten bile geri durdular. Bu durum, bu çevrelerin değil devrimci, demokrat bile olamadıklarını, sıradan ilericiler kadar bile bir duyarlılık taşıyamadıklarını açık bir tarzda ortaya koymaktadır.

Reformistler ve cezaevleri

Reformistlerin cezaevlerine ilişkin sorunlara ilgisizlikleri yeni değildir. Bu, süregelen bir durumun somuta yansımasından başka bir şey değildir. Reformistler sözkonusu olduğunda şu tespit rahatlıkla yapılabilir. Onların bu konudaki tutumları ve bakışları, konuya duyarlı kitle tepkisinin de gerisindedir.

Şu bir gerçektir; cezaevlerine kamuoyunun ilgisi, bugüne kadarki süreç üzerinden söylersek, ancak ölümler meydana geldiğinde yoğunlaşmaktadır. Ölümlerle birlikte devrimcilerin etkisindeki duyarlı diyebileceğimiz sınırlı bir kitle ve çeşitli demokratik kitle örgütleri harekete geçebilmekte ve tepki göstermektedir. Bu kesim de oldukça sınırlıdır.

Sorunun gündeme oturduğu dönemlerde, reformistlerin sıradan kitlenin bile gerisindeki oldukça "hesaplı" tavrı ise, devrimci hareketin baskısının ve kamuoyunun yoğunlaşan duyarlılığının sonucudur. Ve daha çok da, oluşan duyarlılığın bir parçası haline gelen kendi tabanlarına yönelik göz boyama amacı taşımaktadır.

Bunun çeşitli nedenleri şöyle sıralanabilir.

Birincisi; düzenin icazetine sığınmış reformistler, cezaevlerini bir mücadele alanı olarak görmüyorlar. Bu noktada EMEP ve ÖDP açısından cezaevlerinde TDKP ve DY davalarından kalma tutukluların bulunması somutta bir şey ifade etmiyor. Onlar bunu dünden kalmış bir geçici "yük" sayıyorlar. Cezaevlerini bir

mücadele alanı olarak görmeyen reformistler, doğal olarak bu alana yönelik bir bakıştan ve politikadan da yoksundurlar. Buna ihtiyaç duymamakta ve dolayısıyla politik bir aktivite göstermemektedirler.

İkincisi; reformistler açısından cezaevleri, devrimcilerin ve devletin bir kapışma alanıdır. Orası devrimcilerin alanı olduğu için, mümkün olduğunca uzak durulur ve görmezlikten gelinir.

Üçüncüsü; bu alanda mücadele, oldukça büyük bedeller gerektirmektedir. Devrimcilerin en fazla bedel ödediği alanların başında gelmektedir cezaevleri. Önümüzdeki süreç ise daha fazla bedel ödemeyi dayatmaktadır. Bırakın "içeride" olmayı, dışarda bile cezaevleri ile ilgili bir eyleme katılmak, devlet terörüyle en sert bir şekilde karşı karşıya gelmek demektir. Reformistler açısından bu karşılanabilecek bir şey değildir. Bu açıdan sessiz ve ilgisiz durmak en iyisidir! Tabii tabanın, ilerici kamuoyunun ve devrimci hareketin basıncını en zararsız bir şekilde savuşturmayı başarmak kaydıyla.

Dördüncüsü; reformistlerin gündemlerinin farklılığıdır. Bu sebep yukarıda sıraladığımız sebeplerle bağlantılıdır. Reformistlerin hepsi gündeme "çok yönlü müdahale"leriyle övünürlerken, nedense bunun bir yönünü hiçbir zaman cezaevleri oluşturmaz!

Beşincisi; reformizme özgü miyopluk ve dargörürlüktür. Hücre tipi saldırısının yaşamın hücreleştirilmesi hedefli ve özünde işçilere ve emekçilere yönelik bir saldırı olduğu açıkken, reformistler bunu salt devrimcilerin bir sorunu saymaktadır. Bu açık ve vahim bir kavrayışsızlık ve dargörürlük örneğidir. Bu, Ulucanlar katliamı gibi hunharca bir katliama bile mümkün olduğunca uzaktan bakmaya varabilmiştir. Sözkonusu olanlar güya emeğin çıkarlarından ve kurtuluşundan dem vuranlardır. Fakat sermayenin toplumsal muhalefetin en ileri kesimi olan tutsakları alt edip teslim alarak, tüm toplumsal muhalefeti sindirmek ve teslim almak peşinde olduğunu göremeyecek kadar da kördürler. Ecevit'in "içerisi" ile "dışarı" arasında açıkça kurduğu bağlantıyı reformistler kurmaktan acizdirler. Bu tatlı su solcuları, yığınları IMF politikalarına, mezarda emekliliğe, sahte sendika yasasına karşı sözde mücadeleye çağırırken, gönlü rahat bir biçimde çok temel bir olgunun üzerinden atlıyorlar. Bu saldırıları püskürtmenin aynı zamanda hücre tipi saldırısını püskürtmekten geçtiğini görmezlikten geliyorlar. Fakat çoğu karakol yüzü bile görmemiş bu baylar, sermayenin "huzur ve istikrar" ihtiyacının ürünü olan bu saldırıya bugün somutta devrimcilere yöneliyor diye ses çıkarmazlarsa, yarın sıranın kendilerine de geleceğini bilmelidirler.

Son bir nokta. Cezaevleri sorunu esasında bir düzen ve devrim sorunudur. Orada düzen ve devrim açık ve net bir şekilde saflarını belirlemiş ve sert bir tarzda çarpışmaya girmektedirler. Fakat düzen ve devrim sorununda net olmayanların, dahası devrimcilikten dön geri edip düzenin yasallığına boylu boyunca uzananların, burada, bu çatışmada net olmaları beklenebilir mi?

Düzen ve devrim saflaşması açık ve kesin bir biçim aldığı anda, reformizm açıkça düzenden yana saf tutacaktır. Bu bilimsel olduğu kadar tarihsel bir gerçektir ve kesindir. Reformistlerin hücre tipi saldırısı ve cezaevleri konusunda sessiz kalmalarının derindeki köklerini aynı zamanda burada aramak gerekir. Düzenin icazetinde olanlar, düzenin bu zorlu alandaki saldırı ve oyunlarına da sessiz kalmaktadırlar. Böylece düzenin saldırılarını kolaylaştırmaktadırlar. Onlar

bunun farkında değil midir? Elbette farkındadırlar. Fakat elden ne gelir, durdukları yer davranışlarını da koşullamaktadır!

Genele ilişkin bu söylenenlerden sonra şimdi bu partilerin tekil durumlarına ilişkin birkaç söz söylemeye geldi sıra.

ÖDP: Düzenin kulvarında...

29 Şubat'ta ÖDP Olağan Kongresi'nde konuşan Ufuk Uras, af taahhüdünün cezevlerini barut fıçısına çevirdiği iddiasıyla, şunları söyledi: *"Çetelerin, topluma karşı suç işlemiş olanların dışında, devlete karşı işlenen suçları da kapsam içine alan bir af, toplumun ihtiyacıdır. Ulucanlar da olduğu gibi cezaevlerinde bulunanlara yönelik saldırıları yapanları yargılamak yerine saldırıya uğruyanları yargılayan zihniyet ilkel ve çağdışıdır."*

ÖDP düzenin argümanlarını kullanmaktadır. Onlara göre devletin saldırıları değil, "af taahhüdü cezaevlerini barut fıçısına çevir"mektedir. ÖDP, hücre tipi saldırısının ne demek olduğunu, devletin bu alandaki niyetlerini ve toplumsal muhalefeti boğmaya yönelik kapsamlı hesaplarını bilmezmiş gibi davranıyor. Düzenin zindanlara yönelik saldırısını meşrulaştırmanın ve kolaylaştırmanın bir aracına dönüştürdüğü af konulu sis bombasının işlevini bilmezmiş gibi davranıyor. Başına "ayırımsız" sözcüğünü ekleyerek, demokrat bir tutum aldığını sanıyor. Düzenin affı gündemleştirmesinin ardındaki kirli oyunları görmezlikten geliyor.

EMEP: "Gündem" üzerine sahte ikilemler...

Daha önce söylediğimiz gibi, *Evrensel*'de bazı saldırıları zaman zaman haber olarak görmek mümkün. Ama hepsi bu kadar. Buradan ötesi onların sorunları değil. Peki sözkonusu olan bir siyasal hareket ise, haber yapmak siyasal tutum almış olmak için yeterli midir?

22 Şubat tarihli Evrensel'de bir haber: *"Emeğin Partisi (EMEP) Ankara İl Örgütü de dava dolayısıyla yazılı açıklama yaparak, katliamdan sağ kurtulan tutuklu ve hükümlülere idama varan cezalar istenmesinin kabul edilemez olduğunu bildirdi. Kamuoyunun tüm yargı sürecine ilgi göstermesi gerektiği kaydedilen açıklamada..."* Aynı açıklamada, *"Demokratik kamuoyu buna karşı tepkisini, davaya göstereceği ilgiyle ortaya koyacaktır"* diyenlerin ne yaptığı ortada. Hiçbir şey!

Tüm devlet terörüne ve çeşitli kentlerden Ankara'ya gelen yirmiyi aşkın otobüsün kente sokulmamasına karşın, duruşmanın yapıldığı Ankara Adliyesi önünde 500 kişiyi aşkın bir kitle, Ulucanlar katliamını unutmadığını ve hücre tipi cezaevi saldırısına karşı duracağını haykırdı. Bu durum bile, cezaevleri sözkonusu olduğunda reformistlerin tepkilerinin duyarlı kitleden daha geri olduğuna ilişkin tespitimizin yerindeliğini göstermiyor mu?

EMEP'in '96 Ölüm Orucu sürecindeki tutumu, içinde bulunduğumuz ve önümüzdeki döneme ilişkin tutumuna da ışık tutmaktadır. O dönemde EMEP'in yarattığı, daha doğrusu kendine kalkan olarak kullandığı ve içine battığı "ölüm orucu-Ünaldı direnişi" ikilemidir. O süreçte EMEP'in içerisinde olan, sonrasında komünist hareketin saflarına katılan yoldaşlar, bu sahte ikilemin perde arkası konusunda çarpıcı açıklamalarda bulunmuşlardı. (Bkz. *EMEP Eleştirisi*, s. 94-95, Eksen Yayıncılık)

EMEP'in bugün de aynı tutum içinde olduğunu ve bu tutumu devam ettireceğini, sıkıştığında bu tür sahte ikilemler yaratmaktan geri durmayacağını söylemeye gerek var mı? Geçmeden, son iki ay içerisinde *Evrensel*'de konuya ilişkin olarak yer alan ve kuşkusuz salt yazı olarak ele alındıklarında olumlu ve ileri bir tutumun örneği sayılması gereken iki yazıdan birer pasaj aktaralım.

Kamil Tekin Sürek, 14 Ocak tarihli yazısında şunları söylüyor: *"Bunların asıl özlemi, 12 Eylül'deki Diyarbakır ve Mamak Cezaevi pratikleridir. Bunlar, aslında o günlerdeki gibi, cezaevlerinde mahpuslara sabah akşam kadar İstiklal Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'ni okutmak istiyorlar. Asker eğitimi yaptırıp, emret komutanım çekirtmek istiyorlar. 12 Eylül'deki gibi mahpuslara sabah akşam işkence yapıp, istediklerinde onları öldürmeyi arzuluyorlar... Kışlalı, 'Neden bu muhalefet diyor. Muhalefet işkenceye karşı. Muhalefet insanlık dışı muameleye karşı. Muhalefet faşizme karşı. Muhalefet insanı savunmak için.'"*

Yusuf Karataş ve 17 Ocak tarihli yazıdan ise şu anlamlı satırları ve çağrıtı okuyoruz: *"Dolayısıyla içeride zulmün her türlüünü yaşayan siyasi tutukluların 'F' tipi' zulme boyun eğmeyeceğini söylemek kehanet olmayacaktır. Ama bu kimseyi 'nasıl olsa bu dayatmaları kabul etmezler' yönlü bir duyarsızlığa itmemeli, aksine siyasi tutukluları hayata bağlayan kökün sokaktan, demokrasi ve emek mücadelesinden geçtiği unutulmamalıdır. İşçi sınıfı ve emekçiler; ekonomik, sosyal ve siyasal alanda emperyalizm merkezli olarak kendilerine karşı yöneltilen saldırılara karşı durdukları gibi, kendi evlatlarının teslim alınmak istenmesine, 'diri diri gömülmesine' karşı da durmalı."*

Peki Kamil Tekin Sürek'in söylediği "faşizme karşı", "insanı savunmak için" sözlerinin somut bir karşılığı var mıdır? EMEP, "faşizme karşı" ve "insanı savunmak için", hücre tipi cezaevi sözkonusu olduğunda ne yapmaktadır? Ya da Yusuf Karataş'ın söylemiyle sorarsak, EMEP "emperyalizm merkezli saldırılara karşı durdukları gibi, kendi evlatlarının teslim alınmak istenmesine, 'diri diri gömülmesine' karşı durma"ta mıdır? Bu konuda ne yapmaktadır? Özünde hiçbir şey!

SİP: Sözlerden öteye geçemeyen "radikal" söylem

SİP sözkonusu olduğunda diğerlerinden farklılık, yalnızca "radikal" tespitlerde görülür. İşte SİP'in "radikal" tespitleri:

"Ulucanlar katliamı uzun yıllardan beri adım adım hayata geçirilmeye çalışılan 'hücre tipi cezaevi' uygulamasında sermaye sınıfı açısından önemli bir aşama. Siyasi mahkumları teslim almak, düşüncelerinin, üretmelerinin önüne geçmek için en kanlı yöntemleri kullanacaklarını gösterdiler. Bunun sinyallerini tekrar veriyorlar..."

"Siyasi mahkumlar hücrelere girmektense, kişiliklerini teslim etmektense ölümü göze aldıklarını onlarca kez gösterdiler. Bir kez daha tereddütsüz göstereceklerdir."

"Bu konuda asıl görevse dışarıdakilere düşüyor. Cezaevlerinde bulunan siyasi mahkumlar ile 'dayanışmanın' ötesine geçilmelidir. Sermaye sınıfının kanlı politikalarının karşısına sınıf eksenli bir politika ile çıkılması bugün her günden daha acildir." (Sol, sayı: 75, s.10-11)

Peki, özellikle Ulucanlar süreci üzerinden de görülen ilgisizlik ve "temsili tarz"la mı, "dayanışmanın ötesine" geçilecektir? Ya da başlığa çıkarılan "bir daha izin vermeme" çağrısının gerekleri, davaya katılma ilişkin sözlerin bile tutulmamasıyla mı yerine getirilecektir?

Birbirinin zıddı iki tutum

Yukarıdaki reformistlere ilişkin tabloyu ve tutumları aşağıdaki değerlendirmelerle karşılaştırmamız.

"Özetle, dış politikanın olduğu kadar iç politikanın da bir gereği olarak 'iç istikrar' gerekli. Bunun yolu olarak ise, son 20 yıldır izlenmekte olan sistematik baskı ve terörün güçlendirilerek sürdürülmesi gerekiyor. Bu baskı ve terör politikasının sivri ucu ise doğal olarak devrimcilere yöneliktir. Bu mantıksaldır; zira rejimin en büyük korkusu huzursuzluk içerisindeki işçi ve emekçi hareketinin devrimci bir öncü ile buluşup birleşmesidir. Şu an için oldukça güçsüz ve kitle desteğinden yoksun oldukları halde, devrimcileri hedef alan acımasız terör, işkence ve katliam çizgisini bundan ayrı kavrayamayız. Devletin devrimcilere yönelen acımasız şiddeti, bir yandan devrimcilerin kitlelere ulaşma güç ve yeteneklerini zaafa uğrattırken, öte yandan tam da devrimcilere yönelen bu acımasız şiddet kullanılarak toplum terörize edilmeye, mücadele ve eyleme eğilim duyan yığınlar yıldırılmaya çalışılmaktadır." (Ulucanlar Katliamı ve Ötesi, *Ekim*, Ekim '99, sayı: 209)

Komünistlerin Ulucanlar katliamının hemen sonrasında yaptıkları bu değerlendirmenin devamında, Ulucanlar'ın, devrimci tutsaklar tarafından, *"yalnızca vahşi bir katliamla değil, fakat bundan da önemli olarak destansı bir devrimci direnişle anılır hale getirildiği"* vurgulanmaktadır.

"Devrimci tutsakların bu saldırıya karşı bir kez daha bedenlerini ortaya koyarak karşı duracaklarından kimsenin şüphesi yoktur. Ancak bu karşı duruşun tutsakların can bedeli direnişleriyle sınırlı kalması, yeni Ulucanlar'ın yaşanması demek olacaktır. Eğer katliamların süreceği açık bir gerçekse, devrimci tutsakları sahiplenmenin, devletin saldırılarına karşı set olmak için bugünden harekete geçmenin, bu yönde çok yönlü bir çaba içine girmenin zorunluluğu ortadadır." (Kızıl Bayrak, sayı: 03, 15 Ocak '00)

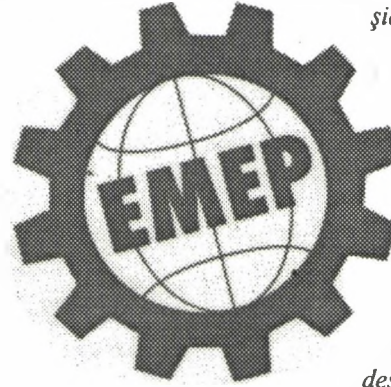
"Ulucanlar katliamı sonrası ortaya konulan bakış açısı ve gösterilen pratik çaba bu açıdan olumluluklar taşımaktadır. Devrimci güçler Ulucanlar katliamı değerlendirmelerini düzenin tarihsel ve güncel sıkışmışlıkları ve hesapları üzerinden yapmışlardır... Henüz oldukça yetersiz olsa da, sergilenen tutum katliam sonrasında ortaya çıkan duyarlılığın korunması ve geliştirilmesi açısından bir sürekliliği taşımaktadır." (Kızıl Bayrak, sayı: 08, 26 Şubat '00)

İki tutum, reformistlerin tutumuyla komünistlerin tutumu, temelden farklıdır. Bir tarafta bakışsızlık, umarsızlık, ilgisizlik ve suskunluk; diğer tarafta net bir tutum ve bunun doğal sonucu olarak devrimci irade ve eylem!

Özelde komünistler ve genel olarak devrimci hareket sermayenin hücre tipi saldırısına karşı saldırının gerçekte işçi sınıfı ve emekçilere yapıldığı bilinciyle içerideki kararlılığın yanında, dışarıdan da desteğin ve mücadelenin örgütlenmesi için çaba harcamaktadırlar. Ulucanlar katliamı sonrası süreç ve son olarak Ulucanlar davası bu çabanın olumlu örnekleridir.

Yaşanan süreç bir kez daha şunu göstermiştir: Devletin hücre tipi saldırısı esasta tüm emekçileredir. "İçerideki" devrimci tutsakların kararlılıklarından reformistler dahil kimsenin şüphesi yok! Dışarıda ise saldırının püskürtülmesi ve yeni katliamlara izin verilmemesi, özelde devrimci hareketin ve onun çabasıyla harekete geçecek emekçilerin göstereceği tutuma bağlıdır. Saldırını püskürtecekse devrimci hareket püskürtecektir.

Bu saldırını püskürtmek noktasında reformistlere ilişkin hiçbir ham hayal içinde değiliz. Onlar geleneksel tutumlarını aynen sürdürmektedirler. Biz komünistler, saldırını püskürtmek noktasında azami çabayı sarfederken, diğer taraftan reformistleri sürecin her adımında tutum almaya zorlayacağız. Tutum almadıkları, saldırılara sessiz kaldıkları noktada ise, onları teşhir etmekten geri durmayacağız.



İran seçimlerinin gösterdikleri/1

Molla rejimi çözülüyor

İran'da 18 Şubat günü ilk turu yapılan milletvekili seçimlerinin sonuçları, titizlikle irdelenmesi gereken bir olgu niteliğinde. Önemli olan, seçimlerin güncel sonuçları değil, bu toplumun yüzyüze bulunduğu yapısal sorunların düzeyini ortaya koyması. Sandıktan çıkan toplumsal mesaj, İran'ın uzak olmayacak bir gelecekte yaşayabileceği gelişmeler hakkında önemli ipuçları veriyor. Üstelik, seçmenlerin verdiği mesajı anlamak ve yorumlamak için, Nisan ayında yapılacak olan seçimlerin ikinci turunun sonuçlarını beklemek gereksizleşmiştir. Zira oylama rejimin liberal kanadının mutlak zaferi ile sonuçlanmıştır.

Seçimler sonucunda ortaya çıkan tablo, sadece eski başkan Haşimi Rafsancani döneminde çekingence başlatılan ve '97 yılının Mayıs ayında Muhammed Hatemi'nin devlet başkanlığına seçilmesi ile biraz daha açıktan sürdürülen, rejimin gevşeme politikasının daha ileri bir aşamaya sıçraması anlamına gelmemektedir. %80'i aşkın büyük bir katılım sonucu çizilen bu politik tablo Mollalar rejiminin iflasını tartışmaz bir biçimde kanıtlıyor. Mollalar rejimi konusunda yapılabilecek her türlü nesnel irdeleme bu sonuca varmak durumundadır. Kaldı ki, Mollalar rejiminin İran'da bu kadar uzun ömürlü olmasını kolaylaştıran somut dayanakların neler olduğu biliniyor. Bu dayanaklar rejimin iflasının neden evrimci bir tarzda geliştiğini de açıklıyor. Bu bağlamda, Mollalar rejiminin iflasının en somut işaretlerinden biri olan 18 Şubat seçimleri şahsında rejimin kendisinin bütünsel bir özet değerlendirmesini yapmak gerekiyor.

İran devriminin dinamikleri

20. yüzyılın en önemli gelişmelerinden biri sayılan '79 İran devrimi, esas olarak iki nesnel dinamiğin bileşiminin ürünü olmuştur. Son derece zengin ve aynı zamanda da modern toplumsal güç ve ilişkilerin hızla geliştiği İran'da, monarşi toplumsal gelişmeye ayak uyduramamış, rejimi içten terbiye ederek onun palazlanmasının koşullarını yaratamamıştı. Çağdışlaşmış bir monarşi, salt şiddet politikasına dayanarak ve ABD emperyalizmine sınırsız uşaklığı politik bir norma dönüştürerek ayakta kalmaya çalışmaktaydı. Şah rejimi toplumun tamamını kendisine karşı birleştirdi ve ayaklandırdı. Rejim ile toplum arasındaki yabancılaşmanın ölçeği o kadar büyümüş, aradaki uçurum o kadar derinleşmişti ki, sarayın yakın çevresi dışında kalan tüm toplumsal sınıf ve katmanlar, taban tabana çelişkili talepler uğruna da olsa, kendilerini Şah rejimine karşı, deyim yerinde ise, kutsal bir ittifakın içinde buldular.

İran devriminin, kitlesel destek ve katılım açısından, bu kadar görkemli olmasını kolaylaştıran temel faktörlerden başlıcası, köhne Şah rejimine karşı oluşan bu ulusal birlik faktörüdür. Elbette söz konusu olan, bilinçli ve üzerinde taraflarca mutabakata varılmış bir birlik değil, zımni bir ittifaktır. Toplumun sanayi işçisi, işsizi, öğrencisi, genci, aydını, yobazı, topraksız köylüsü, cami imamı, esnafı, burjuvası, geçici de olsa, kendilerini bir anda kader birliği içinde



buldular.

Devrimin ilk döneminde yapılan bu eşyanın tabiatına aykırı ittifaklar, devrimin gelişme süreci ve önderliğinin Mollaların eline geçmesi, devrimin kendiliğinden karakterini ortaya koymaktadır. Yani, İran'da devrimi önden hazırlayan, onun stratejisini ve taktiklerini

belirleyen, kadro ve güçlerini mevzilendiren politik bir güç ya da bir parti söz konusu değildir. Şah rejiminin toplumu dehşete boğan terörü, camileri, dini kurum ve vakıfları muhalefet yapma riskinin en az olduğu bir toplumsal sığınağa dönüştürmüştü. Dolayısıyla, rejime karşı toplumsal kin ve öfke önemli ölçüde camilerde birikti, dinsel gerici akımın potasına aktı, onun nüfuz alanına girdi. Bu nedenle, devrim sürecinde mevcut güçlerden "Cami partisi"nin kısa sürede baskın çıkarak iktidarı tek başına eline geçirmesi bir rastlantı değildir.

Mollaların İran'da kurdukları rejimin başlangıç tarihi, Ayetullah Humeyni'nin İran'a dönüş tarihi olan Şubat '79 olarak kabul edilmektedir. Birkaç aylık bir döneme ilişkin de olsa, bu tarihsel bir sahtekarlıktır. Birincisi, Humeyni İran'a döndüğünde Şah ülkeyi terk etmişti (16 Ocak '79) ve rejim ayaklanmış kitlelerin basıncı karşısında hızla dökülüyordu. İkincisi, Humeyni'nin önderlik ettiği dinsel gerici akım güçlü olsa da, devrimin ilk aylarında sahnedeki toplumsal güçlerden sadece bir tanesiydi. Mollalar rejiminin doğum tarihinin Şubat '79 olarak tanımlanması bilinçli bir tercihtir. İran halk devrimine kara çalmayı amaçlamaktadır.

Oysa İran devrimi anti-emperyalist militan bir karakter taşıyordu. Emperyalizmin uşağı Şah rejimini yıktığı için ilk dönemde ilerici dünya kamuoyunda büyük bir ilgi görmüş ve sempati uyandırmıştı. Amerikan emperyalizminin bölgedeki yeminli uşağı rejimlerden en gözdesinin güçlü bir kitlesel ayaklama ile yere serilmesi dünyada anti-emperyalist bir heyecan doğurmuştu. Bu ilgi ve sempati devrimin önderliğinin dinsel gericiliğin eline geçmesi ile birlikte kısa sürede yok oldu. Mollalar rejimi bu değerli mirası, bu tarihsel kazanımı gerici emelleri için, ayakta kalmanın bir aracına dönüştürerek kullana kullana yıprattı, tüketti, hatta kirletti.

İran İslam Devrimi özgün bir deneyim mi?

Ancak bazı dar aydın çevreler Mollaların kurdukları teokratik rejimi politik rejimler tarihinde

şine ilk kez raslanan bir orijinalite sayıp, onun toplumsal projesini kavramaya ve tanımlamaya çalıştılar. Çok özgün bir deneyim saydılar. Hatta, açık ve tok bir biçimde ifade etmeseler de, İslam Cumhuriyeti'nin özünde anti-kapitalist niteliğe sahip olduğunu ima ettiler. Mollaların anti-emperyalist nutukları, tefecilik ve faiz sistemine karşı olduklarını, zekatı fiilen uygulamak istediklerini ilan etmeleri bunun temel dayanaklarını oluşturdu. Hala da bazı aydınlar İran rejimini geleneksel kriterlerle değerlendirmenin mümkün olmadığını, alışılmış kalıplara girmediklerini, çok özgün olduğunu iddia ediyorlar. İran İslam Cumhuriyeti gerçekten politik rejimler

tarihinde ilk kez rastlanan bir orijinalite midir? Mollalar rejimi hangi toplumsal projeyi icra etmek istiyordu? Bu rejimin ideolojik, politik, iktisadi, sosyal, kültürel, hukuksal, idari vb. dayanakları nelerdir?

Kur'an-ı Kerim'in ayetlerini onyıllardır sakız gibi çiğneyip durmanın sonuça geri bilinçli ve yoksul kitleleri kandırıp dizginlemekten başka bir işe yaramadığı öncelikle İran'da kanıtlanmıştır. Bu ülkede dinsel propaganda son derece militan bir üslupla politik alana girdi, bütünsel bir toplumsal projenin taşıyıcısı olduğunu iddia etti. Ancak Mollaların bir toplumsal projelerinin olup olmadığını soyut iddialardan hareketle tartışmak yerine, rejimin icraatlarını ölçüt almak en isabetli yöntemdir.

Toplumsal yaşamın temel alanlarında İslam Cumhuriyeti'nin 21 yıllık icraatını özetlemek zor değildir. Örneğin, İslam Cumhuriyeti, komşuları gibi, İran'ın kanayan yaralarından biri olan ulusal sorunu çözmemiş, tam tersine, özellikle de Kürt ulusal hareketine karşı Şah döneminde uygulanan şiddet politikasının bir benzeri uygulanmıştır. Ulusal sorunun çözümü konusunda monarşinin yıkılışına bağlanan umutların Mollalarca boğazlanmasının ardından Kürdistan, Kuzistan, Baluçistan, Azerbaycan vb. bölgelerde isyanlar patlak vermiş ve her defasında kanla boğulmuştur.

İkincisi köylülük sorunudur. İran'da işlenebilir verimli topraklar esas olarak büyük toprak sahiplerinin ve dini kurumların elinde bulunuyor. Devrim öncesinde nüfusun %80'inin yaşadığı kırsal kesim, toprak mülkiyetinin karakterinden ötürü, bir sefalet alanıydı. Bu nedenle, radikal bir toprak reformu, Şah rejimine karşı ayaklanan topraksız köylü kitlelerinin başlıca taleplerinden birisiydi. Mollalar rejiminin ilk yıllarında toprak reformu tasarısı birkaç kez parlamentoda tartışmaya açıldı, fakat bizzat Humeyni'nin karşı çıkması üzerine rafa kaldırıldı. Dinsel gericiliğin toprağın özel mülkiyetine olan bu bağlılığı bir tesadüf değildir. Çünkü ülkenin en verimli arazilerinin önemli bir bölümü eskiden beri dinsel kuruluşların zimmetinde bulunuyor. Örneğin, '63 yılında Şah rejimi, belki de mali açıdan camileri zayıflatmak amacıyla, bir toprak reformu tasarısı gündeme getirdi ve referandumla kabul ettirdi. Ancak tasarının muhafazakar güçlerin, özellikle de dinci kesimin şiddetli tepkileriyle sabot edildi ve uygulanmaya konulmadı. Dolayısıyla, toprak mülkiyetine ilişkin politikasıyla Mollalar rejimi hiçbir özgünlük taşımamaktadır.

Devrimi izleyen dönemde dış ticareti kamulaştırma önerisine de bizzat Humeyni karşı çıkmıştır. Buna karşın, Haziran '79'da bankalar, sigorta şirketleri ve belli başlı sanayi kuruluşları devletleştirilmiş, uluslararası petrol konsorsiyumu dağıtılmıştır ve petrolün işletilmesi ve pazarlanması kamu kuruluşları aracılığı ile yapılmaya başlanmıştır. Mollaların rejimini

değerlendirmede yanılgıya yolaçan konuların başında bu kamulaştırma politikası gelmektedir. Fakat, hemen eklemek gerekir ki, bu devletleştirmeler devrimin ilk aylarında yapılmıştır. Dolayısıyla bunda, Mollaların toplumsal projesinden çok, dönemin politik atmosferinin belirleyici bir rolü vardır. Zira ezici çoğunluğunun sefalet içinde yaşadığı İran halkı ülkenin başlıca gelir kaynaklarını zimmetine geçirmiş bir avuç parazit rejimine karşı ayaklanmıştı. Devletleştirme, herşeyden önce bu ayaklanmanın koparıp aldığı bir kazanımdır. Ama süreç bu kamulaştırmaların toplumsal çıkarları gözetken yeni bir iktisadi politikanın uygulanması olmadığını göstermiştir. Kamulaştırılan sektörler rejimi besleme işlevini yerine getirmektedir. Böylece, Mollalar rejiminin önderliğinde ve etrafında oluşan dinsel burjuvazi, geleneksel toprak rantının yanı sıra, mali kuruluşlar, sanayi işletmeleri ve petrol rantı üzerinden ek iktisadi mevziler ele geçirmiş oldular.

Mollalar rejimini “özgün”leştiren diğer bir konu ise, tefeciliğin ve faizin resmen yasaklanmış olmasıdır. İslami kurallara göre haramdır diyerek Mollaların bankaların faiz sistemini yasakladıkları doğrudur. Sözde İran’da tefecilik ve faiz yasaktır. Fakat bu hiçbir zaman uygulanmamış göstermelik bir yasaktır. Bu yasak, rejimin yakın çevresine faizsiz kredilerle mali olanaklar tanımanın dışında, muazzam bir karaborsa ekonomisinin oluşumuna yolaçmıştır. Faiz sistemi “borç masrafları” adı altında devam etmektedir.

Mollalar rejiminin icraatının bilançosunun en kısa tutulabilecek alanlarından birisi ise, demokrasi, temel hak ve özgürlükler sorunudur. İran toplumunun demokratik haklar alanındaki ihtiyaç ve talepleri konusunda İslam Cumhuriyeti’nin icraatı, özellikle kadın hakları konusunda, en ufak bir açıklama gerektirmeyecek kadar açıktır ve dehşet vericidir. Kısacası Mollalar İran’da özgün bir toplumsal düzen değil, emperyalist güçlerin elinde bir koza dönüşmüş olan bir karikatür yaratmışlar.

Molla rejiminin tek özgün yanı: Toplumsal yaşamı dinsel kalıplara dökme

İslam Cumhuriyeti’nin uygulamada epeyce mesafe kaydedilen “toplumsal proje”sinin gözle görülür icraatlarının başında örf ve adetler alanında yapılan değişiklikler ve uygulanan politika gelmektedir. Bu alanda islamın mevcut ve sonradan eklenmiş kurallarını topluma dayatan rejimin başarısı, elbette terimin negatif anlamında, göz kamaştırıcıdır. Toplum baştan başa süngü kuvveti ile dindarlaştırılmış, kadınlara çarşaf, erkeklere türban giydirilmiştir.



Toplumsal sosyal, kültürel, eğitimsel vb. alanlardaki yaşamı, tümüyle dini kriterlere göre düzenlenmiştir. Rejimin bu alanda saçmalığa varan icraat örnekleri sayısızdır. Örneğin Mollalar islamın kurallarına harfiyen riayet ediyoruz diyerek otopsi yapılmasını bile yasakladılar. Bu yasak dört yıl sürdü. Hastanelerin otopsi bölümleri kapatıldı. Ama Mollalar Irak ordusunun savaşta kimyasal silah kullandığını dünya kamuoyuna kanıtlamakta zorlanınca, Kur’an-ı Kerim’in yorumlanmasına bir şerh koyup, bu yasağı kaldırmak zorunda kaldılar.

Benzer sayısız örnek üzerinden Mollalar rejiminin özgün bir “toplumsal proje”sinin olmadığını kanıtlamak mümkündür. 21 yıllık icraatın bilançosu, yanıltıcı faktörlerden soyutlandığında, bunun en somut kanıtıdır. Dinsel gericiilik tarihsel bir fırsat yakalayıp konjonktürü değerlendirerek, iktidar koltuğuna oturdu. Ancak Mollalar iktidar koltuğuna oturduktan sonra, ruhani iktidar ile cismani iktidarın tek güç elinde birleşmesinin ardından, kendilerini ne yapacaklarını bilemez bir konumda buldular. İran’da 21 yıldır uygulanan politikalar pragmatik bir eklektizmin ürünüdür. Mollaların bilerek ve toplumsal sonuçlarına ve faturasına katlanarak hareket ettikleri tek alan, toplumun sosyal ve kültürel yaşam biçimini dini kalıplara dökmek olmuştur. Rejim açısından gerisi tam anlamıyla bir fiyaskodur. Bir teokratik rejim olarak Mollalar rejiminin tek özgünlüğü, görkemli bir popüler devrim üzerine çöreklenerek iktidarı gaspetmiş olmalarıdır.

Buraya kadar yapılan özet değerlendirmeler elbette madalyonun bir yüzüne ilişkindir. Madalyonun öteki yüzü tasvir edilmediği sürece pek bir değer taşımamaktadır. O halde, ne yapacağını bilemez bir önderliğin başını çektiği bu rejim nasıl 21 yıldır ayakta duruyor?

Madalyonun öteki yüzü

Mollalar rejimini 21 yıldır ayakta tutan, bu süre içinde birçok çetin sınavı atlamasını olanaklı kılan kuşkusuz kutsal bir hikmet değildir. Dinsel gerici rejimin bu kadar uzun ömürlü olmasının, bir bakıma kendisini yenileyerek ayakta durmasının bazı somut dayanakları mevcuttur. İslam Cumhuriyeti’nin uzun ömürlülüğünü sağlayan başlıca faktörleri sıralamadan önce, altı çizilmesi gereken nokta, söz konusu faktörlerin birleşiminin yarattığı koşullar ve ortamdır. Bu faktörlerin hiçbirisi tek başına belirleyici bir rol oynamamıştır. Onların birleşimi rejimin oluşumunu kolaylaştırmış, palazlanmasını olanaklı kılmış ve nihayetinde bugüne kadar ayakta kalmasını sağlamıştır.

Görünürde rejim, İran’a özgü olmayan tüm güçlük ve sıkıntılara rağmen, fevkalade faal bir konumdadır. Terörün gölgesinde de olsa kendisine has bir işlerliği vardır. Kimileri Mollaların oluşturdukları iç toplumsal dengelerin işlerliğini islami demokrasi diye tanımlamaktadırlar. Rejim uluslararası planda epeyce aşağı çektiği iddialarını korumaya devam ediyor. Dahası, yavaş yavaş emperyalist karantınadan çıkıyor, ABD emperyalizminin dayattığı yasaklardan sıyrılıyor. Öte yandan, ülkede dinci kliğin sansür altında tuttuğu basına pek sızmayan işçi ayaklanmaları, yoksul kitle isyanları gerçekleşiyor, geçen yılın Haziran ayında bir hafta süren militan bir öğrenci gençlik ayaklanması yaşandı, ulusal sorun kanamaya devam ediyor, vb. Ama salt bu olgulara dayanarak rejimin sonunu ilan edemeyiz. Çünkü dünyada benzer gelişmelerle yüzyüze kalmayan ülke sayısı çok azdır. Son dönemin akla gelen ilk örneği kuşkusuz Ekvator’dur.

Fakat İran ile dış görünümü itibarıyla benzer sorunlarla yüzyüze olan başka ülkeler arasında mekanik bir benzetme yapılamaz. Sorunun özgünlüğü burada yatıyor. Çünkü, ‘79 yılı başlarında İran’da bir halk devrimi gerçekleşmiş, bir rejim yıkılmış, toplumda yepyeni umutlar doğmuştur. Monarşinin prangalarını kıran kitleler, devrimin gaspedilmesi ile

birlikte kendilerini yeryüzünde cenneti vaadedenlerin karanlık cenderesinde buldular ve çok ağır bedeller ödediler.

Devrimin yarattığı umutların üzerine kurulan Mollalar rejimi İran toplumunu yoksullaştırdı. Günümüzde İran’da kişi başına düşen GSMH 1.770 dolardır. İran gibi, üstelik petrol üreticisi bir ülke için bu gülünç bir rakamdır. Bu demektir ki İran’da, tıpkı Şah döneminde olduğu gibi, hazır tüketmek, yani petrolü satmak dışında kayda değer bir zenginlik üretilmiyor. Tarım üretiminin modernize edilememiş olması, temel tüketim ürünlerinin önemli bir bölümünün dışarıdan, özellikle Türkiye’de temin edilmesine yolaçmaktadır. Mollalar petrol satışına dayanan rant ekonomisini sürdürdükleri gibi, bu rant aracılığı ile ticaret burjuvazisini palazlandırıdılar. Rejimin birbiriyle taban taban çelişik iktisadi reçeteleri yerel sanayi üretimine ağır darbe vurmuş, üretim araçlarının yenilenmesini olanaksız kılmıştır.

Mollalar toplumun üretici güçlerine yetişkin eleman düzeyinde ağır bir darbe vurmuşlardır. Cezayir örneğinde olduğu gibi, yüzbinlerce yetişkin elemanın, kadronun, bilim adamının, sanatçının yurtdışına kaçmış olmasının esas sorumlusu rejimin kendisidir. Çünkü onlar camiler yerine Amerika’ya gitmeyi tercih etmişlerdir. Bugün Amerika’da bir milyonu aşkın İranlı yaşıyor. Bunların hepsi sabıkalı monarşist ya da sermaye sahibi burjuva değil, uzman eleman. Avrupa’nın hiçbir ülkesinde ya da Amerika’da bir İranlı işçiye rastlamak mümkün değildir. Çünkü bu toplumda bir göçmen geleneği yok. Hatta Tahran’da bir rejim değişikliği durumunda, önemli bir bölümünün ülkelerine dönmek isteyecekleri söyleniyor.

Bu durumun kuşkusuz hafifletici nedenleri var, fakat rejimin sorumluluğunu örtmeye yeterli değil. ‘79 yılında dönemin ölçütlerine göre görece yetkin ve işleyen bir iktisadi mekanizma devralınmıştır. Mollalar herşeyi yoktan var etmekle yüzyüze kalmadılar. Var olanı işletmek ve geliştirmek durumundaydılar. Çünkü devrim döneminde üretici güçleri altüst eden bir iç savaş yaşanmamıştı. Geriye ABD ambargosu ile Irak’la yapılan savaş kalmaktadır. Devrimin önderliğinin dinci gericiiliğin eline geçmesine olumlu bakan ABD emperyalizmi, toplumunun anti-emperyalist tavrının uzun ömürlü olduğunu ve bundan zarar gördüğünü anladıktan sonra, bilinen yaptırım, ambargo ve sataşma politikasını devreye soktu. Ancak İran bir Küba değildir. Tahran rejimi ABD yasaklarını hiçe sayan sayısız devletle iktisadi, ticari, mali ilişkilerini geliştirebilir, ihtiyacını bu yolla temin edebilirdi. Nitekim İran, örneğin Çin Halk Cumhuriyeti ve Sovyetler Birliği ile yoğun ilişkiler içinde olmuş, nükleer silah üretme projeleri hazırlamıştır. Kaldı ki İran’ın, örneğin tarım üretimini modernleşirmesi için batılı emperyalist güçlerin ileri düzeydeki teknolojik donanımına, teknoloji transferine ihtiyacı yoktu.

Bu bağlamda ikinci etken Irak ile yapılmış olan savaştır. Devrimin hemen ardından ‘80 yılında Saddam Hüseyin rejiminin inisiyatifi ile başlatılan ve sekiz yıl devam eden savaş İran’a her bakımdan büyük zarar vermiştir. Bu savaşta İran’da bir milyonu aşkın insan ölmüş, ekonominin bel kemiği konumunda olan petrol işletme tesisleri önemli ölçüde tahrip edilmiştir. Bu savaşın özünde Irak rejiminin kallesliği ya da fırsatçılığı yatmamaktadır. Saddam’ı İran’a saldırtanlar başta ABD olmak üzere emperyalist güçlerdir. Amaç, iki ülke arasındaki sınırları yeniden belirlemek değil, İran devriminin yarattığı anti-emperyalist dinamikleri boğmaktır. Nitekim öyle oldu ve sekiz yıl süren savaşın yıkımının ardından başlangıç noktasına geri dönüldü. Ancak, faturası ne kadar yüksek olursa olsun, bu savaş bile Mollalar rejiminin kötü bilançosunu aklamaya yetmemektedir. Çünkü sorun, ülkenin savaş nedeniyle yoksullaşması değil, arta kalan zenginliğin nasıl paylaşıldığıdır

(Devam edecek...)

Güney Afrika:

VW otomobil işçileri saldırılara karşı ve sendikal ihanete rağmen direniyor

Güney Afrika'da hükümet başkanı, Sendikalar Konfederasyonu COSATU, Metal İşçileri Sendikası NUMSA ve Volkswagen tekelinin menajerlerinin haftalardır uğrak yeri olan endüstri kenti Uitenhageda'ki Volkswagen işletmelerinde, metal işçilerinin eylemleri sürüyor.

VW tekeli 4 Şubat'ta 6000 çalışanından 1300'ünü işten atmıştı. Bu tensikata işçiler, şehirdeki diğer işletmelerde çalışan işçilerle birlikte grev komitesi kurarak karşı koyuyor. Grev kriz komitesi, kendi davalarını kendi ellerine aldıklarını, Metal İşçileri Sendikası'nın '80'li yıllardaki mücadeleci kimliğini yitirdiğini vurguluyorlar.

Sendika ile işçilerin arasındaki mücadele, '97 yılında, bazı işyeri işçi temsilcilerinin işçilerin onayına sunulmadan işverenle bir anlaşmayı imzalamasıyla başladı. Bu anlaşma ile işçilerin haftalık çalışma günü 5 gün yerine 6 güne çıkarılmış, mola süreleri kısıtlanmıştı. 1999 yılında işçiler yeni temsilcilerini seçti ve bu yeni kurul, işçilerin onayı alınmadan imzalanan anlaşmadaki noktaların iptali ve emeklilik fonunun dondurulmasını engellemek için kolları sıvadılar.

Buna karşılıklı NUMSA şefleri ise, 19 Ocak'ta toplanarak; sendikanın imajını zedelemek, sendika işleyişine karşı çıkmak ve işçileri kışkırtmak gibi gerekçelerle işçi temsilcilerini görevden almayı denediler. 20 Ocak'ta, polis eşliğindeki VW menajerleri, işçi temsilcilerini görevden aldıklarını ve haklarında disiplin cezası uygulanacağını açıkladılar. Bunun üzerine işçiler Kriz Komitesi oluşturdular. İşveren de bunun üzerine, hain NUMSA şeflerinin de desteğini alarak, aktif mücadele eden 350 kişiye karşı lokavt uyguladı.

Bu işçilerde gerçek bir öfke patlamasına neden oldu. İşçiler 31 Ocak'tan 4 Şubat'a kadar işi bıraktılar. Bu kez Sendika Konfederasyonu COSATU devreye girerek, işçilerin bu eyleminin yasal olmadığını, bunun derhal bitirilmesi gerektiğini, provokatörlerden kendilerini arındırmalarını istedi. Ardından işyerine gelen VW menajerleri, işi bırakmanın günlük 8 milyon mark zarara neden olduğunu söyleyerek, işçilere 3 Şubat'a değin ultimaton verdiler ve aksi halde işten atılacakları tehditini savurdular. İşçilerin 1300 kişisi buna uymayarak işbaşı yapmadı. Hükümet başkanı da, illegal ve haklı olmayan bu greve tolerans göstermeyeceklerini açıkladı.

20 Şubat'ta işçiler işten atılan arkadaşlarının tekrar işe alınmalarını sağlamak üzere ilk kez kitlesel bir toplantı düzenlediler. Bir gün sonra, NUMSA yetkilileri işçilerin ve temsilcilerin bir kez daha hiçbir onayını almadan, işten atılan 135 işçinin işe alınması

in anlaşma imzaladılar. İmzalanan anlaşmaya göre, işe alınan işçiler kendi izinleri alınmadan bir yerden başka yere sürülebilecekler, ayrıca kendilerine her söylenene de uyma zorunlulukları var. İşçiler işe alınanlara dayatılan bu koşulları protesto ederek, 24 Şubat'ta 1300 işçi işi bıraktı. Kriz komitesi bu hafta sonu Uitenhagede tüm VW işçilerin katılacağı bir toplantının çalışmasını sürdürürken, VW işçileriyle uluslararası bir dayanışma da örülüyor. Meksika'daki VW işçileri G. Afrika'daki sınıf kardeşleriyle dayanışmalarını sürdürürken, Almanya'da IG-Metal içindeki otomobil işçileri de dayanışma içinde olduklarını açıkladılar. * Volkswagen işçileriyle ilişki için e-mail adresi: wivl@vwl-ppf.de

Kitap Arsivi - <https://kitaparsivi.org/>

Wuppertal'da siyasi tutsaklarla dayanışma gecesi

27 Şubat'ta Almanyanın Wuppertal şehrinde, "İşçilerin Birliği Halkların Kardeşliği için Siyasal Tutsaklarla Dayanışma" yerel gecesi yapıldı. Geceye 500 civarında bir kitle katılımı sağlandı.

Gece Enternasyonal marşı eşliğinde saygı duruşu ile açıldı. Suriye'den gelen bir ozanın söylediği Kürtçe ve Türkçe şarkılardan sonra BİR-KAR adına bir konuşma yapıldı. Ardından Paris Gençlik Grubu direniş türkülleri ve marşlarını sundu. "Habip yoldaşın çok sevdiği Drama Köprüsü'nü söylemenin bizim için çok özel bir anlamı var" diyen Paris Gençlik Grubu'na kitle eşlik etti. Bir yoldaşın gecenin siyasi konuşmasını yapmasından sonra, Erdoğan Egemenoglu Nazım Hikmet'ten şiirler okudu. Şiirler gecede müthiş bir coşku yarattı. Bu coşku, "Zindanlar: Devrim ve Karşı Devrim Arasında Ateş Hattı" konulu slayt gösterisiyle doruğa taşındı.

Türkiye'den davetli olarak gecemize katılan Ulucanlar Dava Savunma Komisyonu'ndan, Habip ve Ümit yoldaşlarımızın avukatı; Ulucanlar katliamının şimdiye kadar cezaevlerine yapılan saldırıların en sistemlisi, planlı, vahşisi ve ağır olduğunu, saldırının asıl hedefinin devletin hücre tipi cezaevi uygulamasına geçmeyi kolaylaştırmak olduğunu açıkladı. Yurtdışından ve buradaki Türkiyeli emekçilerden gerekli desteği almanın özel bir önem taşıdığını, bunun davanın seyri bakımından sanılandan da önemli olduğunu vurguladı ve güçlü destek taleplerini yineledi. Kampanya için hiç beklenmemesi gerektiğini, devletin aslında hücre tipi cezaevi saldırısını uygulamaya çoktan başladığını da sözlerine ekledi.

Gece çalışmaları hücre tipi cezaevi saldırısına karşı sürdürdüğümüz kampanyanın bir parçası olarak ele alındı, propaganda faaliyeti bu temelde sürdürüldü. Bu konuyu işleyen bildirilerimiz dağıtıldı, çağrılarımız asıldı. Çalışmaları kısa bir süreye sığdırılan gecemiz, bazı eksikliklerine rağmen, katılım ve gecenin tümüne hakim olan devrimci coşku yönünden arzulanan asgari başarıya ulaştı.

Geceye gönderilen mesailardan:

MLPD/Bergisch-Land Bölgesi:

MLPD-Bergisch Bölgesi olarak, Türkiye'deki Devrimci Tutsaklarla Dayanışma Gecesi'ne davetinizden dolayı teşekkür ediyoruz.

Türkiye'de demokratların, anti-faşistlerin, devrimcilerin katledilmesini, işkence edilmesini ve yoğun bir baskı altında tutulmasını kınıyor, mücadelenizde sizlerin yanında olduğumuzu bildiriyoruz. Politik tutsakların serbest bırakılmasını ve katliamın sorumlularının yargılanmasını talep ediyoruz.

Unutmamalıyız ki, Türkiye'deki egemen sınıflar Alman emperyalizmi tarafından yoğun bir destek almaktadır. Öyle ki, Türk polisi bile Alman meslektaşları tarafından eğitilmektedir.

Dünya genelinde emperyalizme karşı ayaklanma ve mücadeleler gün geçtikçe artmaktadır. Sosyalizm mücadelesinde yeni bir atılım kendisini hissettirmektedir, çünkü kapitalizm işçilere ve halklara hiçbir gelecek vaatetmiyor.

Halk kitlelerinin mücadelesinden korkan egemen sınıfların terör yöntemlerine başvurmaları, onların ne kadar korkak olduğunu göstermektedir.

Ama nafile. Çöküşlerini asla engelleyemeyecekler!
Yaşasın enternasyonal dayanışma!

Wuppertal-Courage kadınlar kolu:

Wuppertal-Courage kadınlar kolu olarak; 26 Eylül '99 tarihinde devletin politik tutsaklara yönelik olarak gerçekleştirdiği katliamı şiddetle kınıyoruz, şehitlerin yakınlarına başsağlığı diliyoruz. Her türlü insan haklarını çiğneyen faşist Türk devletinden hesap sorulmalı ve katliamda sağ kurtulan 85 tutsak hakkında açılan dava derhal durdurulmalıdır. Tüm ilerici ve devrimci tutsaklar derhal serbest bırakılmalıdır. (...)

Alman ve yabancılar sömürsüz ve baskısız bir gelecek için mücadele etmelidirler. 8 Mart Uluslararası Dünya Kadınlar Günü taleplerimizi sokağa taşımak için iyi bir vesiledir.

Şehit düşenlerin anısına mesajımızı B. Brecht'in bir şiiriyle bitiriyoruz:

Güçsüzler dövüşemez.

Güçlüler belki biraz dövüşür.

Biraz daha güçlü olanlar birkaç yıl dövüşür.

Ama en güçlüleri bir ömür boyu dövüşür.

Yoldaşlarımız ölümsüzdür!

TKİP Kuruluş Kongresi Belgeleri

Parti Tüzüğü Üzerine

Vedat Türkali'nin yeni romanı üzerine

“Güven”: Solun tarihinden bir kesit

Tahir SOLMAZ

Sınıf mücadelelerinin, toplumsal altüst oluşların belirli bir tarihsel kesitteki görünümünü, teorik ve tarihsel çalışmaların yokluğu ya da yetersizliği koşullarında, romanlardan öğrenmenin kuşkusuz sakıncaları vardır. Teorik ve tarihsel çalışmalarla roman ya da diğer sanat eserlerinin paralel yönelimi, aynı zamanda ideolojik ve sınıfsal bakış ve ihtiyaçların bir sonucudur. Edebiyat verili dönemdeki sosyal-siyasal süreçlerin hızla yansıdığı bir alandır.

Abdülhamit döneminde Servet-i Fünun'un karamsar, kaçak, umutsuz, içe dönük eserler verdiğini ya da Kemalizm'in '30'lu yıllarda tahkim sürecini hızlandırmasına paralel olarak tarihin, dilin, edebiyatın nasıl da ona “uygun” geliştiğini görürüz. II. Dünya Savaşı ve sonrasında özellikle şiirde (ikinci yeni) Dadaist akımın güçlenmesi bize aynı gerçeği göstermektedir. Dönemin toplumsal-siyasal mücadele alanı, kendisini mutlaka sanatta varediyor ve yansıtıyor. Örnekleri fazlasıyla çoğaltmak mümkün. Verili tarihsel dönemi irdeleyen teorik ve tarihsel çabalar ile edebi eserler aynı gerçeğin farklı sınıfsal pencerelerden de görüntüsünü verir. Dönemin ruh halini, kişilik özelliklerini, çatışmalarını, dinsel ve ulusal önyargıların gücünü, kadın ve erkek ilişkisinin gelişim evrelerini, yaşama ve sınıflara ait daha birçok davranış kalıplarını sanat eserlerinde buluruz.

Abdülhamit dönemi istibdadının yarattığı korku, tedirginlik, sürekli takip ve katliamlar, dönemin aydınlarını ve ileri gelenlerini nasıl bir ruh haline soktuysa; ikinci emperyalist savaş döneminde, '30'lu yıllarda Kemalizm'in ideolojik bombardımanı ve kendisini yaşamın her alanında tahkim çabasının, baskı ve terörün, devrimciler arasında sürekli bir gerilimi, kuşkuyu ve güvensizliği kamçılayan bir etkisi olmuştur. Bir taraftan devletin savaş öncesi ortalığı temizleme, muhalefet odaklarını bertaraf etmede gösterdiği çaba, diğer taraftan Alman faşizmine gösterilen yakınlık ve ticari ilişkiler, Sovyetler üzerine yapılan en aşağılık propaganda... Sovyetler'in yarattığı korkuyu dönemin burjuvazisi, CHP'si, ordusu, basını fazlasıyla duymakta ve bu duygu Komintern'in ve Sovyetler'in “ajan”ı olan TKP'ye alabildiğine şiddet uygulamakta kendini göstermektedir. TKP o dönemde tek alternatif ve etkili devrimci güç durumundadır.

“Güven”de anlatılan tarihsel kesit, uzaktan bakmanın soğukkanlılığıyla veriliyor. Romanı, ilgili dönemin objektif koşullarından, bakışından, kişiliklerin ait olduğu sınıfsal gerçekliklerden yalıtığımızda, öznel yaklaşım eğiliminin tuzağına düşeriz. Romandaki kimi anlatımlar ışığında, Kemalizm'i temize çıkarma ya da tekil bireyler, klikler üzerinde suçlayıcı bir tarz tutturarak, suçu başka alanlarda arama gibi bir handikapı düşeriz. Dönemin TKP'sinde ya da küçük-burjuva aydınlarda Kemalizm'in etkilerini görmemek mümkün değildir. '70'lerin Türkiye'sinde sol hareket üzerinde Kemalizm'in etkileri düşünüldüğünde, TKP'nin Türkiye solunu yalnızca Kemalizm'le değil, “demokratik devrim” teziyle de etkilediğini görürüz.

Nazım'ın muhalefetine yarattığı sarsıntılar, Komintern'in TKP'ye ilişkin aldığı desantralizasyon kararı, Komintern'in 7. Kongresi'yle TKP'ye biçilen rol, Kürt sorununa yaklaşım ve şoven tutum, TKP'nin kuruluşu ve iç çatışmalara kadar daha birçok ayrıntıyı romanda bulabiliriz.

Üniversite öğrencisi olan ve TKP'yi arayan

gençlerden Halil'in birkaç cümleyle ifade ettiği düşüncelerine bakalım: “*Bakü'de kurulmuş önce Türkiye Komünist Partisi... Kimler olacak, Karabekir tayfası! Yobazlar, gericiler falan... Rauf beyler, Ferit beyler, Karabekirler. Onlara kalsa padişahlık Türkiye'ye geliyormuş, hepsini öldürmüşler Karadeniz'de. Kimler olacak, Karabekir tayfası! Yobazlar, gericiler falan... Rauf beyler, Karabekirler. Onlara kalsa, padişahlık da sürecektir! Neyse, Atatürk temizlemiş de herifleri! O öldükten sonra da başladık geri geri gitmeye! Atatürk, komünist momünist değildi, doğal ki. Burjuva devrimcisi aslında! Ama ötekilerin hepsinden ilerici!*”

Halil'in bakışı, dönemin genel eğiliminden bağımsız değil. “Hepsinden ilerici” olan Mustafa Kemal'in gerici olduğunu söyleyen kimse var mıydı o dönem?

Ya da partili bir işçi olan “Rahmi Usta”nın TKP sürecini daha iyi bildiği bir gerçek:

“*Mustafa Kemal yaptı en iyisini, canına ot tıkadı bu yobazların. Alın size müslümanlık. Alman faşizmi yere serildi mi çok şey değişecek dünyada. O günü bir görsen. Yat, bekle gelsin o günler! Öyle dediler biz de öyle yaptık. Kimse öyle demedi size. Halk Partisi'ni doğru yola çekmeye bak, halkınızla çalışın dedi. Komintern'in kararı... Biz de Komintern'in kararını uygulamaya çalıştık elimizden geldiğince. Ne geldi elinizden? Bu kadarı geldi. Varılan sonucun hiç de beklenene uymadığını biliyorlardı. O safa geçip çalışacakmış dedin mi, iyice o safa geçip yerleşiyor adam. Kimler gitmedi. Halk Partisi'nin ilerici olduğu bizimkilere.*” “*Ankara'da beş-on aydın, İstanbul'da beş-on aydın. Komintern'in bizimle bağı onun Merkez Komitesi'nde! Ne biçim komünist partisi bu? Nerde işçiler? Ülkede ne var ne yok Kemalistler'in elinde! Siz ne yaptınız bugüne dek, Kemalistler'e sövüp saymaktan başka... Tekkeleri, zaviyeleri kaldırdı Kemalistler. Padişahlığı, hilafeti kaldırdı. Dincileri şeriatçıları ezdi.*”

Rahmi Usta roman boyunca, TKP'nin durumunu savaş döneminde yaşadığı sıkıntılar içerisinde vermekte, kimi zaman partiye bağlılıktaki keskinliğiyle, kimi zaman kimi uygulamalara yönelik eleştirileriyle ve ruhsal iç çelişkileriyle karşımıza çıkmaktadır. Yalnızca Rahmi Usta değil kuşkusuz... Özellikle savaş döneminde SSCB'ye bağlılık tutumunun Türkiye'deki ilerici güçler arasında çok güçlü bir duygu olduğunu söyleyebiliriz. Komintern'in 7. Kongre'de aldığı “cephe politikaları” kararının, Sovyetler'in Hitler faşizmine karşı yılmaması için meşrulaştırıldığını da görüyoruz romanda. Ama bir yandan da “dün sınıfa karşı sınıf diyorlardı”, “şimdi tersini söylüyorlar” tarzında yakınmaları ve bu değişikliğin yolaştığı ezilmeyi de anlatmaktadır.

Nazım'ın '30'lu yıllarda etkilemediği kimse yok gibi. Müthiş bir moral ve motivasyon kaynağı. Hatta TKP'den daha çok etkiliyor dönemin gençliğini ve kadrolarını.

Sahir Hoca, entelektüel birikimi, eleştirel ve şüpheli kimliğiyle, dönemin TKP, Komintern ve Sovyetler'ine farklı bakan, komünizme olan inancına rağmen devrimci kimlik yönünden zayıf olan bir aydın tiplemesi. Stalin'e duyulan “hayranlık ve putlaştırma” karşısında farklı, eleştirel bir eğilim sergiliyor. TKP'nin, o dönem koşullarında devrimci hareketlerin bu konudaki önyargılarına da ışık tutuyor. Sahir partinin dışında olmasına rağmen, Rahmi Usta ve diğerleri tarafından böyle suçlanıyor.

Kürt sorununda TKP'nin, Komintern'in, Doktor Nurettin'in ve Sahir'in düşünceleri, savaş yıllarında biraz da geçmişe dönük tartışmaları, soruna nasıl bakıldığını ortaya koyuyor. Rahmi Usta şunları söylüyor: “*Bu Kürt işine bizim Hikmet kafayı takmıştır, Doktor Hikmet. Bu heriflerin en büyük korkusu odur, der. Yalan mı?... Aslında Türkiye'yi Takrir-i Sükun'la yıktılar der Doktor Şefik Hüsnü. Kürtleri asıp kestiler, bizleri de darmadağın ettiler. Oyunun bini bir para bu heriflerde... Ağrı ayaklanmasında Kızıl İstanbul'u çıkarıyordu Reşat. Kürtleri halk olarak tutuyordu da, ayaklanmayı bilinçsiz halkın kandırılması diye alıyordu... da kaç kişi okuyordu? '35'te Orak-Çekiç'te Hoybun'cularsa ayrı bir devlet olma haklarını da savundu. Programımızda vardı. Partinin gazetesi İnkılap Yolu da öyle bakıyordu olaya. Komintern de... Kürt cahil. Bizimkilerden de beter...*”

Sahir Hoca'yla Doktor Nurettin'in tartışmaları da soruna nasıl yaklaşıldığını veriyor. Sahir Hoca'nın son söylediklerini dinleyelim: “*Nedendi o tavrım, biliyor musunuz? Çünkü Doktor'un gerici olduğuna inanıyordum... Bizim bu ülkedeki ilerici kafakız bu işte! Çok mu ayırırız, Kemalistler'e koruculuk eden Kürt Veyssel den? Kürtler'in soykırımına biz bu kafayla seyirci kaldık! İlericilik adına alkış tutanlarımız bile oldu!*”

Halil ve Turgut köy kökenli gençler. Üniversite yıllarında TKP'yi arayan gençlerden yalnızca iki isim. Turgut tiplemesi yazara daha yakın olmasına rağmen, kendisini anlatımda bir iç rahatlık da var. Aslında “Güven” bu iki arkadaşta kendisini daha fazla gösteriyor. Politik ilişkilerden çok ortak paylaşımları ve dostlukları, birbirini iyi tanımaları nedeniyle, parti ve çevredeki güvensizlik duygusunu bir nebze de olsa bu iki arkadaş atıyor. Halil daha “sekte” ve daha hırslı bir devrimci. Her ikisinin de küçük-burjuva kimlikleri, mücadele ile kendi zayıflıkları arasında sürekli bir gel-giti sergiliyor.

Turgut'un şımarık bir zengin kızı olan Necla'yla ilişkileri romanın bütününe sınıyor. Bu ilişki farklı sınıflardan gelen bireylerin aşk, cinsellik, tutku ve daha birçok eğilimlerini de veriyor.

Burjuvazinin savaş dönemindeki vurgunları, iktidarla ilişkileri, hatta ordu kökenli tiplmelerin dönemin yeni yetme burjuvaları oluşuna kadar, karşı cephe, MAH ve Almanlarla ilişkileriyle birlikte anlatılıyor.

Romanda karşılıklı konuşmalarda daha çok tiplmelerin “iç dünyalarında” konuşması, kişileri daha bütünlüklü anlamamızı sağlıyor. Yazar bu konuda daha başarılı. Ruhsal dünyalarını ve pratikteki tutumlarını anlamak kolaylaşıyor. Bu hemen tüm roman kahramanları için geçerli. Yazar daha çok duydukları üzerinden tarihsel bilgileri aktarırken ya da kimlikleri konuştururken, canlılığı sürekli tutamıyor. Şefik Hüsnü ve Sahir Hoca'nın konuşmaları buna bir örnek. Romanda özellikle fabrika işçileri büyük bir boşluk oluşturuyor? Roman daha çok devrimciler, küçük-burjuvazi ve aydınların arasında sıkışıyor. Bireylerin kendileriyle hesaplaşmalarının ise başarılı olduğunu söyleyebiliriz. Bu hesaplaşma, üsluptaki sorgulamayla bütünleşiyor.

Romanın yazarı Vedat Türkali. Günümüze uzanan mücadelenin arka planını kavramada bize yardımcı olacağı kadar, estetik yönden haz duyularak okunacak bir kitap!

Zafere on yıldız...

I

ateşinde kavganın

Direnış ateşinde tutuştı
sararan dalları Eylül'ün
Ve yaprakları yağdı geceye
Ekim'in kalbinde göveren
kızıl gülümün

Kuzguni yelelerini savurup da
o yağız atlar
süzüldüler dörtnala...

Geceydi
ve onlar
kara bir gecede
yıldızlar kadar çoktular

Gözleri
iki yürek
iki cenk
iki sevi...
Buruşan ruhunda zamanın
gün yüzü çocuklular...

II

Bir civan yığitti Habip
Yaşamın alnında uzayan
kalabalık bir çizgi
kararlı,
derin...

Ve cengaver bir proleter
köpüğünde
o şarabi düşlerin

Çakır gülüşü
Karakoçan göklerinden damıtılmış
ferah bir türkü
öylesine berrak,
çoşkun,
sevecen...

Ekim'in saçlarında
kumral bir rüzgardı esen
Munzur eteklerinden

Ve özgürlük
saf,
tortusuz...
Parti'nin bayrağında
dalga dalga büyüyen

Tanıktır hücreler,
işkence tezgahları
Asla eğilmemişti başı
de ki, çelikten yoğrulmuştu gövdesi
Habip yoldaşın

Atıldı en öne
duvarlar
demir kapılar tanık

Kor çelikten bir ırmak gibi aktı

III

Her dem sevdalı
ve her an ayaklanmaya hazır
bir yorulmaz yürekte
Ümit yoldaşın yüreği

Sesinde yıldızlar terleyen
bir çatal yürek
zifiri mavi

Gözbebekleri
iki sıcak
iki güneş damlası
tanyerinin namlusuna sürülmüş
iki dal mermi....

Genç önderiydi Parti'nin
Kavganın güleç yüzü militanı
Öfkesi
alnının altında
erimiş metalden bir okyanustu
ve bir yanardağın derinliklerinden
gelirdi
kahkahaları

Aykırı çiçeklere benzerdi sonra
Kayanın yüzünde açan
inatçı
direngen

Bir top ateş diken kim zaman
kimi zaman bir tutam çiğdem
ve en çok da
bir kızılca karanfildir o şimdi
zafer çelengini süsleyen

IV

Ankara'da uykular kıpır kıpır
Ankara'da
Spartaküs kıskartıyor
rüyalarını uykuların

Ve yüreklerin tellerinde
kırılan parmakları dolaşıyor
Jara'nın

Ankara'da vakit gece yarısı
Ankara'da
Fuçık'in destanlaşan imgesi
kırıyor gecenin kilidini
Ve Robson'un şarkıları ayartıyor
kentin sessizliğini

Ankara'da sokaklar nefes nefese
Sağrıları ter içinde
kızıl atlılar geçiyor
sokaklarından Ankara'nın
Atlılar...

'Atlari rüzgar kanatlı' atlıları
Nazım'ın

Uğur Deniz



Ankara'da bir hayalet dolaşıyor
Yaşmakları kan oyalı anaların
puslu gözlerine
ışık üflüyor
yıldız tozlarından

Çiçeklerini suluyor
çoğul sevinçlerin

Kızıl afişlerle donatıyor duvarları
Fabrika çıkışlarında
bildiri dağıtıyor işçilere
Gençliğin kanını tutuşturuyor
bir bakışıyla
Ekmek, gül ve hürriyet günlerini anlatıyor
otobüs duraklarında
insanlara

V

Neyi simgeliyor
sahneye düşen kırmızı ışık,
sinsice parlaması bir an
oyun boyunca duvarda asılı duran
kabzası yakut kakmalı
bıçağın...

... Birdenbire susuvermesi müziğin
ve karanlığın ağzında
derin bir mağara gibi
uzadıkça uzaması sessizliğin,
neyi anlatmaya çalışıyor?

Ya neyi haber veriyor
bu sirenler,
bu postallar,
telsiz sesleri,
ateş,
duman?

Ya bu kan?

Buruşturan kimdir
sevincini göklerin
Kimin kanlı elleridir
sabahın ak gerdanında
onursuzca dolanan?

Sorular
sorular...

Sorular
durgun sulara atılan
çakıl taşları



Kirpiklerin gölgesinde
mor halkalarla çoğalıyor
yanıtı soruların
Sorular duvarlara çarpıp geri dönüyor
kapısında Ulucanlar'ın

VI

Şafak söküyor
gökyüzünün gönderine çekilmiş
kızıl bir bayrak gibi

Saatler ileri alınıyor Ulucanlar'da
"İleri, hep ileri"
On'ların elleri kuruyor saatleri

Cesareti kamçılıyor rüzgar
Yoldaş merhabalarını taşıyor
barikatların
Şarkılarını söylüyor
omuz omuza savaştan
Komün'ün
İspanya'nın
Küba'nın

Duvarlarına Ulucanlar'ın
- ki yıkılmaya mahkumdur onlar -
aydınlığı vuruyor şanlı Ekim'in
Ve koğuşlarında
çekik gözlerinde zafer parıltılarıyla
dolaşıyor Ulyanov yoldaş
"Buz kırılmıştır"
diyor
"Yol açılmıştır"
Herşey yeni Ekimler için!

Gün ağarıyor...
Ulucanlar'da
direnişi selamlıyor güneş

Hamburg'un
Liverpool'un
Viborg'un
ruhunu selamlıyor

Anısını selamlıyor
İbo'nun
Denizler'in
Kızıldere'nin

Ve bir kez daha
"Herşey devrim için"

diyor kavga dostları
"Herşey yeni Ekimler için"
"No passaran"

Bir şiirin en tutkulu dizelerinde akıyor
Ulucanlar'da zaman

VII

On'lar on yeni ustası
devrime uzanan yolun
İnançla döşedikleri taşlar
mihenk taşları olacak
kavgamızın
Ve yüreğimizdeki umut
Sınırsız topraklara yol olan
ayak izleriyle çoğalacak
onların

On'lar on yeni yara göğsümüzde
Zaptettikleri şafak
zaferler takvimimizde
son yaprak
Acı içinde değil
gururla
kıskanarak
anımsayacağız yüzlerini
Ve seslerimize katıp gözlerini
aydınlık şarkılar söyleyeceğiz
yıldızlara bakarak

On'lar on yeni meşale ellerimizde
on yenilmez savaşçı
devrime adanmış on ömür

Yoldaşlarımız...
Adları;
Habip, Ümit
Adları;
Abuzer, Mahir, İsmet, Önder
Adları;
Halil, Aziz, Ahmet ve Zafer
Adlarını taşıyacak çocuklarımız

VIII

İncecik bir diken battı kalbimize
her ölüm haberinde
İçimizde usul usul kanadı
gülün kokusu
Kaldırıp başımızı
gözlerimizdeki uçurumlardan
baktık gökyüzüne
On yıldız yerinde yoktu

Taradık gecenin saçlarını
arasında kayıp yıldızları aradık
Her yıldız bir can

Göktaşları mıydı akan boşlukta
anaların göz yaşları mıydı

Gelinlerin ağıtları mıydı
kuşlar mıydı
güneye uçan

Eylül müydü
kirpiklerimize dolanan bulutlar mıydı hüznün

Yarım kalmış bir şiir miydi ay sondördün
Döktü yüzünü

kararan sularına ömrümüzün
Ömrümüz ki;
16 saattir kalkmamış
tezgah başından
alnından damlayan ter
zehir gibi akıyor
kan kokan kadehlerine
bezirganların

Ömrümüz ki;
çocuk gözlerinde uyku
tatili özlüyor
tornada
bakışında büyüyen çılgılık
karabasan gibi çöküyor
yarasaların
uykusu kaçan gecelerine

Ömrümüz ki;
atölyede
nasırlı elleriyle
düşlerini çoğaltıyor
büyük sevincin,
fabrika bacalarından
gökyüzüne ağlıyor
kara bir duman gibi
sarayların üstüne

IX

Ömrümüz ki
- her biri bir yıldızdı
karanlık aynasında gecenin -
devşirdik mendilimize suretlerini

Ve o mendil serilende güneşin sofrasına
gülümsedi cümle kainat
dinlendi yorulan kaslar
açlık doydu
yoksulluk bitti

Ve o mendil serilende güneşin sofrasına
şarkılar söylendi
özgürlüğü yaşayan
acı sustu
kivanç dillendi

Ve zamanın kızıl ötesi boyutunda
kızıl bayraklar dikilende
doruguna en büyük aşkın,
başlayanda
büyük zaferlerin resmi geçidi
on yıldızlı bir sayfayı
tarihin uzun duvarına astı
mutluluğun resmini

yapan eller

Ve o eller
göstererek duvarı
"İşte"
dediler
"Burada Ulucanlar'ın o kızıl yıldızları
Buradalar
Gökyüzünde aramayın onları"

Uzandık
Ateşin keşfinden
güneşin zaptına uzayan
o uzun duvara dokundu
parmaklarımız

Zafere on yıldız...

Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz

İşçi-emekçi kadınlar!

Bu yıl uluslararası mücadele günümüz 8 Mart'ı geçen yıldan çok daha büyük sorunlarla karşıyoruz. IMF-TÜSİAD hükümetinin işçi sınıfı ve emekçilere dayattığı yıkım programları, yaşamımızı hergün biraz daha katlanılmaz hale getirmektedir. Ama yaşamımızı karartan tek şey hızla kötüye giden ekonomik durumumuz değildir. Sermaye devleti, IMF-TÜSİAD programlarını uygulayabilmesinin tek yolu bildiği azgın bir devlet terörünü başımızdan eksik etmemeye yemin etmiş görünmektedir.

Ücretleri geri çektiler. Emeklilik hakkını mezara gömdüler. Onbinlerce sınıf kardeşimizi deprem enkazlarının altında bıraktılar. Sağ kalanların ise perişanlığını görüyoruz. Depremzedeye yardım için kılını kıpırdatmayanlar, gelen yardımları yağmalamak için işgüzar kesildiler. Perişanlığa itiraz eden depremzedeyi coplamak için canla-başla koştular.

Avrupa Birliği ve demokrasi üzerine binbir nutuk atanlar, Avrupa'ya giden yolu, zindanlarındaki çocuklarımızın başlarıyla döşediler. İşçi sınıfı ve emekçilerin kurtuluşu için mücadelede tutsak düşmüş devrimcileri, Ulucanlar zindanında en hunhar yöntemlerle katlettiler.

Bizlere çektiydikleri bunca eziyet ne için peki? IMF'nin TÜSİAD'ın patronlarından aferin almak için tabii...

Kardeşler!

Sınıfımızın karşı karşıya bulunduğu tüm bu sıkıntıların en fazlasını biz işçi-emekçi kadınlar yaşamıyor muyuz? Krizlerde öncelikle kapı önüne konan yine biz işçi-emekçi kadınlar değil miyiz? Bizler, sadece kendi işsizliğimizin değil, baba, kardeş, eş ve çocuklarımızın işsizliğinin ve açlığının da acısını çekeriz. Özellikle birer anne olarak çektiğimizi bir biz biliriz.

Çürüyen bir topluma çocuk vermek hiç kolay değildir. Sokak çocuklarını, uyuşturucu kurbanlarını gördükçe korkularımız artar. Televizyon haberlerinde öğrencilerin kafasının gözünün yarıldığını gördükçe, poliste işkenceyi, cezaevlerinde katliamları duydukça korkularımız artar. Ya bizim çocuklarımız da?.. İşsizlik ve açlık tehdidiyle birlikte, bizi içten içe kemiren asıl korku bu, çocuklarımızın başına bir şey gelmesi korkusudur.

Ama nasıl ki açlık ve sefalet kaderimiz değilse, çocuklarımıza zarar gelmesi de kader değildir. Bunların, bu kötülüklerin tümü insanlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Öyleyse önüne geçilebilir. Ortadan kaldırılabilir. Bunun mümkün olduğunu en fazla bilmesi gereken bizleriz. Biz işçi ve emekçiler.

Çünkü biz tarihte, örgütlü mücadele ile çok şeyi değiştirmiş bir sınıftır.

Örneğin 8 Mart... 8 saatlik iş günü hakkının kazanımında, Amerikalı işçi kadınların grev ve yürüyüşleri çok önemli bir yere sahiptir.

Örneğin 15-16 Haziran... DİSK'in kapatılması ve örgütlenme hakkının budanması bu şanlı direniş sayesinde engellenebilmiştir.

Kısacası; ne zaman, nerede bir hak alındıysa, bu, örgütlü mücadelemiz sayesinde mümkün olmuştur. Nerede, ne zaman bir kötülük engellendi ise o da yine örgütlü mücadele sayesinde.

Geleceğimizi kurmanın yolu da budur kardeşler...

Bugün en büyük sıkıntımız, örgütlerimizin ya dağıtılmış, ya da satın alınmış olmasıdır. Yoksa ne mezarda emekliliği ne tahkim yasasını çıkarabilir, ne de sıfır zam dayatmaya cesaret edebilirlerdi.

Öyleyse yapmamız gereken örgütlenmek ve mücadeleyi yükseltmektir.

Kendimizi, ailelerimizi, çocuklarımızı korumanın

tek yolu budur.

Bugünümüzü ve geleceğimizi güvenceye almanın yolu da örgütlenmek ve mücadele etmekten geçiyor.

İşçi ve emekçi kadınlar olarak, mücadelede cesaretimizi, örgütlenmede yeteneğimizi artık harekete geçirelim. Bugünkü ücretlerle bir ailenin mutfakını örgütlemeyi başarabilen bir işçi-emekçi kadın için fabrika komitesini örgütlemek hiç de zor olmasa gerek. Birincisi mucize gerektiriyor, ikincisi ise sadece çaba. Cesarete gelince... Bugünkü topluma çocuk emanet etmekten daha büyük bir cesaret olabilir mi? Grev ve yürüyüş yaptığımızda, sömürüye karşı çıktığımızda, işimizi-ekmeğimizi korumaya çalıştığımızda başımıza gelecekler, çocuklarımızın işkencede yahut hapiste öldürülmesinden daha mı korkunç olur? Sokağa düşmesinden, içkiye-kumara-fuhsa-uyuşturucuya kapılmasından daha mı korkunç olur?

IMF'nin emriyle hızlandırılan özelleştirmelerle biz işçi ve emekçileri yüzbinlerle sokağa, açlık ve sefaletin kucasına atmaya hazırlananlar, hapisanelerindeki evlatlarımıza da yeni katliam hazırlıkları içindeler. Döne döne, "tutsakları topluma kazandırmak"tan söz ediyorlar. Oysa bizim çocuklarımız, devrimciler, sermayenin bu çürüyen toplumunu değiştirmek için mücadele ederken tutsak düştüler. Bu çeteci, işkenceci, katliamcı, emperyalist uşağı devletini yıkmak, sosyalist bir işçi-emekçi devleti kurmak için mücadele ederken yakalanıp içeri tıkıldılar. Büyük çoğunluğu işçi-emekçilerden oluşan toplumun, sermayenin sömürü ve soygunundan kurtuluşu için mücadeleye başladıkları gün topluma kazanılmışlardı zaten. Bu nedenle, gerçekleştirilmek istenen topluma kazanmak değil, kendileri gibi topluma düşman hale getirmektir. Tüm okuyup öğrenenlerin, tüm eli kalem tutanların, kendileri gibi sermayedarların hizmetine girmesini, işçi-emekçi halka düşman kesilmesini istiyorlar. Bunu yapmayanı, öğrendiğini kendi sınıfı için kullanan devrimcileri, işkenceyle, katliamla dize getirmek, sınıfına hizmetten vazgeçirmek istiyorlar.

Tutsak devrimciler buna asla boyun eğmeyeceklerini her saldırıda kanıtladılar. Ancak tek silahları bedenleri olduğu için, direnişleri ölümüne direniş oluyor ve her seferinde şehitler bedeline kazanabiliyorlar. İçerideki bu "ölümüne" direnişe dışarıdan verilecek desteğin önemi ortadadır. Kurtarılacak olan candır. Üstelik bizim çocuklarımızın canı. Üstelik, sınıfsal kurtuluş mücadelemizin en önünde savaşırken esir düşen yoldaşlarımızın canı. Cezaevlerindeki baskı ve teröre, bunu kat kat artırmayı amaçlayan hücrelere atma politikasına karşı direnişlere, bugüne dek dışarıdan verilen destek, esasta tutsak yakınlarının omuzlarında yürümüştür. Devrimci tutsakların aileleri, anaları, babaları, kardeşleri, arkadaşları... Bundan sonra sınıf olarak sahiplenmemiz zorunludur. Hem kendimiz için, hem onlar için.

8 Mart'ta şiarlarımız şunlar olmalıdır:

**Biz doğurduk sizlere öldürtmeyeceğiz!
Devrimci tutsaklar onurumuzdur,
onurumuzu çiğnetmeyeceğiz!
Özelleştirmeye, işsizliğe,
sefalet ücretlerine hayır!
İMF-TÜSİAD yıkım programlarına son!
Mezarda emekliliğe,
sosyal güvenliğin tasfiyesine hayır!
Parasız sağlık, parasız eğitim!
Kahrolsun uzlaşmacılık,
yaşasın sınıf sendikacılığı!
Kurtuluş yok tek başına,
ya hep beraber ya hiç birimiz!**

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi : <https://raney.org>

Öleceğiz, ama çocuklarımızı öldürtmeyeceğiz!

Devlet uzunca bir süredir çocuklarımızı hücreye koymak için uğraşıyor. 1991 yılında Eskişehir Cezaevi üzerinden tabutlukları faaliyete geçirme çalıştılar. 1996'da çocuklarımız vücutlarını ölüme yatırıp 12 şehit vererek tabutlukları kapattırdı. Ama yine de devlet kana doymadı. 3 Buca'da, 4 Ümraniye'de, 10 Diyarbakır'da olmak üzere bir çok kere çocuklarımızı öldürdü ve birçoğunu da sakat bıraktı. Son olarak da 10 evladımızı Ulucanlar'da katletti. Öldüremediklerini de sakat bıraktı.

"Biz cezaevlerine hakim olamıyoruz" diye yalandan bir sürü silahı televizyonlarında göstererek halka açıkça yalan söylediler. Katliamın hemen öncesinde Bayrampaşa'daki çeteler çatışmasını bu amaçla kullandılar. Son olarak da İBDA-C'lilere yönelik saldırılarını aynı amaçla kullandılar ve bazılarını hücrelere gönderdiler. Yine halka "biz cezaevlerine hakim olamıyoruz" diye bir sürü yalan söylediler.

Bütün bunlardan maksat, hücreleri açmaktır. Buna izin vermeyelim. Bu sefer çocuklarımız bedel ödemedi biz karşı çıkalım. Hücrelere karşı çıkmak için hepimiz bir yürek olalım. Bütün duyarlı insanları sürmekte olan Ulucanlar katliamı davasında devrimci tutsaklara destek vermeye çağırıyoruz.

Biz onları devletin zulmü, kocanın işkencesi altında kucığımızda büyüttük. Sırtımızda küfelerle tarlalarda çalışırken, onları güneşten korumak için, eğer bulabilirsek bir ağaç altı, bulamazsak ayağımızdan çıkarıp şalvarlarımızla veya başımızdaki örtmelerle gölgelik kurarak, biraz ekmek, biraz su, biraz da çamurla büyüttük. Biz çocuklarımızı zengin sofralarında, onlar gibi dadı tutarak değil, çok büyük zorluklarla büyüttük.

Zor kazanılan şey zor kaybedilir. Biz onları ölürüz de hücrelere vermeyiz! Çünkü hücre ölüm demektir. Öleceğiz, ama çocuklarımızı öldürtmeyeceğiz!

Eskişehir'den bir tutsak anası

Devlet çetelerinin saldırıları sürüyor...

Devletin devrimcilere karşı tahammülsüzlüğünün son örneği, 22 Şubat günü görüldü. Ulucanlar katliamı davasını protesto eden kitlenin dağılması sonrasında, saat 12:30 civarında, liseli okurumuz E. Y., Bahçelievler civarında yanına yaklaşan sivil polislerce yaka paça arabaya bindirilerek kaçırılmıştır. Arabanın içinde saatlerce işkenceye maruz tutulduktan sonra, boş bir araziye götürülüp soyularak kara yatırılmıştır. Akşam 20:30 sıralarında da Atatürk Orman Çiftliği'nde arabadan atılmıştır.

Faşist sermaye devleti şunu iyi bilmelidir ki hiçbir baskı ve saldırısı bizi devrim ve sosyalizm davasından alıkoyamayacaktır. Bundan sonra okurumuzun başına gelebilecek her türlü olaydan Ankara Emniyet Müdürlüğü sorumludur.

Baskılar bizi yıldıramaz!

Kızıl Bayrak susturamaz!

Kızıl Bayrak/Ankara

Kölece çalışma koşulları içindeyiz

Bir süredir Anadolu yakasında bir tekstil atelyesinde çalışıyorum. Tüm tekstil atölyelerinde çalışma koşullarının aynı. Tekstilde yaz aylarında yaşanan krizden en çok etkilenenler atölyeler oldu. Bu bölgedekilerin bir çoğu kapanmış. Ayakta durabilenler ücretleri ya daha aşağıya çekmiş ya da aylarca ücret ödemedi işçi çalıştırmış. İhracatın durgun olduğu dönemde fason atölyeler yurt içi çalışmış, kazançlar biraz daha düşmüş. Çünkü sınırlı üretim yapılıyor, krizle birlikte dikim fiyatları daha da düşürülmüş.

Bu dönemde ihracatın yeniden gündeme gelmesiyle atölyeler geceli gündüzlü çalışıyor. Fakat mesai ücretleri ya hiç ödenmiyor, ya da çok az veriliyor. Bizim atölyede her Cumartesi çalışıyoruz. Bazen pazar günü de çalışıyor ve akşamları mesailere kalıyoruz, ama mesai parası ödenmiyor. Usta kafasına göre seçtiği işçilere 5-10 milyon fazla aylık veriyor. Gerekçesi ise, atölyenin kapasitesi kadar mal siparişi alındığı, fakat işçiler iyi çalışmadığı için malların gününde yetişmediği. İşçilerin bu keyifliliğinden dolayı zarar edemezmiş! Üstelik işçi mesai parası almak için normal çalışmada yavaş çalışmış, bunun için de mesai ücreti ödenmeyecekmiş. Bu kadar yoğun çalışmaya aylık ücretler 60 ile 120 milyon arası. Eski işçilere ise yarım sigorta yapmışlar. Bir yılda altı ay çalışıyor gösteriyorlar.

Sigortanın yapılmaması işçiler tarafından kanıksanmış. Sürekli işçi sirkülasyonu var. Patronlar öyle pervasızlaşmışlar ki, işe girerken ücretlerin geç ödeneceğini, mesailerin verilmediğini, sigortanın yapılmadığını açıktan söylüyorlar. İşine gelirse çalış, işine gelmezse çalışma, diyorlar. Artan işsizlik onları bu kadar pervasızlaştırmış. Ücretlerin geç ödenmesine ise, iş yaptıkları firmaların ödemeleri geç yapmasını gerekçe gösteriyorlar. Bizim işyerinde ücretler iki üç hafta gecikiyor. İşçiler bayramda maaş beklerken ellerine avans niyetine birkaç milyon sıkıştırıldı. Mazeretleri ise firmanın yine para vermemesi.

İşçi sirkülasyonu bu bölgede çok fazla. Bir atölyede en fazla 1-4 ay arasında çalışılıyor. Bazen daha da kısa oluyor. Bizim atölyede aylıklı çalışmanın dışında parçabaşı çalışan iki grup var. Parçabaşı çalışmak bu bölgede yaygın. Parçabaşına ödenecek ücreti patron belirliyor, pazarlık yapma şansın yok. Parçabaşı çalışanlar birkaç kişiden birbiriyle uyumlu arkadaş grupları oluyor. Parçabaşı çalışma biraz daha cazip geliyor, bunu içlerinde usta olanlarla kalifiye olanlar yapıyor. Bu sistemde çalışmada genellikle çay paydosları sınırlı kullanılıyor. Elektrik kesintileri olumsuz etkiliyor. Atölyeye iş gelmediğinde, bir-iki gün çalışmama bile olabiliyor. 200 ile 250 milyon arası aylık kazançları olabiliyor.

Birçok konfeksiyonun servisi yok. İşçiler ulaşım için aylık önemli bir miktar cebinden ödemek zorunda. İstanbul koşullarında yol ücretlerinin sık sık arttığı düşünülürse, bu miktar hiç de az değil.

Öğlenleri verilen yemeklerde çeşit az ve miktar da az. Her zaman doymadan kalkıyoruz. Cumartesileri ise ekmek arası veriliyor. Konfeksiyonların sosyal hak olarak saydıkları yemek adı altında verilen budur. Birçok işyerinde öğlen yemeklerini işçiler kendi ceplerinden karşıyorlar.

İhracat firmalarına göbekten bağlı fason atölyelerinde tam bir rekabet var. Kaliteli ve ucuza mal dikmenin faturasını bizlerden çıkartıyorlar. Düşük ücreti, mesai parası almadan çalışma, sigorta yok, yol parası yok, vb.

Eskiden ilanlarda sosyal haklar sayılırken SSK'nın adı geçirdi, şimdi ise göremiyoruz. Son dönemlerde Anadolu bölgesinde konfeksiyon işçileri atölyelerden temsilcilerle toplantılar yapıyor. En fazla ele alınan konu, mücadelede seçilecek ilk halka olarak sigortalı çalışma.

Bölgede binlerce genç işçi tekstil atölyelerinde çalışıyor. Sorunlar ortak. Bu sorunlar sınıfın genel sorunlarının bir parçasıdır. Bir atölyede birden patlayan sönen kıvılcımları artık örgütlü hale getirebilmek ve kalıcı mevziler yaratmak gerekiyor.

Bir tekstil işçisi/İstanbul

Sermayenin saldırılarına karşı örgütlü mücadele!

Emperyalist gerici saltanatını sürdürülebilmek için kendisine göbekten bağımlı ülkelere müdahalelerini şimdiden meşrulaştırmaya çalışıyor. Bu somutta AGİT Zirvesinde imzalanan AKKA Antlaşmasında da ifadesini buldu. Bu antlaşmaya göre, işçi ve emekçilerin sömürü düzenine yönelen mücadelesi karşısında emperyalist dış müdahale yasal zemine oturtuluyor. İMF ile yapılan stand-by antlaşması ise sömürü daha fazla sömürü üzerine kuruludur. İşçi ve emekçilerin her geçen gün azgınlaşan bu sömürü karşısında yükselecek toplumsal hareketliliği, AKKA anlaşması gereği kanla bastırılacak.

Fakat burjuvazi ve uşakları bunu “demokratikleşme” hayalleri eşliğinde sunuyorlar. Son süreçte sermaye ve uşakları demokrasi havarisi kesildiler. Emperyalist metropollerde yazılıp altına imza atılan kara kaplı defterin kapağında koca koca harflerle “DEMOKRASİ” sözcüğü telaffuz ediliyor. Bu defterin ilerleyen sayfalarında ise, ülkenin yeraltı ve yerüstü zenginliklerinin emperyalist yağmaya açılması, özelleştirmelerin hızlandırılması, muhalif kesimlere dönük amansız terör var. Tam da sahte demokrasi tartışmalarının hız kazandığı bu süreçte; Ulucanlar'da Nazi katliamlarıyla kıyaslanabilecek bir katliam gerçekleştiriliyor, .

Adana'da yargısız infaz yapılıyor, İstanbul'da devrimci bir sanatçıya ve İskenderun'da çocuklara tecavüz ediliyor, öğretmen isteyen çocuklar yargılanıyor, sefalet ücretleri 80 milyon olarak belirleniyor, kamu emekçilerine sadaka zammı dayatılıyor, özelleştirmelere hız veriliyor, vb...

Çözümü batı metropollerinde arayanlar, “Avrupa tipi” demokrasi dilenenler görmeliler ki, Avrupa Birliği gerçekte her ulus ve milliyetten proletaryanın ortak düşmanıdır. Sermayenin kapsamlı saldırı programları “Avrupa demokrasileri” tarafından hazırlanmaktadır. Bu program emek-sermaye çelişkilerini daha da keskinleştirmektedir. Bu azgın saldırı programları karşısında birleşik-örgütlü-militan mücadeleyi yükseltmek dışında bir çıkış yolu yoktur.

Önümüzdeki aylarda 8 Mart, 21 Mart, 1 Mayıs mücadele günleri var ve F tipi saldırısı gündeme getirilecek. Kitlelerin duyarlılığı özellikle F tipi saldırısına yöneltmek gerekiyor. Sürece hırs ve özveriyle yüklenmeliyiz. Sendika ve demokratik kurumları harekete geçirmeye çalışmalıyız. Bu kurumların tabanında ilerici ve demokratları pratik çalışmalarımıza katmalıyız. Kitle çalışmasının gereği budur ve süreç kitle mücadelesini yükseltmeyi dayatmaktadır.

Antakya'dan bir Kızıl Bayrak okuru

Adana: “Bu memleket bizim” mitingi...

27 Şubat Pazar günü Bu memleket bizim mitingi yapıldı. EMEP'in Ankara'da düzenlediği mitingin devamı olan eylem, Adana'da SİP, EMEP, TÜMTİS, KESK, TMMOB'un içinde bulunduğu tertip komitesi tarafından organize edildi. Bu bileşenlerle eyleme katılım 1000 kişi civarındaydı. Şubeler platformu olarak katılan KESK'in katılımı 300 kadardı.

Emekçilerin ilgisini çekmeyen eylem, saldırıların bu denli yoğun olduğu içinde

bulduğumuz döneme müdahale etmekten uzaktı. Mitingte Adana İHD Cezaevi Aile İzleme Komisyonun hazırladığı metin okunmadı.

Emekçilere sefalet koşullarını dayatan zihniyetle devrimci tutsakları hücrelerde yok etmeye çalışan zihniyetin aynı olduğu perspektifiyle hareket etmek, saldırıları karşı birleşik mücadele hattını koymayı engelleyecektir

Kızıl Bayrak/Adana

Ankara mitingine devrimci kararlılıkla katıldık

20 Şubat'ta EMEP'in düzenlediği mitinge, Ulucanlar Davası Aile Komisyonu'nun açtığı “Katleden Devlettir, Yargılanan Onurumuz, Onuruna sahip çık” pankartının arkasında, geniş bir kitle olarak katıldık. Devletin tahammülsüzlüğü daha yürüyüşe başlanıldığında kendini gösterdi. Pankartımızı kaldırmazsak alana sokmayacağını, böyle bir girişimimiz olduğunda ise saldıracağını söyleyen polise yanıtımız netti: “Hadi saldırın o zaman!” Bu konuda en ufak bir tereddütümüz yoktu. Biz oraya sesimizi duyurabilmek için gitmiştik ve bizi simgeleyen, taleplerimizi öz olarak dile getiren pankartımızı kapatmayacak, gerekirse çatışacaktık!

Bu sırada bir yandan, “Hücreleri parçala tutsaklara sahip çık!”, “Devrimci tutsaklar teslim alınamaz”, “Anaların öfkesi katilleri boğacak!”, “Yaşasın Ulucanlar direnişimiz!”, “Devrimci tutsaklar onurumuzdur!” sloganlarını atarken, bir yandan da devrimciler ile işçilerin ve emekçilerin bir bütün olduğunu vurgulamak için, “Genel grev, genel direniş!”, “İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!” sloganlarını Genel-İş'ten işçilerle birlikte haykırdık.

Arama noktasına gelindiğinde faşist kolluk Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

güçleri hiçbir uyarı yapmadan direkt olarak pankartı almak için saldırdılar. Biz de vermemek için direndik, fakat pankartımız alınmıştı. Arama noktasından geçen diğer arkadaşlar destek olmak için geri dönmek istediklerinde polislerce çembere alındılar. Bizler de oraya gitmek istediğimizde önümüze barikat kurularak engellendik. Burada öfkemizi dile getirerek “Baskılar bizi yıldıramaz!”, “Katil devlet hesap verecek!” sloganlarını faşistlerin yüzlerine haykırdık. Daha sonra eylem komitesinin müdahalesiyle alana girdik. Alanda da yürüyüş sırasında attığımız sloganları attık.

Eylemde konuşan bir tutsak anası konuşmasında şunları söyledi: “Biz daha katliam yaşanmadan sendikaları, partileri geziyorduk, böyle bir katliam yaşanacak, destek olun diyerek bir hafta cezaevinin önündeki parkta yatıp kalktık, hiçbirinizin desteğini göremedik. İnsanlar öldükten sonra sokağa çıkmak marifet değil, asıl insanlar ölmeden önce sokağa çıkmak gerekir. Mayıs ayında devlet tutsakları hücrelere geçirecek, yeni katliamlar yaşanacak. Bundan önce sokağa çıkılmalıdır...” Ana konuşmasını Ulucanlar katliamı davasına çağrı yaparak bitirdi.

Kızıl Bayrak/Ankara

Yaşasın 8 Mart!

***Yaşasın emekçi kadınların
devrimci birliği ve mücadelesi!***

Hepimiz tutsak yakını,

hepimiz tutsak anasıyız!

Hücrelere geçit vermeyeceğiz!

Evlatlarımızı öldürtmeyeceğiz!

Faşizme karşı direneceğiz

ve kazanacağız!

